Vol.9 | No.2410 | Mon.Jan 16. 2023 | دوشنبه ۲۶ دی ۱۴۰۱ | ۲۳ جمادی‌الثانی ۱۴۴۴ | سال نهم | شماره ۲۴۱۰ | ۸ صفحه | قیمت: ۵۰۰۰ تومان

WWW.TAADOLNEWSPAPER.IR

تعادل

نیاز اقتصاد ایران

دلار	یورو	تمام‌سکه	شاخص بورس
--	--	۲۱۲۰۲۰۰۰	۱۶۴۳۷۱۴

رییس کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با «تعادل» مطرح کرد

راهبردی جدید در زنجیره ارزش نفت و گاز در دستور کار

صفحه ۳

افزایش مالیات، منجر به بی‌رغبتی فعالان و کوچک‌ترشدن صنعت فاوا می‌شود

بار مالیاتی به دوش صنعت فاوا

صفحه ۶

زاکانی: ۵۰۷ هزار میلیارد تومان برای حمل و نقل عمومی در برنامه چهارم توسعه در نظر گرفته شد

برنامه توسعه یا بودجه ۴ ساله

گروه راه و شهرسازی | چهارمین برنامه توسعه تهران در نشست علنی دیروز شورای شهر رونمایی شد. برنامه‌ای که انتظار می‌رفت، فراتر از بودجه نویسی‌های سالانه، خط مشی‌ها و سیاست‌های کلانشهری پایتخت را معرفی و مسیر آینده این شهر را ریل گذاری کند. علیرضا زاکانی، شهردار تهران در این نشست اعلام کرد: ۵۰۷ هزار میلیارد تومان برای توسعه حمل و نقل عمومی در برنامه چهارم توسعه در نظر گرفته شده که ۳۶۰ هزار میلیارد تومان از این میزان به مترو اختصاص دارد. به گزارش «تعادل»، اگرچه در نشست علنی دیروز اعلام نشد که ۵۰۷ هزار میلیارد تومان اعتبار از چه محل و منبعی تامین خواهد شد، اما با بررسی بودجه سال جاری شهرداری تهران که کمی بیشتر از ۵۰ هزار میلیارد تومان است، مشخص می‌شود که رقم درج شده در لایحه برنامه توسعه تهران، ۱۰ برابر (۹۱۴ درصد) بودجه امسال شهرداری است. در همین حال، دیروز اعضای شورای شهر در واکنش به این برنامه توسعه‌ای دو نگرانی مبنی بر عدم انطباق این برنامه با طرح جامع شهر تهران و تراکم فروشی ابراز کردند. معاون شهردار اما هر دو این نگرانی‌ها را رد کرد و گفت به جای تراکم فروشی، جابه‌جایی تراکم خواهیم داشت. در یکصد و بیست و یکمین جلسه دوره ششم شورای شهر تهران که به دلیل سرمای هوا و کمبود گاز، به جای سالن اصلی در سالن شیبانی ساختمان شورا، با حضور شهردار تهران برگزار شد، اعضای پارلمان شهری پایتخت به بررسی لایحه برنامه چهارم شهرداری تهران پرداختند. علیرضا زاکانی، شهردار تهران برای بررسی نظرات اعضای شورا درباره برنامه چهارم شهرداری نیز به پارلمان شهری پایتخت آمد. در جلسه دیروز، تاکید زیادی بر لزوم گسترش حمل‌ونقل عمومی در برنامه آینده شورای شهر شد و شورایی همچنین تاکید کردند که برنامه بعدی شهرداری باید با طرح جامع تهران منطبق باشد و از شهرفروشی پرهیز شود.

مهدی اقراریان، عضو کمیسیون نظارت و حقوقی شورای اسلامی شهر تهران در نشست علنی دیروز این شورا در واکنش به لایحه برنامه توسعه شهر تهران بیان کرد: مفهوم کلیدواژه TOD ذیل برنامه چهارم توسعه، نگرانی‌های را به دنبال داشته است، شهر تهران هر بار به یک بهانه به...

صفحه ۵ را بخوانید

یادداشت - ۱

معمای کمبود گاز در فصل زمستان

نرسی قربان

«خطر قطع گاز جدی است.» این عباراتی است که این روزها بیشتر از هر عبارت و خبر دیگری در فضای رسانه‌ای و عمومی کشور بازتاب پیدا کرده است. کافی است دکمه تلویزیون یا رادیو را روشن کنید تا با حجم انبوهی از اخبار، گزارش‌ها و تحلیل‌هایی مواجه شوید که در آنها نسبت به خطر قطع شدن گاز هشدار می‌دهند. همزمان با گسترش خطر کمبود گاز در کشور و در کشاکش سوز و سرمای زمستانی، بسیاری از ایرانیان با این ابهام جدی دست به گریبانند که چرا ایران به عنوان دومین دارنده ذخایر گازی جهان، چهارمین دارنده ذخایر نفتی جهان و نخستین دارنده، ذخایر نفت و گاز توامان جهان، باید با یک چنین کمبودهایی مواجه شود؟ اساسا چرا باید کشوری در حد و اندازه ایران با یک چنین ظرفیت‌هایی، نگران کمبود گاز و سوخت زمستانی خود باشد؟ در این یادداشت تلاش می‌کنم به این ابهام‌ها پاسخ دهم؛

۱) خطر کمبود و قطع شدن گاز زمانی جدی‌تر می‌شود که بسیاری از ادارات، کارخانجات، مدارس، دستگاه‌ها و سازمان‌های ایران به دلیل کمبود گاز و ضرورت تامین شبکه گاز خانگی دچار تعطیلی شده‌اند. بنابراین مقوله کمبود گاز نه فقط عرصه عمومی کشور، بلکه حوزه‌های تولیدی، اقتصادی و صادراتی کشور را نیز تحت‌الشعاع قرار داده است. همواره به این واقعیت اشاره کرده‌ام که موضوع تامین گاز مورد نیاز کشور، تنها به ذخایر گازی بر نمی‌گردد، بلکه موضوع تامین انرژی شامل مثلث «تولید»، «تصفیه» و «انتقال» است. کشوری که قصد دارد در این بخش‌ها حرفی برای گفتن داشته باشد باید هم در بخش تولید، هم در حوزه تصفیه و هم در زمینه انتقال سازماندهی درستی داشته باشد. برای تولید و استخراج گاز، نیازمند احداث پالایشگاه‌های مرتبط هستیم تا گاز تصفیه شود. در مرحله بعد هم باید خطوط انتقال گاز مناسب هم تعبیه شوند تا نفت تولید شده و سپس تصفیه شده به مناطق مورد نظر منتقل شود. اما این پایان کار نیست. این ساختارسازی‌ها نیازمند به روزآوری و ریکاوری مستمر هستند. در واقع، پالایشگاه‌های کشور باید به صورت مستمر به روزآوری شده و به ماشین‌آلات روز مجهز شوند. این به روزآوری‌ها نیازمند سرمایه‌گذاری‌های مستمر است. اما ایران به دلیل تحریم‌های اقتصادی امکان جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی و داخلی را ندارد.

۲) در غیاب ایران اما همسایگان‌مان مانند امارات و قطر و آذربایجان و... سرمایه‌گذاری‌های فراوانی در صنایع گازی (والبته نفی) شان صورت می‌دهند. این روند باعث شده تا فاصله‌ای زیاد میان ایران و رقبای منطقه‌ای و بین‌المللی‌اش فراهم شود. کسانی که تحریم‌های اقتصادی را بی‌تاثیر در ساختارهای اقتصادی ارزیابی می‌کنند باید ببینند که فقدان سرمایه‌گذاری در حوزه انرژی چه بر سر ایران آورده است. فقدان این سرمایه‌گذاری‌های ضروری در صنایع نفت و گاز ایران باعث شده تا هر سال با نمایان شدن نخستین نشانه‌های برودت هوا، فریاد «کمبود گاز» به آسمان بلند شود. وقتی این بحران جدی می‌شود، همه چشم‌ها به این موضوع دوخته می‌شود، کارشناسان راهکار ارایه می‌کنند، رسانه‌ها نقد می‌کنند و... اما با پایان گرفتن موعد سرما، همه فراموش می‌کنند که چه ضرورت‌هایی باید در این بخش مورد توجه قرار بگیرد و چه بایدها و نبایدهایی می‌بایست لحاظ شود. این می‌شود که کلاسه موضوعی «گاز»، از تیررس توجه رسانه‌ها و افکار عمومی، کنار می‌رود و موضوعات و بحران‌های دیگر مثل آلودگی هوا، فقر، گرانی و... جایگزین آن می‌شود تا سال دیگر و فصلی دوباره. چرخه‌ای پایان‌ناپذیر از بحران‌ها که راهکاری هم برای حل و فصل‌شان اجرایی نمی‌شود.

۳) موضوع واردات گاز از ترکمنستان به ایران هم هر از گاهی مطرح می‌شود، ترکمنستان به مشکلات ما آگاه است و هر زمان که سرما می‌زند، طلب پول بیشتر می‌کند. به‌طور کلی ایده خرید گاز از ترکمنستان ایده درستی است. عاقلانه است که ایران به جای انتقال گاز از شمال به جنوب یا شرق به غرب، گاز مورد نیاز خود را از کشورهای منطقه خریداری کرده و بعد گاز خود را صادر کند. اما این ایده زمانی کاربردی است که ایران در وضعیت بحرانی قرار نداشته باشد. وقتی ترکمنستان می‌بیند که گاز برای ایران حیاتی است، طبیعی است که قیمت را بالا ببرد. برای حل این معضل ایران باید زمینه جذب سرمایه در صنایع نفت و گاز خود را تسریع بخشد. بنابراین باید برجام احیا شود و زمینه بازگشت ایران به قلمروی انرژی جهانی فراهم شود. در مرحله بعد باید موضوع توسعه صنایع انرژی در ایران به یک اولویت بدل شود.

ادامه در صفحه ۸

یادداشت - ۲

چرا بودجه مهم نیست؟!

حسین حقگو

چرا بودجه به عنوان مهم‌ترین سند مالی یک‌ساله دولت‌ها کارکردهای خود را در کشورمان از جمله در ارتقای رشد و ثبات اقتصادی و کاهش فقر و عرضه کالای عمومی تا حد زیادی از دست داده و به رفتاری بوروکراتیک و بالا و پایین کردن اعداد و ارقام و تقسیم سهم بین سازمان و موسسات تبدیل شده است؟!

اقتصاد ایران سال‌هاست که به تعبیر دکتر نیلی، اقتصاددان برجسته کشورمان، دچار رفاه مبتنی بر «اضمحلال منابع» است. در این پارادایم اقتصاد سیاسی «مصرف منابع هیچ ربطی با ورودی منابع» ندارد و می‌توان فارغ از اصل پایه‌ای و محوری اقتصاد یعنی «محدودیت منابع» و با قیمت‌های دستوری، منابع طبیعی و مالی را مصرف کرد و به تعبیر بهتر به هدر داد.

کمبود گاز در زمستان و کمبود برق در تابستان و کمبود آب در تمام فصول از جلوه‌های آشکار پارادایم اضمحلال منابع است. جلوه‌های پنهان‌تر این عارضه را می‌توان در کسری بودجه و ورشکستگی صندوق‌های بازنشستگی و تامین اجتماعی و ناترازی منابع بانک‌ها و... مشاهده نمود. این فرآیند نه فقط با اجرای شش برنامه توسعه و بودجه‌های سالانه تغییر نکرد بلکه در گذر زمان و با اجرای سیاست‌های غلط مبتنی بر هر چه دولتی‌تر، نفتی‌تر و بسته‌تر شدن اقتصاد، این جراحت عمیق‌تر و درمان ناپذیرتر شد.

برنامه‌های توسعه‌ای که دیگر به تراژدی کمدی شبیه شده‌اند. شش برنامه‌ای که در خوشبینانه‌ترین حالت به گفته بالاترین مقامات و مسوولان کشور و نهادهای پژوهشی رسمی یک سوم اهداف آنها محقق شده است (۳۰ تا ۳۵ درصد برنامه‌های توسعه‌ای محقق شده است- رییس مجلس و رییس مرکز پژوهش‌ها -۱۴۰۱/۴/۴ و ۱۴۰۱/۹/۲۶) و هفتمین برنامه به سبب همین بی‌اثری، کمتر اهمیتی در واقعیت عملکرد اقتصادی کشور داشته و یکی دو سالی است که سرگردان و موخر بر لایحه بودجه شده است.

وضعیت بودجه نیز دست کمی از برنامه‌های توسعه‌ای ندارد و هر ساله فقط بر روی کاغذ تراز می‌شود و در واقعیت همچون برنامه‌های توسعه‌ای کسر بزرگی از آن محقق نمی‌شود (بنا به نظراتی کسری بودجه ۴۰۰ هزار میلیارد تومانی در امسال) و با چاپ پول و افزایش نقدینگی به آوار تورمی می‌انجامد، تورمی که اکنون به مرز ۵۰ درصد رسیده و کشورمان را صاحب رکورد جهانی به واسطه طول مدت دو رقمی بودن تورم کرده است (به اعتقاد بسیاری ایران تنها کشوری در جهان است که به مدت بیش از چهار دهه دارای تورم دو رقمی است)

با غلبه پارادایم «اضمحلال منابع» و در غیاب اصل محوری «محدودیت منابع»، آنچه واقع نمی‌شود «توسعه» است. چرا که این اصل نیازمند تعادل در مصرف منابع و انباشت سرمایه و سرمایه‌گذاری است و «کشوری ثروتمندتر می‌شود که به ازای هر واحد از جمعیتش، سرمایه‌گذاری هم افزایش یابد- میزس»

این در حالی است که گزارش‌های رسمی از بحرانی بودن مولفه سرمایه‌گذاری در کشورمان حکایت می‌کند. چنان که سرمایه‌گذاری واقعی طی سال‌های ۱۳۸۳ تا ۱۳۹۸ روند نزولی داشته (تشکیل سرمایه ثابت ناخالص به قیمت‌های ثابت ۱۳۹۰ از ۱۱۹ هزار میلیارد تومان در سال ۱۳۸۳ به ۹۸ هزار میلیارد تومان در سال ۱۳۹۸ سقوط کرد) و میزان استهلاک از تشکیل سرمایه در سه سال ۹۸ تا ۱۴۰۰ سبقت گرفته و رشد موجودی سرمایه منفی بوده است.

در این میان ارقام بودجه سال آینده نیز افق روشنی را در چشم‌انداز نمی‌گشاید. چنان که از حدود دو هزار هزار میلیارد تومان بودجه عمومی حدود ۱۶۷۰ هزار میلیارد تومان صرف هزینه‌های جاری و پرداخت بدهی‌های دولت و تنها ۳۳۰ هزار میلیارد تومان صرف پروژه‌های عمرانی می‌شود که مهم‌ترین شاخص سرمایه‌گذاری در یک سال آتی کشور است.

باید باور داشت توسعه اقتصادی و بهبود رفاه جامعه حاصل معجزه نیست، بلکه حاصل اتخاذ سیاست‌های اقتصادی درست است و این نیز از طریق تغییر پارادایم‌های ذهنی سیاست‌گذاران و فضای اقتصاد سیاسی مبتنی بر اضمحلال منابع در چارچوب اقتصادی آزاد و رقابتی و غیر انحصاری و در تعامل با جهان ممکن است و نه تعیین مواد و تبصره و اعداد و ارقام به عنوان برنامه و بودجه!

حرکت به سمت درآمدهای پایدار یا فشار بر فعالان اقتصادی؟

نگرانی از افزایش جدی مالیات در بودجه

جاماندن دولت ایران از استانداردهای جهانی مالیات‌ستانی، یکی از موضوعاتی است که در میان تحلیل‌گران اقتصاد کمتر اختلاف نظری بر سر آن وجود دارد. وابستگی طولانی اقتصاد کشور به پول نفت باعث شده بسیاری از دولت‌ها در ایران به جای تلاش برای فراهم کردن زیرساخت‌های مالیاتی به سراغ درآمد سهل الوصل نفتی حرکت کنند و به این ترتیب در ایران چالش برای افزایش درآمدهای مالیاتی مشکلی بوده که کمتر برای حل آن راه‌حل‌های لازم ارایه شده است. در سال‌های گذشته و تحت تاثیر تحریم‌های امریکا و دشوار شدن دسترسی به درآمدهای نفتی، دولت‌ها در...

صفحه ۲ را بخوانید

فرشاد مومنی درباره روند فزاینده صنعت‌زدایی هشدار داد

پاس گل به تحریم کنندگان

دکتر فرشاد مومنی، اقتصاددان گفت اینکه در دوره ۸ ساله احمدی‌نژاد ارزبری هر واحد تولید ناخالص داخلی ۵ برابر دوره ۸ ساله قبل آن شده است، رییس قبلی سازمان برنامه و بودجه می‌گفت، برای رشد ۸ درصدی به ۲۰۰ میلیارد دلار نیاز داریم. این سخنان در حالی مطرح می‌شود که در برنامه چهارم توسعه برای رشد ۸ درصدی به ۱۶،۵ میلیارد دلار ارز نیاز داشتیم. نباید سیاست‌گذاران ما در پی این تغییرات وضعیت فوق‌العاده اعلام کنند؟ چون تمام سیاست‌های مالی، تجاری، صنعتی و ارزی ایران در این سال‌ها پاس گل به تحریم‌کنندگان بوده است. او همچنین اظهار کرد: اگر روندهای وحشتناک صنعت‌زدایی متوقف نشود و ما از یک برنامه توسعه‌گرا تبعیت نکنیم، روی آرامش نخواهیم دید. نشست تخصصی شاخه اقتصادی گروه علوم انسانی فرهنگستان علوم با موضوع «بودجه و بحران یادگیری دولت» برگزار شد. فرشاد مومنی، عضو هیات علمی دانشگاه علامه و اقتصاددان در این نشست، با بیان اینکه در شرایط بحرانی، شیوه‌های تک‌بعدی‌نگر پاسخگو نیست، گفت: توصیه راهبردی متفکران بزرگ این است که از انسان‌شناسی شروع کنید. آنهایی که توصیه می‌کنند به جای خرد، خشونت به کار ببرید، درک خاصی از انسان دارند که...

ادامه در صفحه ۲

یادداشت - ۳

برجام از کما خارج می‌شود؟

حسن بهشتی‌پور

در شرایطی که هر خبری در خصوص توفیق یا عدم توفیق برجام، باعث بروز نوسانات پی‌درپی در بازارهای اقتصادی کشور می‌شود و باعث نوسان در نرخ ارز و التهاب در بازارهای کشور می‌شود، بسیاری از تحلیلگران وابسته افکار عمومی ایرانیان می‌خواهند بدانند چه سرنوشتی در انتظار برجام است. آیا باید برجام را تمام شده تلقی کنیم و مهر پایانی بر آن بزنیم یا هنوز امیدی به تحقق و تداوم آن وجود دارد؟ امریکا و اروپا چه موضعی در قابل مذاکرات خواهند داشت و آیا گفت‌وگوها را از سر خواهند گرفت. به نظر می‌رسد برجام به عنوان یکی از مهم‌ترین اسناد بین‌المللی در حالت کما قرار گرفته باشد. این بار ایران میل و اشتیاق بیشتری از خود نشان می‌دهد تا مذاکرات سرانجامی پیدا کند، اما اروپا و امریکا نشانه مثبتی از خود ارایه نمی‌کنند. گزاره مهم در خصوص سرنوشت برجام اما سفر اخیر گروسی، مدیر کل آژانس به تهران است. گروسی قرار است به زودی راهی تهران شود تا درباره چشم‌انداز پیش روی فعالیت‌های هسته‌ای با مقامات ایران گفت‌وگو کند. این مذاکرات درباره سه سوال اصلی آژانس از ایران خواهد بود و توفیق و عدم توفیق آن تا حد زیادی سرنوشت برجام را مشخص می‌کند. در صورتی که مذاکره با آژانس به درستی انجام شود، ممکن است کورسویی پیش روی مذاکرات ایجاد شود. نباید فراموش کرد عدم رضایت آژانس ممکن است باعث صدور قطعنامه علیه ایران، راه‌اندازی مکانیسم ماشه و ارسال گزارش منفی به آژانس شود. در این میان اینکه برخی افراد و جریانات اعلام می‌کنند پرونده ایران ذیل فصل هفتم قرار دارد یا ندارد، بازی‌های سیاسی است. هر حرکت اشتباهی در این زمینه هم اقتصاد و هم امنیت کشور را دستخوش مشکلات عدیده می‌کند. بنابراین اگر از دل مذاکرات ایران و گروسی بتوان فرصتی برای احیای برجام و اعلام رضایت ایجاد کرد، باید به استقبال آن رفت. این توافق با آژانس هم احتمال تداوم مذاکرات را محتمل می‌کند و هم خطر تحریم‌های بیشتر و مکانیسم ماشه را کاهش می‌دهد. در نقطه مقابل هر عدم توافقی با آژانس باعث فشار بیشتر بر ایران و بروز مشکلات بیشتر بر ایران می‌شود و نوسان اقتصادی و مشکلات امنیتی ایجاد می‌کند. با این توضیحات بسیاری از تحلیلگران در انتظار خروجی سفر گروسی به تهران هستند تا ببینند آیا می‌توان نسبت به احیای برجام و تداوم گفت‌وگو امید داشت یا نه؟ البته برخی افراد هم به اشتباه تصور می‌کنند تضادی در مواضع امریکا و اروپا وجود دارد. به جز دوره ترامپ، اروپا و امریکا بیشترین هماهنگی را با هم در مسائل بین‌المللی از جمله پرونده ایران داشتند. تنها در دوره ترامپ بود که اروپا مخالف خروج او از برجام بود و ترامپ در عین مخالف اروپا از برجام خارج شد. در حال حاضر اما هیچ اختلاف نظری میان دو طرف وجود ندارد.

ادامه در صفحه ۵

یادداشت - ۴

گاز و مقصران کمبود

حمیدرضا صالحی

در سال‌های گذشته فعالان صنعت انرژی بارها تذکر داده‌اند که صنعت نفت و گاز و انرژی کشور برای تداوم حیات و پاسخ دادن به نیازهای جاری و آینده به سرمایه‌گذاری‌های جدید و گسترده احتیاج دارند اما آنچه که در سال‌های گذشته رخ داده عملا نشانی از درک لزوم سرمایه‌گذاری را نمایش نمی‌دهد. آن‌طور که وزیر نفت نیز در ماه‌های گذشته اعلام کرده، صنعت انرژی ایران به میلیاردها دلار سرمایه‌گذاری جدید نیاز دارد ولی در عمل همچنان نشانه‌ای از تغییر این فضا مشاهده نمی‌شود. همانطور که ما در ماه‌های گرم سال در حوزه تامین برق مورد نیاز با معضل مواجه می‌شویم، در فصل سرد سال نیز چالش‌ها برای تامین گاز خود را نشان می‌دهند و این موضوع ریشه در فراموشی اولویت‌ها در حوزه‌های مختلف دارد. در یک نگاه کلی شرایطی که امروز در اقتصاد انرژی و به‌طور خاص صنعت گاز کشور به وجود آمده را می‌توان در سه محور و حیطه اصلی تقسیم‌بندی کرد، محورهایی که اگر هر یک از آنها تغییر عمده‌ای پیدا کند، می‌توان انتظار داشت که لااقل بخشی از معضلات در حوزه تامین انرژی برطرف شود. با وجود تمام ظرفیت‌ها و تلاش‌هایی که در این صنعت صورت گرفته، تردیدی وجود ندارد برای آنکه امکان استفاده از حداکثر ظرفیت به وجود بیاید، باید نسبت به سرمایه‌گذاری‌های جدید اقدام و مقدمات لازم برای برداشت حداکثری از ذخایر گازی را فراهم کرد، در غیر این صورت هر سال توان ما در برداشت گاز و عرضه آن کمتر خواهد شد. با توجه به ظرفیت‌ها و توانایی‌های بالقوه‌ای که در میادین گازی مختلف کشور وجود دارد، بخش خصوصی ما بارها اعلام آمادگی کرده که توان سرمایه‌گذاری و برداشت گاز و عرضه آن به شبکه را دارد اما برای آنکه این مساله برطرف شود، دولت باید مقدمات لازم برای سرمایه‌گذاری را فراهم کند که متاسفانه تاکنون چنین تغییر رویکردی در این سال‌ها مشاهده نشده است. در صورتی که ساختار قیمت‌گذاری انرژی در اقتصاد ایران تغییر کند و بخش خصوصی در کنار دریافت مجوزهای لازم، این اطمینان را داشته باشد که پس از سرمایه‌گذاری‌های گسترده، امکان بازگشت سرمایه خود را خواهد داشت، می‌توان انتظار داشت که میزان تولید گاز کشور در این حوزه و از سوی این بخش نیز افزایش پیدا کند. جدا از تمام بحث‌ها، ما در حوزه مدیریت مصرف نیز نتوانسته‌ایم گام‌های مثبتی برداریم. بسیاری از سیستم‌های گرمایشی ما در نقاط مختلف کشور قدیمی هستند و در مصرف بهینه انرژی کارایی ندارند. پس چه در حوزه سرمایه‌گذاری و بهبود توان تولید و چه در نحوه مصرف مشکلات ادامه دارند و اینها ریشه مشکلاتی هستند که امروز به آنها دچار شده‌ایم.

یادداشت - ۵

سکوت در برابر لایحه بودجه

کمال‌الدین پیرموذن

درخصوص لایحه بودجه بهتر است سکوت کرد به این دلیل که:

وقتی نود درصد بودجه هزینه‌های جاری و نود درصد بودجه جاری حقوق کارمندان دولت است و درآمدها اعم از واقعی و غیرواقعی جوابگوی هزینه‌های جاری قطعی نیست چکار می‌شود کرد؟ نه حقوق کارمند را که واقعاً کم است می‌شود کم کرد نه کارمندان را می‌شود اخراج و کم کرد؛ وقتی بیش از هشتاد درصد تولید ناخالص کشور در انحصار دولت است و آن بیست درصد بقیه هم با اجازه و دخالت دولت، و رقابت سالم و واقعی هم در کار نیست؛ نیازی به این همه وقت گذاشتن و صرف هزینه توسط سازمان برنامه و بودجه و دولت و کمیسیون‌های اختصاصی و کمیسیون تلفیق و صحن مجلس و شورای نگهبان و مجمع تشخیص مصلحت نیست. لیست هزینه‌های جاری قطعی و اجتناب‌ناپذیر مشخص است و دولت ناچار است از محل صادرات و درآمد فروش نفت و گاز و میعانات در صورت امکان شرایط تحریمی و درآمدهای مالیاتی و سایر درآمدها به هر ترتیب هزینه‌های جاری و حقوق کارمندان دولت را تامین کند. با این وضع که در واقع به دلیل اشکالات ساختاری هیچ کارمثبتی نمی‌شود کرد به نظر من بهترین و عاقلانه‌ترین کار این است که مجلس عیناً و بدون تغییر لایحه دولت را تصویب کند و سقف هزینه‌ها را بیشتر نکند هر چند سال آینده سال انتخابات مجلس است و نمایندگان تلاش خواهند کرد تا با حداکثر تغییرات لایحه بودجه دولت را با افزایش درآمدهای غیرواقعی و افزایش هزینه‌های واقعی نامتعادل‌تر کنند. کمی صبر لازم است تا این پیش‌بینی ناخوشایند تحقق یابد. هر وقت با اصلاحات ساختاری حداقل هشتاد درصد تولید ناخالص کشور در اختیار بخش خصوصی واقعی و در رقابت سالم قرار گرفت و دولتی کوچک و چابک عهده‌دار خدماتی بود که بخش خصوصی واقعی نمی‌تواند، آن روز اوضاع کشور خوب و شاهد بودجه‌ای در خدمت توسعه و پیشرفت کشور خواهیم بود. در هر حال بودجه ۱۴۰۲ به زبان ساده عبارت است از: دولتیان «مالیاتی» را که ۵۷ درصدی است گرفته و بودجه سازمان‌های خود را بیش از ۴۰ درصد افزایش داده‌اند، اما چیزی که به ملت می‌دهیم مثل حقوق کارمندان را حداکثر ۲۰ درصد افزایش می‌دهیم. بودجه ما دولتیان و نهاد و هزینه‌های جاری ما پیشرفت کرده، اما اقتصاد مردم ایران با افزایش تورم و کسری بودجه، روز به روز تضعیف و با فشار اقتصادی مواجه خواهد شد و ربطی به ما ندارد. به واسطه اینکه آخرین سال مجلسیان فعلی است، آنان نیز به دولتیان با افزایش هزینه‌ها و اقتصاد دولتیان و سایر نهادهای غیراولویت‌دار، «حال» داده‌اند، شاید در انتخابات آینده مجلس «یار» آنان باشد. یک‌دست هستیم دست شما دولت را می‌گیریم لیکن برای ملت یک‌دست صدا ندارد.

ادامه در صفحه ۸

یادداشت - ۶

سکه در بورس

حمیدرضا جیهانی

منابع فروش سکه از ذخایر طلای بانک مرکزی است و این ذخایر ارزشمند است و سرمایه ملی ۸۵ میلیون ایرانی محسوب می‌شود. بنابراین تاثیری که در بازار می‌گذارد، بستگی به قیمت و مقدار عرضه دارد. تصمیم بانک مرکزی برای انتشار ربع سکه‌ها با توجه به فضاهای هیجانی و شیدایی‌هایی که در اقتصاد کشور ایجاد شده است صورت گرفت؛ زیرا اکنون شاهد یکی از بالاترین حباب‌ها در سکه بانکی که عدد آن نسبت به واقعیت خیلی زیاد و بیش از ۳۰ درصد است، هستیم. اگر تصمیم‌گیری بانک مرکزی در چارچوب‌های درستی باشد قابل تایید و خوب است و اگر این سکه‌ها در قالب حراج قیمتی، با فاصله‌ای از بازار آزاد و از طریق بانک کارگشایی و بورس کالا به فروش برسد، می‌تواند ظرفیت مناسبی برای تخلیه حباب سکه ایجاد کند. جبران این مقدار عرضه طلا در قالب ربع سکه از ذخایر ملی کشور چون مقدار عرضه زیاد نیست و به نظر می‌رسد همین مقدار نیز خریداری نشود، امکان این وجود دارد که بانک مرکزی در قالب‌های دیگری این ذخایر را جبران کند. از طرف دیگر مردم نیز متوجه می‌شوند که قیمت واقعی سکه چقدر باید باشد و بیشتر از ارزش واقعی ربع سکه‌ها آن را خریداری نمی‌کنند. البته بستگی به تدبیر بانک مرکزی در نحوه عرضه و مقدار آن دارد. اگر به‌طور مثال در بازار، تقاضای ربع سکه ۱۰۰ واحد باشد و نهاد پولی کشور عدد قابل قبولی، حداقل نصف تقاضای مصرفی آن روز عرضه کند، قطعا قیمت را به نزدیکی ارزش واقعی می‌رساند و حبابش تخلیه می‌شود. اما اگر کمتر باشد توسط دلالان خرید می‌شود و تاثیر چندانی ندارد. عرضه سکه در بورس کالا روی دلار جز به لحاظ اقتصاد رفتاری تاثیر چندانی ندارد مگر برای کسانی که رفتار سودگرانه در بازار طلا و دلار دارند. بازار سرمایه در بورس‌های سراسر دنیا از دو دسته ریسک اثرپذیری دارد مثل ریسک‌های سیستماتیک و غیرسیستماتیک. ما ریسک‌های غیرسیستماتیک را از طریق مدل‌های بهینه چینش پرتفو و سبد می‌توانیم مدیریت کنیم. در صنایع و سهام مختلف در کلاس‌های مختلف دارایی می‌توانیم پرتفوی خود را بچینیم که کمترین ریسک غیرسیستماتیک را شامل شود اما ریسک‌های سیستماتیک در کنترل و اختیار یک مدیر دارایی و فعال بازار سرمایه نیست. در کشور ما ریسک‌های سیستماتیک اثرگذاری بسیار شدیدی بر بازار سرمایه ما اعمال می‌کند. مهم‌ترین ریسک سیستماتیک بازار سرمایه ما در سال‌های اخیر را باید مذاکرات بین‌المللی برجامی دانست که باید از این مذاکرات به نوعی مذاکرات بی‌فرجام یاد کرد چرا که هیچ گشایش خاصی در این مذاکرات برای اقتصاد ما حاصل نشد. این اتفاقات بر بازار سرمایه ما اثرگذار بوده است چه در ساختارهای کلان اقتصاد کشور و چه در ساختارهای خرد اقتصادی که...

ادامه در صفحه ۵

سیاست

رییس‌جمهور: تعطیلی راهکار مناسبی نیست

رییس جمهور با بیان اینکه در وضعیت خاص آب و هوایی پیش آمده با تلاش‌های مسوولان اداره گاز و البته همراهی و همکاری متعهدانه مردم، قطعی گسترده گاز نداشتیم و فقط در نقاط محدودی متأسفانه گاز قطع شد، گفت: تعطیلی ادارات و سازمان‌ها راهکار مناسبی نیست، اما امروز موضوع اهم رساندن سوخت به منازل مردم است و بعد به واحدهای تجاری و اداری. سید ابراهیم رییسی صبح یکشنبه با حضور از پیش اعلام نشده در شرکت ملی گاز، ضمن حضور در مرکز کنترل شبکه گاز کشور، از نزدیک در جریان آخرین وضعیت توزیع گاز در سراسر کشور و اقدامات صورت گرفته جهت پایداری این شبکه قرار گرفت. رییسی سپس در جلسه ویژه کارگروه تامین پایدار سوخت زمستانی شرکت کرده و از تلاش‌ها و زحمات وزیر نفت و مسوولان شرکت ملی گاز که با توجه به شرایط خاص آب و هوایی پیش آمده در کشور برای مدیریت صحیح توزیع گاز تلاش زیادی کرده‌اند، قدردانی کرد. رییس جمهور وجه مکمل تلاش‌های مسوولان اداره گاز را مصرف صحیح گاز از سوی مردم عنوان کرد و گفت: اصلاح الگوهای مصرف نیاز به فرهنگ‌سازی دارد که مسوولیت اصلی در این زمینه بر عهده رسانه ملی، اصحاب رسانه و تریبون‌داران است. رییسی با بیان اینکه در وضعیت خاص آب و هوایی پیش آمده با تلاش‌های مسوولان اداره گاز و البته همراهی و همکاری متعهدانه مردم قطعی گسترده گاز نداشتیم و فقط در نقاط محدودی متاسفانه گاز قطع شد، درباره مدیریت اعمال شده گفت: تعطیلی ادارات و سازمان‌ها راهکار مناسبی نیست، اما امروز موضوع اهم رساندن سوخت به منازل مردم است و بعد به واحدهای تجاری و اداری. وی با تاکید بر ضرورت مدیریت جدی مصرف و مواجهه با مشترکان پرمصرف در بخش خانگی، تجاری و اداری به نحو مقتضی، افزود: در موضوع مشترکان پرمصرف نظارت بر مصرف سازمان‌های دولتی اولویت بیشتری دارد. رییس جمهور حضور و اقدام به موقع در کنار پیش‌بینی صحیح و اتخاذ سیاست‌های پیشگیرانه را از دیگر الزامات مدیریت صحیح دانست و تصریح کرد: موضوع ذخیره‌سازی گاز و نفت از مسائل بسیار مهم به ویژه برای شرایط بحرانی و غیرقابل پیش‌بینی است که متاسفانه در یک مقطعی مورد بی‌توجهی قرار گرفته و شرکت ذخیره‌سازی منحل شده است. وزارت نفت پس از پایان شرایط ویژه فعلی باید حتما این موضوع را مورد توجه جدی قرار دهد.

ادعایی درباره بازنگری لندن در حمایتش از برجام

یک روزنامه انگلیسی در گزارشی به نقل از منابع ارشد دولتی مدعی شد که دولت این کشور در حال بازنگری رویکرد خود در قبال برجام است. روزنامه ساندی تلگراف در گزارش ادعایی خود به منابع ارشد دولت انگلیس که اشاره‌ای به نام و سمت آنها نشده است، نوشت: در پی اعدام علیرضا اکبری، معاون سابق وزیر دفاع ایران که تابعیت ایرانی -انگلیسی داشت و به جاسوسی محکوم شده بود، ممکن است بریتانیا از حمایت خود از برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) دست بردارد. به گفته این منابع، از آنجایی که از زمان آغاز روند مذاکرات احیای هسته‌ای، شرایط به‌طور قابل توجهی تغییر کرده است، لندن در حال بررسی موضع خود در خصوص این توافق و مشارکتش در آن است. یک منبع دولتی در این باره ادعا کرد: از زمانی که ما مشغول تعاملات (مذاکرات احیای برجام) بودیم، چشم‌انداز و گزاره‌ها کاملا تغییر کرد -که عمده آن نیز به دلیل رفتار ایران است. این منابع آگاه همچنین خاطرنشان کردند که روابط لندن با تهران در ماه‌های اخیر به دلیل سیاست دولت ایران در خصوص اعتراضات داخلی تحت فشار شدید قرار گرفته است و انگلیس اکنون در حال بررسی تمام گزینه‌ها برای واکنش نشان دادن به اعدام علیرضا اکبری است. مرکز رسانه قوه قضاییه ایران روز شنبه اعلام کرد که حکم علیرضا اکبری فرزند علی دارای تابعیت مضاعف ایرانی -انگلیسی که به اتهام افساد فی‌الارض و اقدام گسترده علیه امنیت داخلی و خارجی کشور از طریق جاسوسی برای دستگاه اطلاعاتی دولت انگلیس به مجازات اعدام محکوم شده بود، اجرا شد. پس از اعلام این خبر، نخست‌وزیر و وزیر امور خارجه انگلیس در ادامه مداخله‌های آشکار مقامات این کشور در امور داخلی ایران به اجرای حکم علیرضا اکبری واکنش نشان دادند و آن را محکوم کردند. مقامات لندن بدون اشاره به این واقعیت که علیرضا اکبری برای دستگاه‌های اطلاعاتی انگلیس فعالیت می‌کرده، مدعی شدند که حکم او ناعادلانه و با انگیزه سیاسی بوده است. جیمز کلورلی، وزیر امور خارجه انگلیس همچنین طی پیامی در صفحه توییتر خود نوشت: ما امروز این رژیم (ایران) را پاسخگو کردیم. انگلیس امروز دادستان کل ایران را تحریم و کاردار ایران در لندن را احضار کرد و موقتا سفیر لندن در تهران را برای رایزنی فراخواند.

واکنش اتحادیه اروپا به اعدام «علیرضا اکبری»

اتحادیه اروپا با مداخله در امور داخلی ایران بیانیه‌ای را در رابطه با اعدام جاسوس انگلیس منتشر و این اقدام را محکوم کرد. اتحادیه اروپا در بیانیه مداخله‌جویانه خود با محکوم کردن اجرای حکم علیرضا اکبری، مقام سابق ایران که سال‌ها برای دستگاه‌های اطلاعاتی انگلیس جاسوسی کرده بود، مخالفت خود را با صدور حکم اعدام در هر شرایطی اعلام کرد. در این بیانیه که در ادامه مداخله‌های آشکار اروپا در امور داخلی کشورمان منتشر شده، آمده است: اعدام یک شهروند اروپایی یک رویداد وحشتناک است که اتحادیه اروپا آن را به دقت دنبال خواهد کرد. بنابر گزارش وب‌سایت سرویس سیاست خارجی اتحادیه اروپا، همچنین در این بیانیه از ایران خواسته شده است تا در آینده از صدور حکم اعدام پرهیز کند.

حرکت به سمت درآمدهای پایدار یا فشار بر فعالان اقتصادی؟

نگرانی از افزایش جدی مالیات در بودجه

جاماندن دولت ایران از استانداردهای جهانی مالیات‌ستانی، یکی از موضوعاتی است که در میان تحلیل‌گران اقتصاد کمتر اختلاف نظری بر سر آن وجود دارد. وابستگی طولانی اقتصاد کشور به پول نفت باعث شده بسیاری از دولت‌ها در ایران به جای تلاش برای فراهم کردن زیرساخت‌های مالیاتی به سراغ درآمد سهل‌الوصل نفتی حرکت کنند و به این ترتیب در ایران چالش برای افزایش درآمدهای مالیاتی مشکلی بوده که کمتر برای حل آن راه‌حل‌های لازم ارایه شده است. در سال‌های گذشته و تحت تاثیر تحریم‌های امریکا و دشوار شدن دسترسی به درآمدهای نفتی، دولت‌ها در ایران بیش از پیش به مالیات توجه کرده‌اند و همین موضوع باعث شده در مدتی کوتاه میزان درآمدهای دولت از مالیات به شکل قابل توجهی افزایش پیدا کند، با این وجود اما چه از نظر فرار مالیاتی و چه از نظر عدالت مالیاتی هنوز راهی طولانی تا رسیدن به استانداردها باقی مانده است.

با این وجود آنچه که در لایحه بودجه ۱۴۰۲ اعلام شده حاکی از بالا رفتن جدی پیش‌بینی‌ها برای افزایش درآمدهای مالیاتی مطرح شده و دولت حدودا افزایشی ۵۰ درصدی در این حوزه در نظر گرفته است، موضوعی که هرچند هنوز مورد بررسی نمایندگان قرار نگرفته اما به نظر می‌رسد در مسیر تصویب نگرانی‌ها و چالش‌هایی را به خود خواهد دید. هرچند دولتی‌ها می‌گویند اتفاق بزرگی در این عرصه رخ نداده است. میرکاظمی -رییس سازمان برنامه و بودجه - در این رابطه گفته: مالیات پیش بینی شده در لایحه بودجه با توجه به ظرفیت دریافت مالیات نسبت به تولید ناخالص داخلی، عدد بزرگی نیست. با این حال دولت برای تولید حتی کاهش ۷ درصدی مالیات را در نظر گرفته است. رییس سازمان برنامه و بودجه گفت: عدد ریالی فروش نفت تغییر قابل توجهی نسبت به پارسال نداشته و هر زمان در مجلس نهایی شود، اعلام خواهد شد. آقای میرکاظمی افزود: نرخ ارز در بودجه مهم نیست و واحد پول ریال در نظر گرفته می‌شود تا فعالان اقتصادی نگران نشوند؛ روی عدد ریالی نفت توافق می‌شود و برای موارد دیگری مانند مالیات هم‌چنین اتفاقی خواهد افتاد. خاندوزی - وزیر اقتصاد - نیز اظهاراتی شبیه به میرکاظمی را مطرح کرده است. سیداحسان خاندوزی روز یکشنبه در خصوص پیش‌بینی درآمدهای مالیاتی دولت پس از پایان جلسه نوبت صبح کمیسیون تلفیق بودجه ۱۴۰۲ اظهار داشت: یکی از راهبردهای دولت برای کاهش وابستگی نفت، پیش بینی درآمدهای پایدار برای پوشش هزینه‌های دولت است تا از این طریق آسیب‌پذیری اقتصاد کشور از محل فروش نفت را کاهش دهیم. وی اظهار داشت: این سیاست به معنای افزودن بار مالیات جدید روی تولیدکنندگان و اقشاری که به‌طور شفاف در فضای اقتصادی کشور فعالیت دارند، نیست بلکه باید جلوی فرار مالیاتی را بگیریم. وزیر اقتصاد افزود: با همین سیاست در قانون بودجه امسال نرخ مالیات شرکت‌ها پنج درصد کاهش یافت و برای بودجه سال آینده نیز دولت تصمیم گرفت این نرخ را هفت درصد دیگر کاهش دهد تا از واحدهای تولیدی و فعالان اقتصادی که به‌طور شفاف فعالیت می‌کنند، حمایت کند. با توجه به استقرار سامانه‌های اطلاعات اقتصادی، موفق به شناسایی موارد متعددی از فرارهای مالیاتی و اشخاص و شرکت‌هایی شدیم که به صورت شفاف عمل نمی‌کنند. وزیر اقتصاد اظهار داشت: با این روش امیدواریم بتوانیم بیش از ۲ میلیون مودی مالیاتی جدید و شرکت‌های اقتصادی که شفاف عمل نمی‌کنند، شناسایی و از آنها مالیات اخذ کنیم و از این درآمدهای دیده شده برای دولت در سال آینده نسبت به عملکرد امسال ۵۰ درصد افزایش خواهد داشت. خاندوزی تاکید کرد: این میزان درآمد مالیاتی بدون ایجاد فشار مالیاتی به مودیان خواهد بود و امیدواریم بتوانیم سهم مالیات را از درآمدهای جاری دولت افزایش دهیم. با وجود آنکه در بلندمدت راهی جز افزایش درآمدهای مالیاتی دولت وجود ندارد اما با توجه به مشکلات اقتصادی که در سال‌های گذشته وجود داشته و فشاری که بر واحدهای تولیدی و بنگاه‌ها وارد شده، این نگرانی وجود دارد که اصرار دولت بر افزایش درآمد مالیاتی در سال آینده در نهایت به سخت‌تر شدن تولید و به دنبال آن کاهش رشد اقتصادی منجر شود، موضوعی که باید دید در نهایت، نمایندگان مجلس چه راهی برای آن پیدا خواهند کرد. با توجه به اینکه بررسی بودجه در مجلس در روزهای آینده به شکل رسمی آغاز می‌شود، فعلا نمایندگان درباره آن اظهارنظر رسمی نکرده‌اند، هرچند سخنگوی کمیسیون تلفیق نیز به فرار مالیاتی در اقتصاد ایران اشاره کرده است. سخنگوی کمیسیون تلفیق لایحه بودجه ۱۴۰۲ از فرار مالیاتی به میزان ۸۰ هزار میلیارد تومان در طول سه سال گذشته خبر داد و گفت که در سه سال گذشته ۸۸۵ هزار فرد حقوقی و ۵/۳ میلیون نفر اشخاص حقیقی مالیات پرداخت نکرده‌اند. رحیم زارع در توضیح جلسه کمیسیون تلفیق لایحه بودجه ۱۴۰۲ گفت: این جلسه با حضور میرکاظمی رییس سازمان برنامه و بودجه و خاندوزی وزیر اقتصاد و معاونان آنها تشکیل شد و منابع درآمدی و موضوع مالیات‌ها اعم از مالیات مستقیم، مالیات بر درآمد و مالیات بر ثروت و اشخاص حقوقی در لایحه بودجه سال آینده بررسی شد. وی ادامه داد: منابع مالیاتی در سال جاری افزایش داشته به‌طوری که از ۴۵۴ هزار میلیارد تومان سال جاری به حدود ۷۰۰ هزار میلیارد تومان رسیده است؛ نکته مهم در این جلسه این بود که ۸۸۵ هزار فرد حقوقی در طول سه سال گذشته مالیات پرداخت نکرده‌اند که نزدیک به ۳۰ هزار میلیارد تومان می‌شود. زارع افزود: ۵/۳ میلیون نفر اشخاص حقیقی نیز طی سه سال گذشته مالیات پرداخت نکردند که نزدیک به ۵۰ هزار میلیارد تومان می‌شود لذا از این دو محل ۸۰ هزار میلیارد تومان به عنوان پایه جدید مالیاتی در بودجه آمده است. این اشخاص حقوقی و حقیقی به نوعی فرار مالیاتی داشته‌اند. سخنگوی کمیسیون تلفیق مجلس با بیان اینکه پیشنهاد دولت در لایحه بودجه کاهش ۷ درصدی مالیات بخش تولیدی برای حمایت از تولید است، گفت: دولت در لایحه بودجه نرخ تورم را ۴۰ درصد پیش بینی کرده و مواردی برای حمایت از معیشت مردم و تولید و شاخص‌های کلان آمده است. زارع در پایان یادآور شد: کمیسیون تلفیق طی ۵ روز بررسی کلیات لایحه بودجه ۱۴۰۲، مصوبه‌ای نداشته و فقط کلیات بودجه را بررسی می‌کند؛ در صورت تصویب کلیات در صحن علنی، کمیسیون وارد تبصره‌ها و جزییات بودجه شده و مصوباتی خواهد داشت. جدا از کمیسیون، مرکز پژوهش‌های مجلس نیز نخستین تحلیل خود از لایحه بودجه را ارایه کرده و نقاط قوت و ضعف آن را تشریح کرده است. در این گزارش با توجه به کاهش اثر شوک قیمتی ناشی از حذف ارز ترجیحی، در سال ۱۴۰۲ پیش بینی شده است که با فرض تداوم وضعیت موجود، نرخ تورم نسبت به سال ۱۴۰۱ کمتر ولی همچنان بالای ۴۰ درصد باشد. ضمن اینکه با وجود نرخ رشد اقتصاد پایین و نرخ تورم بالا کاهش نرخ فقر دور از انتظار خواهد بود. همچنین پیش بینی می‌شود نسبت کسری تراز عملیاتی به مصارف عمومی منفی ۲۵ درصد باشد.

گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس در تشریح نقاط قوت لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ به مواردی چون حرکت به سمت برنامه محوری با ارایه جدول اطلاعات تکمیلی و برنامه دستگاه‌ها، توسعه ارایه خدمت بر اساس بیمه پایه سلامت و گسترش پوشش بیمه با شناسایی و تحت پوشش بیمه قرارداد افراد فاقد بیمه پایه از سه دهک پایین درآمد به صورت فعالانه و رایگان، تقویت سازوکار نظارتی تبصره ۱۸ از طریق راه‌اندازی نظام جامع اطلاعات بازار کار و سامانه‌ها مربوطه، رشد سهم مجموع اعتبارات حمایتی از کل بودجه عمومی کشور، توجه به موضوع واگذاری اموال مازاد و ظرفیت مشارکت بانک‌های دولتی در سرمایه‌گذارهای راهبردی، توجه به ظرفیت انتشار اوراق درون‌سازی برای مدیریت نقدینگی خزانه و پیشبرد طرح‌های عمرانی در ماه‌های ابتدایی سال، کاهش ۷ واحد درصدی نرخ مالیات عملکرد بخش تولید، اعمال سقف بر تسهیلات تکلیفی موضوع تبصره ۱۶ با هدف کنترل نقدینگی، اهتمام بر اجرای حساب واحد خزانه، شناسه یکتای پرداخت، برنامه‌ریزی برای اجرای مشارکت عمومی -خصوصی با رعایت قانون مناقصات عمومی و ایجاد شفافیت مالی در سازوکار پیشبرد طرح‌های مرتبط با واگذاری قیر، اشاره کرد. این گزارش همچنین در تبیین نقاط ضعف لایحه بودجه ۱۴۰۲، به مواردی چون بیش برآوردی قابل توجه برخی اقلام منابع عمومی نظیر صادرات نفت، واگذاری شرکت‌های دولتی و مولدسازی دارایی‌های دولت و کم برآوردی برخی از اقلام مصارف نظیر خرید تضمینی گندم و تکالیف به سازمان تامین اجتماعی، درج ارقام قابل توجه خارج از سقف بودجه عمومی، عدم ارایه جدول منابع و مصارف هدفمندی یارانه‌ها و اخذ مجوزهای بدون سقف برای واگذاری نفت خام برای پرداخت تعهدات و عناوین غیر دقیقی مانند طرح‌های پیشران، تقاضای دایمی شدن برخی از احکام در قالب لایحه بودجه با ماهیت یک ساله و ابهام حقوقی در رابطه با شیوه تصویب این احکام، عدم پیشبرد برنامه مشخص در مسیر حل ناترازی نظام بانکی به عنوان پیش شرط‌های نیل به ثبات اقتصاد کلان و رونق تولید، حذف الزام به افشای اطلاعات مربوط به تسهیلات و تعهدات کال و اشخاص مرتبط بانک‌ها، حذف مالیات بر سود سپرده اشخاص حقوقی، امهال بدهی‌های شرکت‌های تابعه وزارت نفت به بانک مرکزی و بانک‌های تجاری، فقدان احکام تنظیمی در خصوص فروش اوراق دولتی، تداوم سیاست تکلیف به بانک مرکزی در خصوص خرید ارزهای دولت و حذف سامانه رصد و پایش محرومیت در کشور و سایر احکام به روزرسانی شاخص‌های محرومیت اشاره کرد. آنچه فعلا قطعی است پیشنهادات دولت برای سال آینده ایران در حوزه اقتصاد است که در لایحه بودجه آمده و آنچه که هنوز مشخص نیست رویکرد مجلس در قبال این پیشنهادات و میزان تغییراتی که احتمالا نمایندگان مجلس برای آن در نظر خواهند گرفت.

ادامه از صفحه اول

فرشاد مومنی درباره روند فزاینده صنعت‌زدایی هشدار داد

پاس گل به تحریم کنندگان

ضد توسعه‌ای، ضد دینی و ضد عقلی است. ما باید از خرد و دانایی مدد بگیریم و در جست‌وجوی فهم مشترک برای حل و فصل مسائل تلاش کنیم لذا گام نخست بازنگری در بنیان‌های انسان‌شناختی حکومتگران است. باید مشخص شود آنها به سبک قرون وسطی، انسان‌ها را رعیت به شمار می‌آورند یا انسان‌ها را صاحب خرد می‌خواهند.

مشارکت به جای روش‌های گانگستری

به گزارش پایگاه خبری جماران، وی افزود: وقتی توسعه، عدالت و آزادی محور کوشش تصمیم‌گیران قرار گیرد، مشارکت، یادگیری و... به رویه‌های گانگستری تقدم می‌یابد. حکومتگران بفهمند که هر کس که در مواجهه با مردم بر طبل خشونت می‌کوبد، مشکوک یا نادان است. جامعه‌ای که شهروندان خود را گرامی ندارد، قادر به انجام کارهای بزرگ نیست. خوار کردن شهروندان به خواری مضاعف و بزرگ‌تر حکومت‌ها می‌انجامد. ما می‌توانیم ذهن خود را به صدها سال پیش ببریم و یاد بگیریم که سهل‌انگاری مالی حکومت‌ها و تحمیل فشارهای مافوق طاقت مالیاتی در شرایط بحرانی، یکی از ریشه‌های سقوط تمدن‌ها است. می‌توانیم دوره زمانی خود را کوتاه‌تر کنیم و ایران را از زمان بودجه‌ریزی پارلمانی بررسی کنیم. در اینجا هم می‌بینیم یکی از کانون‌های اصلی نابرابری، فساد و دست نشاندگی حکومت‌ها، پافشاری بر شیوه‌های غیرعالمانه در تنظیم رفتارهای مالی است. حکومت‌ها همیشه ادعاهای بزرگی دارند اما رفتارهای مالی آنها، آیینه ذات‌شان است. حکومت گران گرامی ما باید بفهمند که آمیزه‌ای از سازه‌های ذهنی پول محور، نظام قاعده‌گذاری‌های تسخیر شده به دست رانت‌جویان و نظام توزیع منافع مافیا پرور، فاجعه‌ساز خواهد شد و از دل آن توسعه بیرون نمی‌آید. بیش از ۲۸ سال است که با استناد به مطالعات و مکتوبات رسمی انتشار یافته در درون حکومت نشان داده‌ایم وقتی دولت می‌خواهد با شوک درمانی مسائل خود را حل و فصل کند، قبل از تنبیه مردم و تولیدکننده‌ها، خود را دچار بحران مالی می‌کند.

شرط اعمال حاکمیت در بازار پول

به گزارش جماران، مومنی با تاکید بر فروافتادگی مالی دولت در اثر شوک درمانی‌ها، گفت: صندوق پول گزارشی از میزان مسوولیت‌شناسی حکومت‌های جهان در خصوص تعهدات خود ارایه کرد که فقط ۵ کشور در دنیا هستند که وضع بدتری از ایران دارند. یعنی شوک درمانی لاشخورها را چاق کرده و مردم و تولیدکنندگان را به فلاکت کشانده است و ایران را به یکی از بی‌مسوولیت‌ترین کشورها تبدیل کرده است. در اقتصاد سیاسی توسعه به این پدیده تسخیرشدگی و حاکمیت‌زدایی از حکومت گفته می‌شود. حاکمیت دولت در بازار پول، در بازار سرمایه، در بازار کار و بازار ارز زایل شده و بیشتر اراده لاشخورها در این بازارها حاکم شده است. آنها که حکومت را به یک بازنگری بنیادی در این رابطه دعوت می‌کنند، دلسوز هستند. وقتی گزارش‌های رسمی می‌گوید ۵۸ درصد شاغلین کشور در بخش غیر رسمی فعال هستند، یعنی قاعده‌گذاری‌های دولت در آن بخش کارکرد نخواهد داشت. اگرچه گفته می‌شود رقم واقعی این شاخص ۷۵ تا ۸۵ درصد است. مگر ما نمی‌گوییم انسان‌ها عامل توسعه و انسان‌های مولد برجسته‌ترین آنها در جریان توسعه هستند؟ چرا باید حکومت به دست خود در این بازار حاکمیت‌زدایی کند؟ عین این مساله در بازارهای دیگر هم وجود دارد. به ازای یک واحد نقدینگی بانک مرکزی خلق می‌کند، بانک‌های خصوصی نزدیک به ۶ برابر آن پول خلق می‌کنند لذا مشخص است که مقام پولی دنباله‌روی مافیاها می‌شود. وقتی ما می‌گوییم تا زمانی بانک‌های خصوصی فعال هستند شما نمی‌توانید در بازار پول اعمال حاکمیت کنید، چنین حساب و کتاب‌هایی دارد. وقتی بیش از ۶۰ درصد بازار سرمایه در اختیار فعالیت‌های رانتی -معدنی و سوداگرانه است، با شاخصی که گویای واقعیت این بازار نیست با حکومت بازی می‌کنند و باج می‌گیرند. اگر حکومت نسبت به این شیوه‌ها حساس نشود، نمی‌تواند از عهده این ناآرامی‌ها و آشفتگی‌ها بر بیاید.

افزایش بدهی‌های دولت

عضو هیات دانشگاه علامه خاطرنشان کرد: شوک نرخ ارز، ۳۵۰ میلیارد دلار از ذخایر ارزی کشور را به باد فنا داده و قیمت ارز را حدود ۲۰ هزار برابر کرده است. چقدر باید بی‌کفایتی اینگونه سیاست‌ها بر ملا شود که تصمیم‌گیران از زیر یوغ رانت‌جوها بیرون بیایند؟ چرا باید دولت از این الزام قانونی که قبل از ارایه بودجه هر سال تصویری از روند بدهی‌های خود بدهد، طفره می‌رود؟ ناصحانه می‌گوییم از گذشته این رویه‌ها که سی سال است ادامه دارند، عبرت بگیرید. بیش از ۸۲ درصد کل عایدات ارزی کشور از سال ۱۳۳۸ تا امروز، در اختیار تصمیم‌گیران بعد از جنگ تحمیلی بوده است. چطور این همه ارز در اختیار داشته‌اید اما ۷۵ میلیارد دلار به صندوق توسعه و بیش از ۵۰ میلیارد دلار بدهی ارزی از کانال شرکت نفت دارید؟ خالص بدهی دولت به سیستم بانکی نسبت به تولید ناخالص داخلی (جی‌دی‌پی) از حول و حوش ۳،۷ درصد در سال ۱۳۹۰ به حدود ۱۰،۳ درصد در سال ۱۳۹۹ رسیده است که نام آن را پیشروی در باتلاق می‌گذاریم. آنهایی که این ضعف‌های شما را می‌پوشانند می‌خواهند شما سقوط کنید. دولت را اینگونه دچار یک افلاس کرده‌اید و تولیدکنندگان را به روزی انداخته‌اید که فقط در ۸ ساله احمدی‌نژاد ۷ هزار بنگاه صنعتی در ایران ورشکست شده است. دین خدا به شما گفته از محل فروش دارایی‌های مردم نیرو آموزش دهید و زیرساخت‌های تولیدی مهیا کنید اما دوسوم آن بلااستفاده بماند؟ از لحاظ اقتصاد سیاسی بین منافع مردم و منافع تولیدکننده‌ها در هم‌تنیدگی وجود دارد و دو این رفتارها به چشم مردم می‌رود.

مسابقه واردات خودرو

وی افزود: در شرایطی که کشور با بحران اشتغال روبه‌رو است، تصمیم‌گیران برای واردات خودرو مسابقه گذاشته‌اند. مقامی که باید مساله ترافیک را حل کند علیه تولیدکننده داخلی و به نفع خارجی‌ها حرف می‌زند. بعد همان‌ها که این افراد را در این مناصب می‌گمارند می‌گویند ما نسبت به نفوذ حساس هستیم وقتی ساختار قدرت به تسخیر واردات‌چی‌ها و دلال‌ها می‌آید به جای کشف نفوذ از بیرون باید خود را در آینه ببینند. وقتی وزیر شما سنگ واردات را به سینه می‌زند دنبال نفوذ در کجا می‌گردید؟ نفوذ در اندیشه‌ها نمود پیدا می‌کند. از دل تمام این رفتارهای مالی، باز تولید وابستگی رخ می‌دهد. این استاد دانشگاه اظهار کرد: گزارش مهر سال ۱۳۹۲ مرکز پژوهش‌های مجلس را ببینید که می‌گوید در دوره ۸ ساله احمدی‌نژاد ارزبری هر واحد تولید ناخالص داخلی (جی‌دی‌پی) در ایران ۵ برابر از دوره ۸ ساله قبل آن شده است. احمدی‌نژاد خیلی ادعا می‌کرد اما کارنامه اقتصاد سیاسی آن وابستگی درونی را نشان می‌دهد. رییس قبلی سازمان برنامه و بودجه می‌گفت، برای رشد ۸ درصدی به ۲۰۰ میلیارد دلار نیاز داریم. این سخنان در حالی مطرح می‌شود که در برنامه چهارم توسعه برای رشد ۸ درصدی به ۱۶،۵ میلیارد دلار ارز نیاز داشتیم. نباید سیاستگذاران ما در پی این تغییرات وضعیت فوق‌العاده اعلام کنند؟ چون تمام سیاست‌های مالی، تجاری، صنعتی و ارزی ایران در این سال‌ها پاس گل به تحریم‌کنندگان بوده است.

مومنی با اشاره به پژوهش اخیر دفتر پژوهش‌های اتاق مشهد گفت: ما در دوره ۱۳۸۰ تا ۱۳۹۶ چیزی حدود ۱۹۹ میلیارد دلار بنزین و در دوره ۱۳۶۷ تا ۱۳۹۶ چیزی حدود ۳۱۸ میلیارد دلار گازوییل مصرف کردیم که جمع این دو مورد ۵۱۷ میلیارد دلار است. چرا یک درصد این رقم صرف طراحی یک موتور بنزینی و یک موتور دیزلی کارآمد نشد که هم صنعت خودرو را ارتقا بدهد، هم فارغ‌التحصیلان باصلاحیت را به کار بگیرند و هم هوای پاک‌تری داشته باشیم؟ به جای دعواهای رانتی بگویید چرا با آن همه ادعا درباره داشتن برنامه ۷ هزار صفحه‌ای در ارایه برنامه یک ساله بودجه تاخیر دارند؟ یک حرف‌هایی می‌زنند که از نظر دانایی شرم‌آور است.

هشدار درباره شوک‌های چندلایه

او افزود: بارها در خصوص شوک‌های چندلایه برنامه بودجه سال ۱۴۰۱ هشدار دادیم اما آقایان گفتند که ما به رانت حساس هستیم و آن فجایع را رقم زدند. حالا می‌گویند ما می‌خواهیم همان کاری که به آن حساسیت داشتیم را در یک سطح ۶ برابری اجرا کنیم. به اندازه فاصله ارز ۴۲۰۰ تا ۲۸۵۰۰ تومان به سر چه کسانی گل زدید؟ نمی‌بینید چه کسانی را به افلاس کشیدید و چه کسانی را چاق کردید که حالا می‌گویید دوباره روز از نو؟ می‌خواهند ارز جهانگیری که آن همه در تقبیحش حرف زدند را با ۱۰۰ پله بی‌آبرویی بیشتر به عنوان ارز مخبر جا بیندازند. او افزود: ۱۰ سال پیش در جهاد کشاورزی گزارشی منتشر می‌شد که اگر الگوی کشت سنتی خودش را به الگوی کشت گلخانه‌ای محصولات جالیزی بدهد، آب‌بری آن ۸۵ درصد کاهش، زمین‌بری آن ۹۰ درصد کاهش و بازدهی آن بیش از ۷ برابر افزایش می‌یابد. به جای شیرین‌کاری‌هایی که بلد هستید، این کار را انجام دهید و با افتخار از آن نام ببرید. دانایی اینقدر امیدبخش است. وی بیان کرد: سازمان بهداشت جهانی مطالعه‌ای داشته مبنی بر اینکه که سهم مراقبت‌های بالینی از کل عوامل بیماری ۱۰ درصد است و ۷۰ درصد آن به عوامل فردی، اقتصادی و اجتماعی مربوط می‌شود و این سهم ۷۰ درصدی با آموزش قابل رفع است. بنابراین شما به جای طراحی یک نظام سلامت مبتنی بر درمان باید پیشگیری را دستور کار قرار بدهید. مجمع جهانی اقتصاد می‌گوید بزرگ‌ترین درس پاندمی کرونا این است که نظام‌های سلامت مبتنی بر پیشگیری ۵۰۰ برابر نسبت به نظام‌های سلامت مبتنی بر درمان بازدهی اقتصادی داشته است. از این جهت باید بگوییم تکیه به دانایی بسیار امیدبخش است.

تلطیف رابطه ملت و حکومت

او تصریح کرد: اگر تصمیم‌گیران از تجربه خطاهای فاحشی که در بودجه ۱۴۰۱ بود، درس بگیرند در جریان بودجه ۱۴۰۲ باید روی تلطیف رابطه ملت و حکومت همت بگذارند. از طریق بودجه می‌توان فهمید که مسوولان چه تصمیمی در این رابطه می‌گیرند. رویه‌های پنهانکارانه و شفافیت زدایانه را باید کنار گذاشت. ما به تمام روسای بانک مرکزی از سال ۱۳۹۶ تاکنون گفته‌ایم نحوه تخصیص ارز در حدفاصل سال‌های ۱۳۹۴ تا ۱۳۹۶ را شفاف کنید. از چه می‌ترسید که داده‌های تخصیص دلار مربوط به مدیریت قبل خودتان را منتشر نمی‌کنید؟ چطور داده‌های قبل و بعد آن منتشر شده اما داده‌های مربوط به این دوسال عمومی نمی‌شود؟ چه چیزی در آن داده‌ها وجود دارد؟ اکنون به رییس جدید بانک مرکزی هم می‌گوییم هم داده‌های مربوط به آن سال‌ها و هم داده‌های مربوط به سال ۱۴۰۰ به بعد را منتشر کنید. کسری واقعی دولت، سهم واقعی نفت در بودجه و میزان بدهی واقعی دولت را پنهان می‌کنند. سهل‌انگاری درباره بودجه شرکت‌های دولتی را هم باید کنار بگذارید. نمی‌شود سهم دوسوم بودجه کل از میزان بررسی‌های مجلس نزدیک به صفر باشد. همه ما از این رویه‌ها صدمه می‌بینیم. مومنی گفت: از تجربه سال ۱۴۰۱ پرهیز کنید و دست از شوک درمانی بردارید. چند بار باید این سیاست شکست بخورد تا از آن درس بگیریم؟ اگر روندهای وحشتناک صنعت‌زدایی متوقف نشود و ما از یک برنامه توسعه‌گرا تبعیت نکنیم، روی آرامش نخواهیم دید. یادتان رفته که می‌گفتند بگذارید ارز ترجیحی را حذف کنیم تا تولیدکننده‌ها حمایت شوند؟ آیا شرافت این را دارند که بگویند میزان تولید مرغ چقدر در این ۸ ماهه کاهش یافته است؟ وقتی شما بر سر تولیدکننده مرغ می‌زنید راه را برای واردات مرغ باز می‌کنید. درباره هر تولید دیگر هم این است. فشارهای فاسد رانتی به خودروسازها آوردید و آنها را به مرکز مطامع رانتی تبدیل کردید بعد با افتخار می‌گویید ما راه را برای واردات خودرو باز می‌کنید؟ در شرایطی که کشور با این همه بحران روبرو است باید تصمیم‌گیران ما افتخار کنند که خودرو وارد می‌کنند؟

افزایش نرخ ارز کسری بودجه را بیشتر می‌کند

دکتر حسین نمازی، رییس شاخه اقتصادی فرهنگستان علوم و وزیر اسبق دارایی دیگر سخنران این نشست در سخنان کوتاهی گفت: استفاده از تجربه‌های تاریخی در بودجه‌ریزی خیلی حائز اهمیت است. باید دید دانش اقتصاد به چه اندازه به دانش‌های تجربی نزدیک است. یک نظریه مطرح است که نظریات اقتصادی قابل تجربه است و با مشاهدات عملی نشان داده می‌شود که نظریات اقتصادی چقدر با واقعیت انطباق دارد. برای مثال تجربه نشان می‌دهد تاثیر افزایش مالیات بر درآمد یا سود بانکی بر سرمایه‌گذاری چه خواهد بود. فرض کنید داروسازان و پزشکان بگویند یک ماده خاص بر یک بیماری تاثیر خواهد داشت اما اگر دیدیم از ۱۰۰ موردی که از آن ماده استفاده می‌کنند ۸۰ نفرشان فوت کردند و مابقی هم خوب نشدند، حتما اگر تمام پزشکان بگویند از لحاظ تئوری این ماده اثر مثبت دارد، به آنها گفته می‌شود بی‌خود کرده‌اید. درباره اقتصاد هم می‌بینید طی ۳۰ سال تجربه، می‌توان فهمید افزایش نرخ ارز نمی‌تواند کسری مالی دولت را برطرف کند. وی افزود: من سال‌ها پیش گفتم شما فکر می‌کنید این سیاست درست است و کسری مالی دولت را رفع می‌کند. ۷۰ درصد متقاضی ارز خود دولت است بنابراین افزایش نرخ ارز، کسری را بیشتر می‌کند. وقتی ما از این تجارب استفاده نکنیم و باز نرخ ارز را افزایش می‌دهیم باید بدانیم کسانی که این سیاست را پیشنهاد می‌کنند یا فاقد درک هستند یا به خاطر اهداف و منافعی که دارند با ذی‌نفعان زد و بند می‌کنند. اگر ما سعی کنیم از تجربیات عملی و مشاهدات عینی خود در این ۳۰ سال استفاده کنیم، بسیاری از مسائل این روزها را نخواهیم داشت.

رویداد

۱۷ هزار مشترک از نعمت گاز بی‌بهره‌اند

با دستور فوری وزیر نفت در تربت جام از فردا عملیات اجرای خط انتقال تقویتی گاز از فریمان یا مشهد به این شهرستان آغاز می‌شود. جواد اوجی یکشنبه، ۲۵ دی ماه، در جلسه ستاد بحران تربت‌جام که در محل فرمانداری این شهرستان برگزار شد، گفت: متأسفانه در حال حاضر فقط در تربت‌جام ۱۷ هزار مشترک از نعمت گاز بی‌بهره شده‌اند. وی خاطرنشان کرد: در راستای رفع مشکل گاز تربت جام خط انتقال تقویتی به طول ۶۵ کیلومتر با اعتبار ۵۰۰ میلیارد تومان انجام می‌شود. وزیر نفت با بیان اینکه از فردا باید پروژه آغاز شود و تا سال آینده این خط انتقال به سرانجام برسد، تصریح کرد: تمام تلاش خود را خواهیم کرد که تا سال آینده دیگر شاهد این مشکل نباشیم. وی با بیان اینکه به محض بازگشت به تهران تمام اعتبار این پروژه تأمین می‌شود، عنوان کرد: اگر این زیرساخت و تقویت خط از قبل انجام شده بود، امروز شرمنده مردم تربت جام نمی‌شدیم، با احداث این خط قطعا به شبکه گازرسانی تربت جام کمک خواهد شد. اوجی خاطرنشان کرد: چون زیرساخت خطوط ضعیف بوده و از سویی این شهرستان در آخر شبکه گازرسانی قرار دارد، شاهد این مشکلات هستیم. وی با اشاره به اینکه از روز گذشته با قطع گاز بلافاصله توزیع نفت سفید و کپسول گاز به‌طور رایگان در شهرستان تربت جام آغاز شد، گفت: حدود ۱۷ هزار بخاری نفتی و برقی توسط شرکت گاز تأمین شده و از امروز توزیع می‌شود. وزیر نفت ادامه داد: تاکنون سابقه نداشته که مصرف گاز به عدد ۶۹۰ یا ۷۰۰ میلیون متر مکعب برسد. امروز در پیک تولید گاز هستیم. وی با بیان اینکه نزدیک به یک میلیارد متر مکعب تولید گاز خام در ۲۱ پالایشگاه گازی فرآورش می‌شود، افزود: روزانه ۸۴۸ میلیون متر مکعب گاز شیرین به شبکه تزریق می‌شود. اوجی با بیان اینکه شبکه گازرسانی در سراسر کشور مدیریت شده و پایدار است، از گازرسانی به حدود ۳۶ هزار و ۳۶۵ روستا و هزار و ۲۲۴ شهر و نزدیک به ۴۸۰ هزار کیلومتر خط انتقال گاز در کشور خبر داد و گفت: با صرفه‌جویی در خراسان رضوی میانگین روزانه ۲ میلیون متر مکعب کمک شبکه گاز شد. در این جلسه امام جمعه تربت جام گفت: مطالبه فوری ما افزایش فشار گاز در خط لوله‌های انتقالی گاز به تربت جام در اسرع وقت است. حجت‌الاسلام حسین اسلامی با بیان اینکه مردم تربت جام چگونه می‌توانند سرمای منفی ۲۰ درجه را بدون گرمایش تحمل کنند، افزود: همه ما شرمنده مردم صبور و نجیب خطه جام هستیم. وی با بیان اینکه اگر کمبود گازی در کشور هست، نباید میان پایتخت‌نشین و مرزنشین فرقی باشد، اظهار کرد: نباید شهرستان تربت جام با ۲۵۰ هزار نفر جمعیت خط لوله انتقال گازش ۱۰ اینچ باشد تا وقتی ظرفیت خط لوله انتقالی این منطقه افزایش نیابد، مشکل به‌طور اساسی حل نخواهد شد. شهرستان مرزی تربت جام با ۲۳۰ هزار نفر جمعیت در ۱۶۰ کیلومتری جنوب شرق مشهد قرار دارد و با کشور افغانستان از شرق هم‌مرز است.

مصرف خانگی گاز به ۶۶۳ میلیون متر مکعب رسید

سخنگوی شرکت ملی گاز با تاکید بر اینکه همچنان لازم است مردم کمک کرده و صرفه جویی داشته باشند، گفت: اگر مردم در کل کشور ۱۰ درصد صرفه جویی داشته باشند، ما به خوبی از این شرایط عبور می‌کنیم و شبکه در سرشاخه‌ها پایدار خواهد شد. عباس اعظمی در گفت‌وگو با ایلنا، درباره آخرین وضعیت مصرف گاز در کشور اظهار داشت: در حال حاضر خطوط سراسری گاز در شرایط پایدار کامل است و مشکلی که برای خطوط تربت جام ایجاد شده بود، رفع شده است. به‌رغم سرمای شدیدی که در حال تشدید است و سامانه جدید وارد کشور شده، مشکل حادی نداریم. وی با بیان اینکه قطع گاز ترکمنستان مشکل بزرگی ایجاد کرد، افزود: با این شرایط باید منتظر اتفاقات سخت‌تری بودیم اما به خوبی مدیریت شد و قطعی گاز نداشتیم، در سرشاخه‌های تغذیه برخی شهرها و روستاها افت فشار شکل گرفت که باعث برخی قطعی جزیی در برخی شهرها از جمله تربت جام شد و اکنون به‌طور کامل رفع شده است. اکنون فشار گاز را افزایش دادیم و شرایط مدیریت و پایدار شده است. سخنگوی شرکت ملی گاز آخرین رقم مصرف گاز را ۶۶۳ میلیون متر مکعب عنوان کرد و گفت: میزان مصرف گاز در تهران ۱۲۶ میلیون متر مکعب و مشابه روز قبل است. وی گاز خراسان رضوی، خراسان جنوبی، خراسان شمالی، گلستان و شرق مازندران را اضطراری و در شرایط هشدار و قطع گاز توصیف کرد. وی با تاکید بر اینکه همچنان لازم است مردم کمک کرده و صرفه جویی داشته باشند، گفت: اگر مردم در کل کشور ۱۰ درصد صرفه جویی داشته باشند، ما به خوبی از این شرایط عبور می‌کنیم و شبکه در سرشاخه‌ها پایدار خواهد شد. اعظمی گفت: به‌رغم اقداماتی که انجام شد و واقعا موج بزرگ تاثیر بحران قطع گاز ترکمنستان عبور کردیم همچنان در مرز هشدار قرار داریم و هر چه به شب می‌رسیم، سرما تشدید و مصرف بالاتر رفته و به پیک نزدیک می‌شویم. وی یادآور شد: همچنان در مرز هشدار قرار داریم و حتی یک درجه کاهش دمای وسایل گرمایشی به تامین گاز مناطق شمال شرق کمک می‌کند. سخنگوی شرکت ملی گاز بر لزوم پیوستن مردم به پویش هر خانه یک اتاق گرم در هوای سرد تاکید کرد.

رییس کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با «تعادل» مطرح کرد

راهبردی جدید در زنجیره ارزش نفت و گاز در دستور کار

گلناز پرتوی‌مهر |

یکی از نقاط مورد اصابت توسط تحریم‌ها، در بخش مربوط به صنایع بزرگ و ارزآور کشور بود. هدف از اعمال تحریم‌ها نیز پایین آوردن سطح تولید کشور بوده است. به همین دلیل تحریم‌ها در فاز جدید علیه کشور ما و بر صنعت نفت و گاز کشور نیز شدت گرفت. تحریم و ممنوعیت فروش تجهیزات و اقلام راهبردی صنایع مختلف از بخش‌های نفت و گاز گرفته تا زنجیره ارزش فولاد نیز یکی از راهبردهای مهم تحریم‌ها علیه کشورمان طی سال‌های اخیر بوده است. سیاست مورد بحث به دنبال ضربه زدن به صنعت ایران در نهایت هزینه تولید در کشور را به میزان زیادی افزایش داد. با اعمال تحریم‌های جدید، اقلام راهبردی فرآیند تولید صنایع نفت و گاز نظیر کمپرسورها، پمپ‌ها، شیرهای کنترلی، راکتورها و کاتالیست‌ها به ایران فروخته نمی‌شود. در هر جا بدون نظارت اوفک و خزانه‌داری آمریکا، جریان خرید این اقلام ردیابی شود، کل زنجیره تامین این اقلام راهبردی تحریم و جریمه‌های سنگین اعمال می‌شود. به گزارش خبرنگار «تعادل»؛ تمامی آنچه در بالا توضیح داده شد، ما را به این نتیجه رساند که راهبردی جدید در صنعت کشور به خصوص زنجیره ارزش نفت و گاز به عنوان مهم‌ترین بخش اقتصادی کشور مورد استفاده قرار گیرد. در همین راستا استفاده از سیاست جدید «تولید بار اول اقلام راهبردی و استفاده حداکثری از ظرفیت‌های دانش بنیان در دستور کار قرار گرفت. به همین دلیل معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری به عنوان بازوی اصلی ارتباط بین صنعت و فضای دانش‌بنیان کشور، اقدام به راه‌اندازی کار گروه تولید بار اول کرد. صنعت نفت و گاز کشور نیز بیشترین تعامل را با این کار گروه داشته و زمینه دانش‌بنیان شدن صنعت نفت و گاز کشور مهیا شد. در این میان صنعت نفت و گاز کشور با تعامل مناسب در زمینه تولید بار اول، به تازگی توانسته بخش خوبی از تجهیزات موردنیاز زنجیره ارزش این صنعت را از طریق سناریو بومی‌سازی برای بار اول تولید کند. یکی از اقلام راهبردی صنعت نفت، تجهیز کمپرسور است. کمپرسورها برخلاف سایر تجهیزات نفتی، هزینه سرویس و نگهداری تجهیزات دوار از جمله کمپرسورها در یک دوره ۲۰ ساله، حدود ۹۳ درصد کل هزینه‌های انجام‌شده برای این تجهیز است. به بیان دیگر قیمت خرید کمپرسور (CAPEX) به نسبت هزینه‌های تعمیر و نگهداری (OPEX) بسیار پایین است. به عبارتی فارغ از اهمیت مباحث وابستگی و ... میزان ارزبری برای کمپرسورها را باید در دامنه زمانی ۲۰ ساله محاسبه کرد و در این صورت حجم بالای ارزبری آن آشکار می‌شود. ایران پس از سال‌ها و در دل تحریم‌ها توانست بخش مهمی از کمپرسورهای موردنیاز خواد را داخلی‌سازی کند. تولید انواع کمپرسور از جمله کمپرسور سانتریفیوژ برای کشور از نظر استراتژیک بسیار مهم است. چون این دستگاه‌ها جزو دستگاه‌های HighTech بودند و همیشه جزو اقلام تحریمی بوده است که با بومی‌سازی و تولید داخل آنها یک گام رو به جلو برای خنثی‌سازی تحریم‌ها برداشته شد.

مسیر دانش‌بنیان شدن صنعت نفت و گاز کشور با تولید بار اول اقلام راهبردی علاوه بر صرفه‌جویی ارزی و کاهش نیاز به ارز، در بخش‌های مهم زنجیره ارزش نفت و گاز نظیر پالایشگاه‌ها یا پتروشیمی‌ها نیز ایران را به توانمندی بسیار بالایی رسانده است تا جایی که ایران اکنون در بخش صادرات تجهیزات و خدمات فنی‌مهندسی صنعت پالایشگاهی، به موفقیت‌های بزرگی رسیده است. اهمیت سیاست تولید بار اول به خصوص در صنعت نفت و گاز کشور و تجربه‌های موفق پیشین، الگوبرداری از این سیاست مهم و صنعتی را برای دیگر صنایع کشور بیش از پیش عیان کرده است و نه فقط صنعت نفت و گاز، بلکه صنایع دیگر کشور نیز باید به سرعت به این سمت حرکت کنند و به تامین مالی تولید بار اول تجهیزات راهبردی زنجیره ارزش صنعت خود بپردازند. در همین رابطه، با رییس کمیسیون اقتصادی مجلس پیرامون اهمیت سیاست تولید بار اول به گفت‌وگو پرداختیم که در ادامه خواهید خواند. محمدرضا پورابراهیمی، رییس کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با خبرنگار ما با اشاره به ضرورت دانش‌بنیان شدن صنایع راهبردی نفت و پتروشیمی اظهار داشت: دانش‌بنیان شدن نه تنها در صنعت نفت، بلکه در همه صنایع یک ضرورت است، اما استثنائاً در صنعت نفت ایران ضرورت بیشتر است، زیرا تاثیر بسیار زیادی بر اقتصاد کشورمان دارد. پورابراهیمی تاکید کرد: اگر ما بتوانیم با استفاده از روش‌های تخصصی و علمی به تولید بار اول اقلام راهبردی صنایع کشور به خصوص در حوزه تجهیزات که وابستگی زیادی هم در آن داریم بهره ببریم، بخش قابل توجهی از تهدیدات تحریم حوزه صنعت کشور کاهش پیدا می‌کند.

رییس کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه دانش‌بنیان شدن صنعت نفت تأثیر زیادی بر افزایش درآمدهای نفتی دارد، اظهار کرد: ما سالانه حجم زیادی از دلارهای نفتی را صرف تأمین و تعمیر تجهیزات صنعت نفت می‌کنیم که ارزبری بسیار بالایی دارند و اگر این نیاز از طریق تولید بار اول اقلام راهبردی موردنیاز و با دانش‌بنیان شدن تجهیزات صنعت نفت جبران گردد، می‌توانیم در هزینه‌ها صرفه‌جویی زیادی داشته باشیم. وی افزود: در کشور روند دانش‌بنیان شدن صنایع به خصوص صنایع نفتی آغاز شده است، اما نیاز به تکمیل دارد، قانون جهش ویژه تولید دانش‌بنیان ظرفیت بسیار خوبی برای دانش‌بنیان شدن صنایع فراهم کرده است که دولت باید قدر آن را بداند و نهایت استفاده را از این قانون بسیار راهبردی و خوب داشته باشد. پورابراهیمی با بیان اینکه وضعیت فعلی صنایع راهبردی نفت بهای تمام شده قیمت محصولات پتروشیمی را به شدت افزایش می‌دهد، تصریح کرد: ادامه این روند قدرت رقابت را از ما می‌گیرد، طبق گزارشات مصرف انرژی در بخش‌های پتروشیمی ایران ۵/۲ برابر متوسط جهانی است در حالی که با مصرف بسیار پایین‌تر هم می‌توانیم تولیدات پتروشیمی داشته باشیم. وی افزود: در شرایط فعلی ما به دلیل پایین بودن قیمت انرژی و استفاده از اقلام دست چندم به دلیل تحریم‌ها، با بیش از ۵/۲ برابر مصرف انرژی جهانی محصول مشابه خارجی را تولید می‌کنیم که مابه‌التفاوت آن تلف شدن بیهوده سرمایه کشور است. رییس کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی بیان داشت: بزرگ‌ترین اتفاقی که با دانش‌بنیان شدن صنایع از مسیر تولید بار اول تجهیزات راهبردی صنعت نفت رقم می‌خورد تسریع در روند تولید، کاهش بهای تمام شده محصولات و افزایش رقابت‌پذیری است که در نهایت منافع ملی حداکثری تامین می‌شود به نحوی که در بخش فروش نفت و تجربه صادرات تجهیزات بومی‌سازی شده پالایشگاهی شاهد آن بودیم.

گزارش «تعادل» از قراردادی که نتیجه آن مبهم است

سوآپ گازی یک شوآف بود؟!

در نیمه اول امسال سرتیتر تمامی رسانه‌های خبری انعقاد قراردادی به منظور سوآپ گاز به ظرفیت ۱.۵ تا ۲ میلیارد متر مکعب از ترکمنستان به آذربایجان از طریق ایران بود. این خبر که در همان زمان مورد تحلیل بسیاری از کارشناسان حوزه انرژی قرار گرفت اما انگار یک شوآف رسانه‌ای بیش نبود چرا که از نیمه دوم سال این موضوع در سکوت خبری به سر می‌برد. به گزارش «تعادل» اگر کمی حافظه تاریخی‌مان یاری کند باید گفت جواد اوجی، وزیر نفت در روز امضای قرارداد سوآپ سه‌جانبه میان ترکمنستان، ایران و آذربایجان بیان کرده بود: «با امضای این قرارداد گامی رو به جلو در مناسبات انرژی دو کشور برداشته شد و این قرارداد به تأمین پایدار سوخت زمستانی استان‌های خراسان رضوی، شمالی و جنوبی، گلستان و سمنان کمک می‌کند.» اما حالا که در زمان موعود قرار گرفتیم خبری از این دست خبرها نیست. بر اساس این گزارش؛ فعال کردن دیپلماسی انرژی و توسعه همکاری‌های ایران با کشورهای همسایه به عنوان یکی از برنامه‌های جواد اوجی، وزیر نفت دولت سیزدهم از نخستین روزهای کاری وی در اوایل شهریورماه در دستور کار قرار گرفت. ماحصل آن امضای قرارداد سوآپ گاز بود که از نگاه کارشناسان یک گام مهم بود ولی نتیجه آن در هاله‌ای از ابهام قرار دارد. به گفته تحلیلگران حوزه انرژی مبرهن است که یکی از فرصت‌های ایران برای افزایش سهم خود از بازار جهانی گاز و تبدیل شدن به قطب گازی منطقه، آذربایجان است که چنین به نظر می‌رسد گام نخست را ایران با امضای قرارداد سوآپ سه‌جانبه، هوشمندانه برداشته است و برای تقویت و توسعه روابط در آینده از طریق دیپلماسی سازنده و فعال می‌تواند به این مهم دست یابد.

برخی از کارشناسان بر این اعتقادند از دیگر سو موقعیت راهبردی ایران در نزدیکی دارندگان بزرگ ذخایر گازی سبب می‌شود که برای تصاحب سهم ۱۰ درصدی از تجارت جهانی گاز به منابع دیگر کشورهای همسایه نیز اندیشید تا بتوان با استفاده از منابع این کشورها تجارت گاز در منطقه با محوریت ایران را شکل داد. قرارداد سوآپ گاز ایران از ترکمنستان به مقصد جمهوری آذربایجان از اقدام‌های ضروری و بلکه راهبردی است که در صورت استمرار و وجود یک نقشه راه اصولی می‌تواند مقدمه طراحی و اجرای دیپلماسی گازی ایران در منطقه‌ای باشد که حالا چالش‌ها و فرصت‌ها به‌سرعت در حال دگردیسی و تغییر و تحول است، البته ایران برای نخستین‌بار در سال ۱۹۹۷ قرارداد خرید گاز از ترکمنستان را عملیاتی کرد، اما این قرارداد سوآپ هست، یعنی ایران به یک کریدور انتقال گاز میان ترکمنستان و جمهوری آذربایجان تبدیل می‌شود. اما از سوی دیگر برخی از کارشناسان بر این باور هستند وزارت نفت با مانور روی این موضوع، احیای سوآپ گاز ترکمنستان را یک دستاورد بزرگ در حوزه دیپلماسی انرژی می‌داند در حالی که سوآپ گاز، در بلند مدت به ضرر منافع جمهوری اسلامی ایران است. آنها می‌گویند دولت ایران می‌خواهد گاز ترکمنستان را به آذربایجان برساند تا این کشور، گاز ترکمن‌ها را صادر کند و به ترکیه برساند. ترکمنستان چیزی جز گاز برای صادرات ندارد و بیش از ۸۰ درصد درآمدهای این کشور، به صادرات گاز وابسته است. مشتریان اصلی گاز ترکمن‌ها شامل سه کشور ایران، چین و روسیه است که هر یک از این کشورها، قراردادهای مختلفی را با عشق آباد امضا کرده‌اند. این اقدام جمهوری اسلامی ایران به‌طور کامل در تضاد با منافع ملی کشور است چرا که سه سال دیگر، قرارداد صادرات گاز ایران به ترکیه پایان می‌یابد؛ ترک‌ها که همواره از گرانفروشی گاز ایران شکایت کرده‌اند، به دنبال گاز ترکمنستان هستند چرا که می‌توانند با قیمتی ارزان‌تر از گاز ایران، خریدار گاز ترکمن‌ها باشند. در پایان گفتنی است؛ بی‌شک توافق سوآپ گازی پایان ماجرا نخواهد بود، باید دید و منتظر نتیجه بود این قرارداد به مرور زمان به‌صورت هوشمندانه مدیریت می‌شود یا خیر و آیا دستاوردهای باارزشی در آینده نصیب کشور خواهد کرد یا نه و اینکه برقراری این کانال ارتباطی ما با ترکمنستان، می‌تواند نقطه عطفی برای پایان بسیاری از تنش‌ها در منطقه و باز شدن مسیرهای ارتباطی شود یا اینکه با شوآف خبری ماجرا تمام می‌شود.

مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی

سوخت موردنیاز مناطق سردسیر ذخیره‌سازی شده است

مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی از تلاش شبانه‌روزی زنجیره تأمین و توزیع سوخت کشور به‌ویژه در نقاط سردسیر با توجه به پایداری کاهش دما خبر داد و ضمن تأکید بر لزوم همیاری مردم برای مدیریت صحیح توزیع سوخت گفت: سوخت موردنیاز در تمامی مناطق کشور، به مقدار کافی ذخیره‌سازی شده و در اختیار همه هموطنان قرار می‌گیرد.

به گزارش ایلنا از وزارت نفت، جلیل سالاری در این‌باره افزود: هم‌زمان با ورود جبهه هوای سرد به کشور و با توجه به شرایط کاهش دمای پایدار و لزوم مدیریت مصرف گاز طبیعی، ستاد مدیریت بحران شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی نیز به موازات شرکت ملی گاز ایران و وزارت نیرو شکل گرفت و هم‌اکنون همکاران ما در ستاد و مناطق به‌صورت ۲۴ ساعته و در شیفت‌های پیوسته برای تأمین مناسب سوخت فعال هستند. وی با تأکید بر اینکه هدف‌گذاری اصلی ما تأمین سوخت بخش خانگی است، تأکید کرد: از ابتدای فصل سرد در سال جاری، تمرکز مجموعه پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی بر تأمین سوخت نیروگاهی قرار گرفت؛ بخشی از ناترازی سوخت در حوزه نیروگاهی اتفاق افتاده است. در ماه جاری به‌طور میانگین روزانه حدود ۷۴ میلیون لیتر سوخت مایع به نیروگاه‌ها منتقل کردیم و مابقی نیز از طریق موجودی ذخایر تأمین شد که مجموعاً این عدد به ۱۲۰ میلیون لیتر در روز رسیده است. مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی بیان کرد: در گام بعدی تأمین سوخت صنایع سیمان و دیگر بخش‌ها قرار داشت که علاوه بر ذخیره‌سازی ۵۵۰ میلیون لیتری، روزانه ۱۵ میلیون لیتر سوخت مایع موردنیاز این بخش‌ها تأمین شد. سالاری ضمن ابراز شگفتی از مصرف عدد بی‌سابقه میانگین روزانه ۱۰۴ میلیون لیتر بنزین در دی‌ماه امسال گفت: مصرف بنزین در ماه‌های سرد سال به‌رغم فصول سردسال‌های گذشته نه‌تنها کاهش نیافته، بلکه با روندی افزایشی روبه‌رو بوده که لازم است در این‌باره با مدیریت هموطنان و حذف سفرهای غیرضروری، بتوانیم از ظرفیت خطوط لوله کشور و ناوگان حمل‌ونقل فرآورده برای تأمین سوخت مایع موردنیاز نیروگاه‌ها استفاده کنیم. وی با اشاره به تعطیلی برخی جایگاه‌های عرضه سی‌ان‌جی به‌دلیل افت فشار گاز طبیعی افزود: بنزین موردنیاز مناطقی که جایگاه‌های سی‌ان‌جی تعطیل شده، تأمین شده است و کمبودی وجود ندارد، اما با توجه به پیش‌بینی‌ها برای تشدید کاهش دمای هوای کشور، انتظار ما این است که با کاهش ترددها، بتوانیم زیرساخت‌ها را در جهت توزیع سوخت به مناطقی که دمای حتی تا منفی ۱۸ درجه را تجربه کرده‌اند، به کار بگیریم. معاون وزیر نفت در امور پالایش تأکید کرد: بخشی از افزایش مصرف بنزین کشور به‌دلیل ازدحام در بخش حمل‌ونقل و خودروهای جدید پرمصرف است که مصرف را در روند افزایشی قرار داده است. افزون بر آن قیمت نیز سبب مدیریت مصرف نشده و در نتیجه سوخت بسیار زیادی به‌ویژه در جاده‌های بین‌شهری به مصرف می‌رسد. متأسفانه این روند در روزهایی که شهرها تعطیل می‌شوند، افزایشی بوده و ما شاهد هستیم در شرایطی که در استان‌های شمالی دچار کمبود گاز هستیم، همچنان ترددها زیاد بوده و در ویلاهای شمال کشور که گازشان قطع می‌شود، روی مصرف برق تمرکز می‌کنند که این امر نیز حجم مضاعفی را بر نیروگاه‌ها تحمیل می‌کند. سالاری ضمن تأکید بر آمادگی شبانه‌روزی مجموعه تأمین و توزیع سوخت کشور برای تأمین فرآورده موردنیاز بخش‌های مختلف گفت: تمهیدات لازم برای تأمین سوخت ویژه موردنیاز مناطقی که در انتهای زنجیره شبکه گاز و در معرض افت فشار شبکه قرار دارند، اندیشیده شده است و در این زمینه هماهنگی‌های لازم با سازمان راهداری، پلیس راهور و ... انجام شده است تا مجموعه ۱۲ هزار دستگاه ناوگان فعال در زنجیره توزیع سوخت کشور بتوانند به‌صورت شبانه‌روزی به فعالیت بپردازند. وی همچنین از ذخیره‌سازی ۸ هزار تن گاز مایع در ابتدای فصل سرد در سال جاری خبر داد و گفت: با توجه به پیش‌بینی ناترازی سوخت در کشور، از ابتدای سال تمهیداتی را در این‌باره اندیشیده بودیم و با توجه به شرایط دمایی هوای کشور و پایداری آن تا هفته آتی، ذخیره‌سازی سوخت مایع در مناطق بحرانی انجام شده و نفت سفید موردنیاز تمامی مناطق سردسیر ارسال شده و در فروشندگی‌های روستایی ذخیره‌سازی شده است. معاون وزیر نفت در امور پالایش از ذخیره‌سازی ۸ هزار تن گاز مایع در مخازن و مجموعه شرکت‌های توزیع‌کننده گاز مایع به‌منظور تأمین مصارف فصل سرما خبر داد و گفت: گاز مایع که عمده مبادی تولیدی آن در تهران و اصفهان است، به نقاط بحرانی منتقل شده است تا در صورت نیاز توزیع شود. سالاری با اشاره به توزیع رایگان گاز مایع و نفت سفید از طریق فروشندگی‌ها و با همکاری استانداری و فرمانداری‌ها گفت: در این زمینه نفتکش‌های سیار و نفتکش‌های مجهز به توزیع در گالن با اعلام فراخوان‌هایی، نسبت به توزیع سوخت، مقابل در منازل اقدام می‌شود. وی ضمن اعلام آمادگی مجموعه پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی کشور برای تأمین گاز مایع موردنیاز بخش‌های مختلف گفت: گاز موردنیاز مجموعه‌های مرغداری، گلخانه‌ها، نانوایی‌ها و... که دچار قطعی و افت شبکه گاز شوند، تأمین خواهد شد، همچنین با هماهنگی شرکت ملی گاز ایران با مجموعه وزارت کشور، هلال احمر و... سیستم‌های گرمایشی بر پایه سوخت مایع، به مناطق در معرض قطعی گاز ارسال خواهد شد. معاون وزیر نفت گفت: انتظار داریم با تعطیلی در برخی استان‌ها، بخشی از مصارف حوزه غیرخانگی شامل مجموعه‌های اداری و تجاری کاهش یابد و با مدیریت مصرف از سوی مردم، حدود ۸ میلیون لیتر کسری سوخت جبران شود تا دچار چالش نشویم.

سالاری با اشاره به بی‌سابقه بودن پایداری کاهش دما در زمستان امسال افزود: ما در زمستان سال ۸۶ با کاهش شدید دمای هوا روبه‌رو بودیم، اما تفاوت این دوره در پایدار بودن آن است که نیازمند مدیریت مصرف از سوی همه بخش‌هاست. وی با اشاره به فعالیت حدود ۵ هزار نفتکش در زنجیره تأمین سوخت موردنیاز نیروگاهی کشور در شعاع ۱۵۰۰ کیلومتری برای ارسال سوخت به نیمه شمالی کشور تأکید کرد: امیدواریم با توجه به تلاش شبانه‌روزی و پرحجم این رانندگان نفتکش، مردم نیز همدلی کنند و با مدیریت مصرف این دوره ۱۰ روزه را طی کنیم و با همکاری مجموعه‌های شرکت ملی گاز ایران و مجموعه وزارت نفت، امسال نیز خاموشی نداشته باشیم. مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی کشور یکی از دلایل افت شبکه گاز کشور را قطعی گاز ترکمنستان به‌دلیل چالش‌های داخلی شبکه گاز این کشور اعلام کرد و گفت: این قطعی نیز مزید بر علت شد و با عدم استفاده از این ظرفیت مناسب، فشار مضاعفی بر شبکه گاز کشور تحمیل شد. سالاری با اشاره به تأمین سوخت موردنیاز همه جانبه کشور از طریق شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی کشور افزود: تلاش می‌کنیم در تمامی میدان‌ها حضور فعال داشته باشیم و با فعالیت شبانه‌روزی، سوخت موردنیاز بخش‌های صنعتی تا حمل‌ونقل، دریایی، هوایی، کشاورزی و ... را تأمین کنیم و به‌رغم رشد قابل توجه مصرف، تاکنون اجازه ندادیم کمبودی وجود داشته باشد.

اخبار

معاون برنامه‌ریزی وزیر نفت:

سبد سوخت صنایع باید متنوع شود

معاون برنامه‌ریزی وزیر نفت گفت: با متنوع کردن سوخت صنایع می‌توان خسارت ملی تولید را به حداقل رساند. به گزارش ایسنا، هوشنگ فلاحتیان دیروز در نشست ستاد مدیریت بحران کشور با حضور وزیر کشور تصریح کرد: دوگانه‌سوز کردن بعضی مراکز، خسارت ملی تولید را به حداقل ممکن می‌رساند. وی با بیان اینکه راهکارش بسیار ساده است، افزود: همه صنایع کوچک عمدتاً و صنایع متوسط که به‌راحتی می‌توانند این کار را انجام دهند، اگر واحدهای صنعتی خود را مسلح به دی‌جی‌ها یا مولدهایی کنند که گازوئیل‌سوز باشد، به‌راحتی می‌توانیم در تابستان ذخیره‌سازی گازوئیل انجام دهیم و به‌راحتی ظرف دو یا سه ماه زمستان که کمبود گاز داریم شیفت کنند به سمت واحدهای داخلی و استمرار تأمین برق را داشته باشند و هیچ‌گونه خسارتی هم متوجه‌شان نشود. معاون برنامه‌ریزی وزیر نفت اظهار کرد: اعلام آمادگی کرده‌ایم که اگر این اتفاق بیفتد سهمیه گازوئیل برایشان پیش‌بینی شود تا تولید کشور دچار خسارت نشود.

وزیر نیرو با اشاره به برودت کم‌سابقه هوا:

وضعیت تامین آب و برق پایدار است

وزیر نیرو گفت: در شرایط کنونی وضعیت تامین آب و برق پایدار است و نگرانی در این دو بخش وجود ندارد و تمام تلاش خود را برای تامین پایدار آب و برق خواهیم کرد. به گزارش ایسنا، علی اکبر محرابیان با بیان اینکه در شرایطی که برودت هوا زیاد می‌شود طبیعتا هم در بخش شبکه‌های آب و همچنین شبکه برق خدمت‌رسانی مشکل می‌شود، گفت: باید بتوانیم هم تاسیسات برق را پایدار نگه داریم و هم از یخ زدگی‌ها جلوگیری کنیم. وی افزود: یخ زدگی در آبرسانی و سوخت‌رسانی به نیروگاه‌ها اثرگذار است، زمانی که هوا سرد می‌شود سوخت مایع نیز حالت نیمه جامد به خود می‌گیرد و تجهیزاتی که باید نصب شود تا برق تولید کند می‌بایست دایما مورد مراقبت قرار بگیرد، با این حال مردم مطمئن باشند آب و برق پایدار را به آنها می‌رسانیم و تمام تلاش مجموعه دولت، دستگاه‌های مختلف و همکارانم در وزارت نفت این است که سوخت را به موقع تحویل دهند و بتوانیم برق پایدار را تامین کنیم. وی با تاکید بر اینکه با صرفه جویی و رعایت الگوهای مصرف این شرایط برودت بی‌سابقه را پشت سر می‌گذاریم، گفت: در حوزه آب و برق همکاران آمادگی کامل دارند، انشاالله با یاری خدا این شرایط را پشت سر می‌گذاریم. وی با اشاره به برنامه وزارت نیرو برای برخورد با مشترکان ادارات پر مصرف، در گفت‌وگویی تلویزیونی گفت: انصافا بخش اداری از تابستان که یک برنامه مدیریت مصرف را ابلاغ کردیم، در مجموع رعایت خوبی داشتند، ادارات وضعیت بهتری نسبت به گذشته دارند، البته ممکن است ساختمان‌هایی نیز باشند که رعایت کمتری کنند اما در مجموع خوب است و امروز روحیه صرفه جویی در بخش اداری عمومی شده است. اتفاقی که در تابستان افتاد جز با همراهی مردم ممکن نبود. وی با اشاره به وضعیت سدهای کشور، گفت: بارش‌ها در بخش‌های قابل توجهی از کشور خوب بود، امیدواریم تداوم داشته باشد، پیش بینی‌ها نیز در این بخش خوب است اما در حوزه‌هایی نیز نسبت به شرایط عادی و نرمال فاصله داریم، به ویژه در استان تهران، البرز، قزوین، همدان و برخی استان‌های شرق کشور، انتظار داریم با بارش‌های پیش رو جبران شود. به گفته وی حجم پرشدگی سدها ۴۰ درصد است، این عدد تا ۳۵ درصد هم رسید اما اکنون وضعیت بهتر است اما روان آب‌ها با توجه به برودت هوا کم است اما در ماه‌های آینده روا آب‌ها بیشتر می‌شود و حجم پرشدگی نیز بهبود می‌یابد.

واردات جهانی ال ان جی رکورد زد

بر اساس داده‌های موسسه ریفینیتیو Refinitiv، واردات گاز طبیعی مایع (LNG) توسط مصرف‌کنندگان جهانی در سال ۲۰۲۲ در مجموع ۴۰۹ میلیون تن بوده است که بیشترین رقم در طول تاریخ محسوب می‌شود. به گزارش خبرگزاری تسنیم به نقل از راشاتودی، بر اساس داده‌های موسسه ریفینیتیو Refinitiv، واردات گاز طبیعی مایع (LNG) توسط مصرف‌کنندگان جهانی در سال ۲۰۲۲ در مجموع ۴۰۹ میلیون تن بوده است که بیشترین رقم در طول تاریخ محسوب می‌شود. بر اساس گزارش موسسه ریفینیتیو، واردات جهانی سوخت ال ان جی در سال قبل از آن ۳۷۹.۶ میلیون تن ثبت شده بود. گفته می‌شود که این حجم از واردات بی‌سابقه به دلیل افزایش تقاضا به ویژه از سوی اتحادیه اروپا صورت گرفته است. این اتحادیه در پی تحریم‌ها واردات گاز طبیعی خود را از روسیه به سرعت کاهش داد و به بازار برتر برای گاز ال ان جی ظاهر تبدیل شد. تخمین زده می‌شود که این منطقه حدود ۲۵ درصد از کل LNG معامله شده در سال ۲۰۲۲ را خریداری کرده است و در رقابت با مصرف‌کنندگان آسیایی پیروز شده است، چرا که به دنبال کاهش عرضه خط لوله روسیه به اکثر مشتریان خود در اتحادیه اروپا در بحبوحه تحریم‌ها، قیمت‌های معیار اروپا افزایش یافت. سال گذشته، واردات LNG اتحادیه اروپا به ۱۰۱ میلیون تن رسید که نشان‌دهنده رشد ۵۸ درصدی نسبت به سال ۲۰۲۱ می‌باشد. بیشتر خرید LNG اروپا به دلیل کاهش تقاضا در آسیا افزایش یافته است، جایی که چین کاهش غیرمعمول مصرف انرژی را به دلیل کاهش رشد اقتصادی مرتبط با بیماری همه‌گیر کووید ثبت کرده است. در عین حال، بیشتر کشورهای جنوب و جنوب شرق آسیا به دلیل واردات رو به رشد اتحادیه اروپا توانایی پرداخت قیمت‌های لحظه‌ای گاز را نداشتند.

اخبار

کدام پتروشیمی‌ها با قطعی گاز مواجه شدند؟

فردای اقتصاد | اطلاعیه‌ای که روز شنبه از سوی پتروشیمی شیراز منتشر شد تیر خلاصی بود بر پیکر صنعت پتروشیمی ایران؛ چراکه از اواسط آذر هر دو متانول‌ساز بزرگ بازار سرمایه و هر چهار اوره‌ساز بازار از قطعی گاز با کاهش ۱۰۰ تا ۵۰ درصدی ظرفیت تولید خود مواجه شده‌اند. در یک ماه گذشته کمبود گاز منجر شد تا گاز تخصیصی به صنایع بزرگ سهمیه‌بندی شود و روزانه فقط ۵۵ میلیون متر مکعب به این صنعت گاز اختصاص داده شود. در این بین بیشترین عدم‌النفع از لحاظ درآمدی (با توجه به درآمد شرکت از محل فروش محصولات بخشی که از قطعی گاز متاثر می‌شود) متوجه پتروشیمی پردیس شده است که به‌طور متوسط در یک ماه قطعی گاز با عدم‌النفع یک‌هزار و ۱۹۱ میلیارد تومانی مواجه خواهد شد. دو پتروشیمی خراسان و کرمانشاه نیز با قطعی کامل گاز خود به‌طور کامل با توقف تولید مواجه شده‌اند. دو متانول‌ساز دیگر بازار سرمایه، یعنی پتروشیمی زاگرس و فناوران نیز به ترتیب با کاهش ۵۰ و ۶۹ درصدی ظرفیت درآمدی در یک ماه روبرو خواهند شد. به گفته احمد مهدوی ابهری، دبیر کل انجمن صنفی کارفرمایی صنعت پتروشیمی ایران، پتروشیمی‌ها در سال گذشته ۶۸۰ میلیون دلار زیان و عدم‌النفع از محل قطعی گاز متحمل شدند و این رقم با توجه به تشدید بحران گاز در سال جاری احتمالا افزایش یابد. صنعت پتروشیمی که در یک سال اخیر از محل بالا بودن نرخ گاز خوراک با چالش‌هایی از سمت کاهش سود و بعضا زیان‌سازی متوجه شده بود، اکنون بسیار جدی‌تر از گذشته با مشکل کمبود گاز مواجه شده است. برآوردها از بررسی اطلاعات منتشر شده شرکت‌ها در سامانه کدال نشان می‌دهد این قطعی‌ها در یک ماه به‌طور متوسط ۴ هزار و ۱۱۷ میلیارد تومان عدم‌النفع برای بخش اوره و متانول (۶ شرکت بورسی) پتروشیمی به دنبال داشته باشد.

این هفته چه خودروهایی در بورس عرضه می‌شود؟

تجارت‌نیوز | بر اساس اطلاعیه بورس کالا، قرار بود امروز ۱۰ هزار دستگاه خودروی دنا پلاس دستی سفید از سوی شرکت ایران خودرو روی تابلوی معاملات برود. که فعلا عرضه آن به دلیل تعطیلی بورس به زمان دیگری موکول شده است. با این حال اما بورس کالا در همین هفته میزبان عرضه دو مدل کامیون کشنده خواهد بود. برای خرید خودرو از بورس کالا باید چه کرد؟ متقاضیان ملزم هستند میزان مبلغ پایه و درصد وجه قیمت پایه اعلام شده برای هر خودرو را در حساب وکالتی نزد بورس واریز کنند. این مبلغ از زمان ثبت و ارسال سفارش تا زمان اعلام نتایج این مبلغ در حساب مذکور مسدود خواهد شد. باید توجه داشت که ثبت و ارسال سفارش از سوی متقاضی به منزله برنده شدن در رقابت نیست و متقاضیان باید تا زمان اعلام نتایج منتظر بمانند. در همین حال متقاضیان خرید خودرو باید با توجه به قیمت پایه اعلام شده از سوی شرکت خودروسازی و هزینه‌های جانبی هر خودرو (مالیات و عوارض شماره‌گذاری خودرو، مالیات ارزش افزوده بر مبنای قیمت نهایی فروش، هوشمندسازی کارت خودرو، خدمات حمل و نقل پستی، تولید پلاک، شماره‌گذاری و بیمه شخص ثالث) قیمت پیشنهادی خود را اعلام کنند. افراد منتخب در رقابت خرید خودرو، در صورتی که بنا به هر دلیلی قصد انصراف از خرید و تکمیل وجه داشته باشند، موظفند میزان «۵ درصد» ارزش کل معامله را به عنوان هزینه انفساخ به علاوه «۵. ۰ درصد» هزینه کارمزد دو سر معامله (در مجموع پنج و نیم درصد ارزش کل معامله) را پرداخت نمایند. ابتدا قرار بود شرکت ایران خودرو ۵ هزار دستگاه خودروی دنا پلاس را امروز عرضه کند. با این حال به دلیل سنگ‌اندازی‌های شورای رقابت در مسیر عرضه خودرو در بورس کالا، این شرکت درخواست لغو عرضه را به بورس کالا ارسال کرد. این درخواست البته از سوی بورس کالا رد شد و بدین ترتیب عرضه‌ها از سر گرفته شد. با بازگشت دنا به بورس کالا، ایران خودرو اعلام کرد، تعداد عرضه را افزایش داده و به دو برابر خواهد رساند. بدین ترتیب قرار شد در مجموع ۱۰ هزار دستگاه خودروی دنا با قیمت پایه ۱۸۹ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان روی تابلوی معاملات تالار خودروی بورس کالا برود. با این حال به دلیل تعطیلی امروز بورس، این عرضه فعلا لغو شده است اما قیمت پایه اعلام شده برای شروع معاملات، همچنان همین مقدار خواهد بود. در همین حال برای ثبت سفارش خرید خودروی دنا پلاس دستی سفید، باید ۱۰۰ درصد مبلغ پایه در حساب وکالتی متقاضی موجود باشد و پرداخت شود. بورس کالای ایران همچنین سه شنبه ۲۷ دی ۱۴۰۱ میزبان ۵۰ دستگاه کامیون کشنده فاو FAW خواهد بود. سیباموتور سه شنبه با ۵۰ دستگاه کامیون کشنده فاو به بورس کالا می‌آید؛ قیمت پایه برای عرضه این خودرو ۲ میلیارد و ۳۷۰ میلیون تومان اعلام شده و موعد تحویل آن ۱۴ اسفند اعلام شده است. گفتنی است برای خرید این خودرو درصد پیش پرداخت نیز ۲۰ درصد درنظر گرفته شده است. هر کد ملی (شخص حقیقی) صرفا مجاز به ثبت سفارش برای یک دستگاه خودرو و هر شناسه ملی (شخص حقوقی) حداکثر مجاز به ثبت سفارش ۵ دستگاه خودرو است. رنگ خودروها سفید و مدل خودرو ۱۴۰۱ است. صدور سند و شماره‌گذاری خودرو فقط به اسم شخص خریدار خواهد بود و خریداران باید جهت تکمیل مراحل خرید همزمان با تسویه اصل مبلغ معامله در بورس کالا و در مدت زمان مقرر تعیین شده در اطلاعیه عرضه تکمیلی و حداکثر طی ۷ روز تقویمی با مراجعه به پورتال فروش شرکت سیباموتور به آدرس bahman.iranecar.com نسبت به ایجاد و تکمیل پروفایل خود اقدام و از این طریق نسبت به پرداخت هزینه‌های جانبی و انتخاب عاملیت مورد نظر خود جهت تحویل خودروی خریداری شده اقدام کنند. هزینه‌های جانبی شامل ۹ درصد مالیات بر ارزش افزوده بر مبنای قیمت نهایی فروش و سایر هزینه‌ها جمعا به مبلغ ۱۰ میلیون و ۲۸۵ هزار و ۶۰۱ تومان است که ۲ میلیون و ۲۰۰ هزار تومان بابت هزینه مالیات و عوارض شماره‌گذاری، ۲۵۰ هزار تومان بابت هزینه شماره‌گذاری، ۱۲۶ هزار و ۲۰۰ تومان هزینه پست، صدور کارت و هوشمندسازی کارت خودرو، ۷ میلیون و ۷۰۹ هزار و ۴۰۱ تومان هزینه بیمه شخص ثالث است.

«تعادل» بررسی می‌کند

معضل سکه در بورس کالا چیست؟

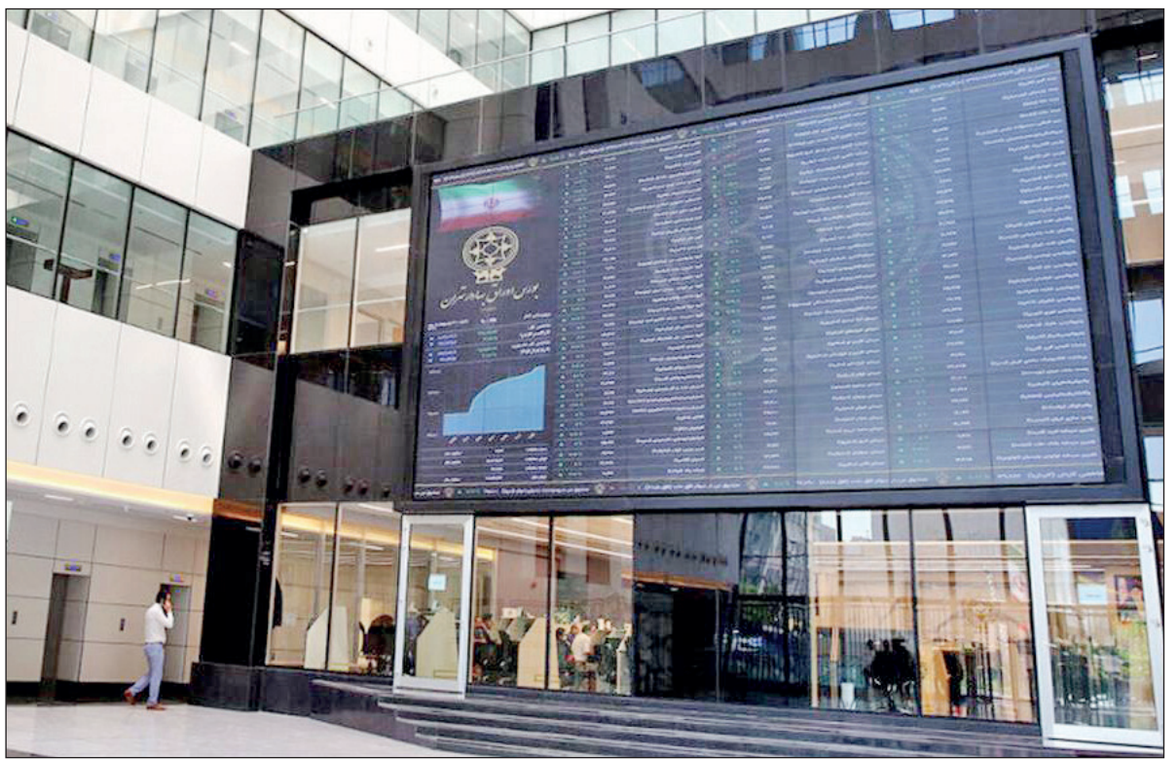

عرضه گسترده سکه در بورس کالا از روز شنبه آغاز شده و قرار است تا روز چهارشنبه ادامه پیدا کند؛ ربع سکه حبابی کالا در بازار فلزات ایران است و همزمان با افزایش شدید حباب ربع سکه در بازار، بانک مرکزی نسبت به عرضه گسترده این قطعه سکه در بورس کالا اقدام کرده است. خریداران می‌توانند پنج روز کاری بعد از خرید سکه در بورس، به خزانه بانک‌های عامل مراجعه کنند و با ارایه اسناد مربوط به بورس، به‌صورت فیزیکی، معادل سکه‌های خریداری‌شده را تحویل بگیرند.

تمامی اشخاص حقیقی بالای ۱۸ سال دارای کد ملی می‌توانند حداقل یک قطعه و حداکثر پنج قطعه سکه طلای ربع بهار آزادی را خریداری کنند. تمامی متقاضیان خرید ربع سکه در مکانیزم حراج ناپیوسته شرکت می‌کنند و قیمت سکه عرضه‌شده بر این اساس، کشف می‌شود. حداقل یک قطعه و حداکثر ۵ قطعه می‌توان خرید. خریداران ربع سکه در بورس حتماً باید آن را به‌صورت فیزیکی تحویل بگیرند و بعداً نمی‌توانند در بازار بورس بفروشند. سفارشات ارسال‌شده باید مضربی از ۱۰۰ باشد (هر ۱۰۰ سفارش معادل یک ربع سکه) و ربع سکه‌های تحویل داده‌شده به مشتریان بدون وکیوم است. این سکه دارای هزینه انبار داری و مالیات است. هزینه انبارداری، مبلغ هزار ریال روزانه به ازای هر قطعه سکه طلای ربع بهار آزادی است که این هزینه بر عهده خریدار است و زمان تحویل کالا از خزانه باید با انباردار تسویه شود. مالیات بر ارزش افزوده نیز به میزان ۹ درصد هزینه انبارداری محاسبه و به انباردار پرداخت می‌شود. برای تحویل گرفتن ربع سکه از خزانه، مالک یا نماینده قانونی وی باید از تاریخ اول بهمن ۱۴۰۱ و پس از هماهنگی با خزانه و دریافت نوبت دریافت کالا، در زمان نوبت مشخص شده، همراه با مدارک احراز هویت به محلی که هنگام اخذ نوبت توسط بانک اعلام خواهد شد، مراجعه کند. حداکثر زمان نگهداری کالا در خزانه تا تاریخ ۲۰ اسفند ۱۴۰۱ است و پس از آن معاملات نماد برای فرآیند تحویل و تسویه حساب با انباردار متوقف خواهد شد. همچنین فرآیند عرضه‌های بعدی سکه‌های طلای تمام، نیم و ربع بهار آزادی به صورت منظم و پیوسته متعاقباً از سوی بانک مرکزی اعلام خواهد شد.

علت عرضه سکه چیست؟

برخی از کارشناسان عقیده دارند که بانک مرکزی برای جذب بیشتر نقدینگی این عرضه را انجام داده است چراکه ربع سکه حبابی فلز اسیای در بازار ایران است؛ البته با توجه به مبلغ عرضه و کسری بودجه احتمالا مبلغ نصیب دولت نشود. براساس اعلام بانک مرکزی تا پایان مهرماه میزان نقدینگی به ۵۷۰۰ هزار میلیارد تومان رسیده بود. آن طور که از شرایط اقتصادی و سیاست‌های دولت پیداست، طی دو ماه گذشته هم موتور چاپ پول بانک مرکزی با آخرین توان کار کرده و نقدینگی را به میزان زیادی افزایش داده است.

یک کارشناس بازار سرمایه نیز در این خصوص نوشت که ماهیت بورس‌های کالایی برای کشف قیمت است، برای اینکه کالا بتواند به صورت شفاف و روشن در دسترس عموم قرار گیرد. در بورس کالا تقریبا هر چیزی را می‌توان عرضه کرد. در دنیا معمولا عرضه‌ها به صورت مداوم انجام می‌شود تا فعالان بتوانند از ابزارهای آن بهره ببرند تا در میان‌مدت دغدغه تامین نداشته باشند. در کشوری که از سال ۲۰۱۸ خودرو وارد نشده و عرضه خودرو کم شده اما تقاضا فراوان است و هر ثانیه ۴۴ میلیون تومان نقدینگی (تقاضا) خلق می‌شود بردن آن در بورس کالا معنایی ندارد. تنها تفاوت این است که نسبت به قرعه‌کشی شفاف‌تر شده اما در عین حال گران‌تر شده است. عرضه طلا در بورس کالا همه جا مرسوم است اما سوال اینجاست که چرا عرضه به صورت مداوم انجام نمی‌شود و چرا بازارهای آتی بسته می‌شود؟ به محض اینکه قیمت در بازار آتی بالا می‌رود آن را می‌بندند. متاسفانه تصمیم‌های اقتصادی شتر گاوپلنگی است. ابزارهای اقتصادی استفاده می‌شود اما از درون آن را استحاله می‌کنند و بعد تبدیل به یک سیاست بی‌معنا می‌شود. باید گفت در یک اقتصادی که تورم دارد نمی‌توان انتظار داشت ابزارهایی مانند عرضه سکه چه در بورس کالا یا به شکل دیگر قیمت را در بلندمدت کاهش دهد. تنها کاری که عرضه سکه در بورس کالا می‌تواند انجام دهد این است که حباب قیمت سکه را از بین ببرد. آنچه که در اقتصاد باقی می‌ماند تورم است که بورس کالا نمی‌تواند مشکل تورم را حل کند. بورس کالا یک ابزاری برای شفاف‌سازی عرضه است. این عرضه هر چقدر که ادامه پیدا کند مردم باز هم می‌خرند چرا که تورم ۴۵ درصد است و برای فرار از تورم مردم دست به دامن طلا می‌شوند. در این بین عده‌ای دارند طلای خام خریداری می‌کنند و عده‌ای کمتر دارند ربع سکه می‌خرند. برای همین است که تقاضا برای ربع سکه زیاد است و حباب آن بالاست. کسی که این سکه را از بورس می‌خرد می‌تواند آن را با یک سود در بازار بفروشد. در حالی که می‌شد با همان روش ابزارهایی مانند صندوق‌های طلا و ابزارهای آتی را توسعه دهند اما متاسفانه سر بزنگاه جلوی آن را می‌گیرند.

عرضه سکه ادامه دارد

مصطفی قمری‌وفا گفت: روش کشف قیمت ربع سکه طلا در بورس کالا به صورت ثبت سفارش دفتری و بر مبنای بیشترین حجم تقاضا و قیمت اعلامی توسط خریداران است و متقاضیان خرید هم از ساعت ۹ الی ۱۳ اقدام به سفارش گذاری می‌کنند. فرآیند تطابق قیمت خرید در ساعت ۱۳ بر اساس روش مذکور انجام می‌شود. گفتنی است؛ در اولین عرضه گواهی سپرده ربع سکه طلا در بورس کالا، ۷۴۴ کد حقیقی موفق به خرید ۲۸۰۰ قطعه ربع سکه طلا به قیمت هفت میلیون و ۲۰۰ هزار تومان شدند. همچنین تعداد ربع سکه‌های قابل عرضه در بورس کالا ۵۰۰ هزار قطعه است و مدت عرضه سکه‌ها سه روز کاری است که در صورت وجود تقاضا توسط خریداران، این مدت تمدید می‌شود.

تورم به کمک وال استریت آمد

شاخص‌های اصلی بازار سرمایه امریکا در پی انتشار داده‌های تورمی این کشور برای ماه دسامبر ۲۰۲۲ سبزپوش شد. امیدواری به کاهش میزان رشد نرخ بهره از سوی فدرال‌رزرو در مرحله ابتدایی سال ۲۰۲۳، از افزایش ارزش وال استریت حمایت کرد.

در حالی که سرمایه‌گذاران بهره بانکی را دیده و پیش‌بینی کرده بودند که تورم در سال ۲۰۲۳ کاهش یابد، سهام روز جمعه افزایش یافت. همه شاخص‌های اصلی پس از شروع روز در رنگ قرمز، راهی سبز شدند. میانگین صنعتی داوجونز ۱۱۲/۶۱ واحد یا ۰/۳۳ درصد افزایش یافت و به ۳۴۳۰۲/۶۱ رسید. S&P ۵۰۰ با ۰/۴۰ درصد افزایش به ۳۹۹۹/۰۹ رسید و نزدک کامپوزیت با ۰/۷۱ درصد رشد به ۱۱۰۷۹/۱۶ رسید. S&P و Nasdaq هر کدام دومین هفته مثبت متوالی و بهترین عملکرد هفتگی خود از نوامبر را به ثبت رساندند. نزدک که از نظر فناوری سنگین است، پس از رشد ۴/۸۲ درصدی، عملکرد بهتری در هفته داشت. S&P ۲/۶۷ درصد و داو ۲ درصد افزایش یافت. به گفته راس میفیلد، تحلیلگر استراتژی سرمایه‌گذاری در Baird، درآمد بانک‌ها برای شروع روز بر سهام تاثیر گذاشت، اما به نظر می‌رسد سرمایه‌گذاران از اخبار منفی که تا حدودی انتظار می‌رفت دوری کنند، احساسات معکوس شد.

او گفت: «واقعا انتظار نمی‌رفت که بخش مالی یک فصل پرفروش داشته باشد. این فقط کمی موج احساسات را ایجاد می‌کند، و از آنجایی که بانک‌ها در فصل درآمد پیشرو هستند، می‌توانند به نوعی لحن را برای نحوه نگاه سرمایه‌گذاران به تصویر گسترده‌تر تعیین کنند.» میفیلد افزود: «راستش بگویم، بازار در چند هفته گذشته به خوبی رشد کرده است، بدون کاتالیزور، بنابراین ممکن است اندکی سود از فصل درآمد خارج شود.» ولز فارگو که سود آن در سه ماهه گذشته به نصف کاهش یافته بود، گفت که در حال آماده شدن برای «بدتر شدن اقتصاد نسبت به چند فصل گذشته است.»

جی‌پی مورگان چیس درآمدی را به ثبت رساند که انتظارات را شکست داد، با این وجود، بانک هشدار داد که پول بیشتری را برای پوشش ضررهای اعتباری کنار می‌گذارد زیرا «رکود خفیف» «مورد اصلی» آن است. این بانک ۲/۳ میلیارد دلار ذخیره برای ضررهای اعتباری در سه ماهه ثبت کرد که ۴۹ درصد نسبت به سه ماهه سوم افزایش داشت. مدیران عامل سیتی گروپ و بانک امریکا نیز گفتند که در حال پیش‌بینی یک «رکود خفیف» هستند. در جاهای دیگر، خطوط هوایی دلتا درآمدی را گزارش کرد که بیش از برآوردها برای سه ماهه پایانی سال ۲۰۲۲ بود. با این حال، سها ۳/۵ درصد کاهش یافت. سرمایه‌گذاران منتظر این نتایج بوده‌اند تا بینش بیشتری در مورد سلامت اقتصاد به دست آورند.

در داده‌های اقتصادی، نظرسنجی احساسات مصرف‌کننده دانشگاه میشیگان نشان داد که چشم‌انداز تورم یک‌ساله به ۴ درصد کاهش یافته است؛ سومین کاهش ماهانه متوالی و پایین‌ترین سطح از آوریل ۲۰۲۱ رسید. این به دنبال گزارش CPI دسامبر و در روز پنجشنبه منتشر شد، که نشان داد قیمت‌ها ۰/۱ درصد نسبت به نوامبر کاهش یافته است. در حالی که قیمت‌ها با سرعت ۶/۵ درصد نسبت به سال قبل افزایش یافت، نتایج این امیدواری را افزایش داد که فدرال‌رزرو ممکن است به زودی روند صعود خود را کاهش دهد.

در این شرایط وال استریت چشم‌انتظار انتشار گزارش عملکرد شرکت‌های مختلف برای سه‌ماهه پایانی سال ۲۰۲۲ است. گزارش عملکرد و درآمد برخی بانک‌های بزرگ امریکا در سه ماهه چهارم سال در روز ۱۳ ژانویه منتشر شده و این داده‌ها می‌تواند بر روند نوسان بازار اثرگذار شود. کاهش شاخص تورم مصرف‌کنندگان امریکایی برای ماه دسامبر به رشد ارزش شاخص‌های اصلی وال استریت در روز پنجشنبه ۱۲ ژانویه انجامید، این رویه تا اواسط روز جمعه ۱۳ ژانویه نیز ادامه‌دار شد. شاخص قیمت مصرف‌کنندگان امریکایی (CPI) برای ماه دسامبر برابر ۶/۵ درصد اعلام شد که این رقم مطابق شاخص پیش‌بینی‌شده از سوی اقتصاددان امریکایی شرکت‌کننده در نظرسنجی رویترز بود. در عین حال شاخص تورم مصرف‌کنندگان امریکایی به کمترین میزان خود پس از اکتبر ۲۰۲۱ رسید. در این شرایط فروکش تورم برای مصرف‌کنندگان امریکایی باعث شده تا فعالان بازارهای مالی دنیا به رشد حداکثر ۲۵ واحدی نرخ بهره در مرحله بعد امیدوار شوند و این موضوع در عین تضعیف دلار امریکا، موقعیت رشد ارزش سایر بازارهای مالی و کالایی در دنیا را فراهم کرده است.

گری برادشاو، مدیر پورتفولیوی هاجز کپیتال منیجر در دالاس تگزاس، گفت: کاهش تورم در امریکا نشانه‌ای مثبت از سوی سرمایه‌گذاران تلقی می‌شود، بنابراین احتمال بازدهی مناسب بازارهای مالی وجود دارد. برخی از استراتژیست‌ها معتقدند که کاهش نرخ تورم در ایالات متحده، احتمالا راه را برای فدرال‌رزرو هموار می‌کند تا بتواند قیمت‌های مصرف‌کننده را بدون آسیب رساندن به رشد اقتصادی کاهش دهد. پیتر کاردیلو اقتصاددان ارشد بازار در Spartan Capital Securities در نیویورک می‌گوید: داده‌های CPI امریکا برای ماه دسامبر نشان داد که تورم وارد مسیر کاهشی شده است. پاتریک هارکر رییس فدرال‌رزرو فیلادلفیا و جیمز بولارد رییس فدرال‌رزرو سنت لوئیس، به تعدیل قیمت‌ها اشاره و آن را داده مثبتی تلقی کردند اما بر استمرار اجرای سیاست انقباضی برای کاهش تورم تاکید کردند. فدرال‌رزرو پس از چهار مرحله افزایش متوالی ۷۵ واحدی نرخ بهره، در ماه دسامبر ۲۰۲۲ نرخ بهره را ۵۰ واحد افزایش داد. فروکش تورم در امریکا باعث ایجاد امیدواری نسبت به رشد حداکثر ۲۵ واحدی نرخ بهره در مرحله ابتدایی سال ۲۰۲۳ شده است. تحقق این پیش‌بینی سرمایه‌گذاران از سویی زمینه تضعیف دلار و از سوی دیگر زمینه رشد ارزش بازارهای مالی و کالایی را فراهم می‌کند.

پیشنهاد صمت، تداوم عرضه در بورس

امید قالیباف، سخنگوی وزارت صمت ضمن اشاره بر اتمام زمان مصوبه سران سه‌قوه که قیمت‌گذاری خودرو را بر دوش وزارت صمت گذاشته بود، با تاکید بر اینکه حال وزارت صمت و شورای رقابت بایستی در تعامل با یکدیگر به چارچوب مشترک و مشخص برای قیمت‌گذاری خودرو برسند، اعلام کرد که با توجه به تجربه تلخ شیوه شورای رقابت در قیمت‌گذاری خودرو، وزارت صمت تمایل بر تداوم عرضه خودرو در بورس کالا دارد. اخیراً رییس کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی، ضمن اشاره به قوانین بورس کالا در عرضه کالاها از جمله خودرو، اظهار کرد: هر شخصی می‌تواند کالای خود را بر اساس قوانین بورس کالا عرضه کند و بفروشد؛ اما خودرو یک کالای انحصاری و وظیفه شورای رقابت است که در مورد قیمت کالاهای انحصاری نظر دهد و قیمت‌گذاری کند. به‌طور مثال برای چند میلیون تقاضا، تنها چند هزار خودرو وجود دارد، و اگذاری اینها اگر در اختیار بورس کالا باشد، این خودرو می‌تواند هر قیمتی پیدا کند. وی افزود: بنابراین از این جهت که عرضه متناسب تقاضا نیست و قیمت‌گذاری هم وجود ندارد، ما این شیوه عرضه خودرو در بورس کالا را خلاف قانون می‌دانیم و مخالف آن هستیم. در رابطه با این اظهارنظر رییس کمیسیون صنایع و معادن مجلس و همچنین مخالفت‌ها و اظهارنظرهای دیگر در مورد عرضه خودرو در بورس کالا، امید قالیباف، سخنگوی وزارت صنعت، معدن و تجارت در گفت‌وگو با ایسنا، توضیح داد: وزارت صمت بر اساس مصوبه سران سه‌قوه در سال گذشته، مسوولیت قیمت‌گذاری خودرو را بر عهده گرفت و امر قیمت‌گذاری از شورای رقابت به وزارت صمت محول شد. حال زمان یکساله این مصوبه سران سه‌قوه به پایان رسیده است و مجدد به شورای رقابت برگشته است؛ بنابراین در حال حاضر بایستی وزارت صمت در تعامل با شورای رقابت به یک چارچوب مشترک و مشخص برای قیمت‌گذاری خودرو دست پیدا کنند. وی تاکید کرد: با توجه به قیمت‌گذاری‌های گذشته شورای رقابت و اثرات نامطلوبی که آن قیمت‌گذاری‌ها بر تولید خودرو بر جای گذاشت، موضع و تمایل وزارت صمت بر این است که شیوه عرضه خودرو در بورس تداوم داشته باشد؛ اما نکته اینجاست که این تصمیم بایستی در توافق با شورای رقابت به تصویب برسد و این شورا بایستی تصمیم نهایی را در تعامل با وزارت صمت و به صورت مشترک ارایه کند.

عرضه خودرو در بورس کالا تجربه موفقی بود

مشاور وزیر صنعت، معدن و تجارت خاطرنشان کرد: بزودی (احتمالا در هفته جاری) جلسه مشترک با شورای رقابت برگزار و نتیجه اعلام خواهد شد. اما همانطور که اشاره شد، با توجه به نتیجه‌ای که در گذشته از قیمت‌گذاری شورای رقابت دیده شد و از سوی دیگر با توجه به تجربه خوبی که از عرضه خودرو در بورس کالا داشتیم، پیشنهاد وزارت صمت به‌طور مشخص ادامه روند عرضه‌ها در بورس کالاست. قالیباف تصریح کرد: اظهارنظر رییس کمیسیون صنایع و معادن مجلس نیز بر همین اساس بوده است که مهلت مصوبه سران سه‌قوه (مبنی بر قیمت‌گذاری خودرو توسط وزارت صمت) به پایان رسیده و وزارت صمت دیگر مسوولیتی در امر قیمت‌گذاری خودروها ندارد. پیام الیاس کردی، کارشناس بازار سرمایه در گفت‌وگو با تجارت‌نیوز گفت: در بحث خودرو کش‌وقوس‌های فراوانی داشتیم و خبرهایی مبنعی بر لغو عرضه دنا آمد و با واکنش‌های صورت گرفته این عرضه دو برابر شد. در روز لغوپذیرش خودرو در بورس کالا سخنگوی وزارت صمت نیز اعلام کرد که نمایندگان مجلس راضی نیستند و باید تولید خودرو افزایش یابد. وی ادامه داد: با توجه به فروش شاهین با قیمت پایه به نظر می‌رسد که دنا نیز با قیمت پایه و معقول‌ترین قیمت به فروش برسد. به‌طور کلی بورس کالا به روان‌تر شدن معاملات خودرو کمک می‌کند چرا که خریداران واقعی در این بازار هستند و باعث می‌شود با کاهش قیمت خودرو، این محصول به دست خریداران واقعی برسد. الیاس کردی گفت: امروز رکورد ثبت‌نام در قرعه‌کشی خودرو شکسته شد؛ درست است بورس کالا بهترین روش برای فروش خودرو نیست اما در شرایط فعلی با عرضه خودرو در بورس کالا، دست دلالان از بازار کوتاه می‌شود و معاملات با قیمت معقولی انجام خواهد شد.

بازار سرمایه

قانونی برای جلوگیری از ورشکستگی

بورس نیوز | دانیال آستانه، مدیر نظارت شرکت سرمایه‌گذاری گروه توسعه ملی بیان کرد: حوزه فعالیت شرکت‌های سرمایه‌گذاری یا هلدینگ‌های سرمایه‌گذاری در خرید، فروش و نگهداری اوراق بهادار و کسب سود تقسیمی از محل این اوراق است. در شرکت‌های سرمایه‌گذاری با توجه به پرتفوی بورسی، سهامداران شرکت سرمایه‌گذار غیر هلدینگی انتظار سود تقسیمی و سود حاصل از سرمایه‌گذاری را دارند. ولی شرکت هلدینگ با فرض سهامداری بلندمدت تشکیل می‌شود و متعهد است بلندمدت شرکت داری کند. در ماده ۵۸ قانون آمده است، که سود حاصل از سرمایه‌گذاری در این شرکت‌ها به میزان ۲۰ درصد تقسیم شود و ۸۰ درصد آن به‌شرط سرمایه‌گذاری مجدد در شرکت باقی بماند، این موضوع منجر به تداوم فعالیت شرکت می‌شود. وی افزود: در علم تجارت تداوم فعالیت باید همیشه در نظر گرفته شود، تقسیم سود حاصل از فروش سرمایه‌گذاری در شرکت هلدینگ، فرض تداوم فعالیت در آن را با خطر مواجه می‌کند و ممکن است تکرار این روند مانع شرکت‌داری در هلدینگ شود؛ بنابراین ماده ۵۸ کمک می‌کند، پس از تقسیم سود سرمایه‌گذاری ۸۰ درصد از آن با فرض سرمایه‌گذاری مجدد در سهام دیگر شرکت‌ها داخل شرکت باقی بماند که تداوم فعالیت هلدینگ را منجر شود. مدیر نظارت شرکت سرمایه‌گذاری گروه توسعه ملی تشریح کرد: عایدی که حاصل از فروش سرمایه‌گذاری است، باید به اندوخته ماده ۵۸ منتقل شود و به عنوان اندوخته سرمایه در ترازنامه شرکت نگهداری شود، اما تنها ۲۰ درصد از آن قابلیت تقسیم را دارد. زمانی که جمع این اندوخته‌ها برابر با نیمی از سرمایه شرکت شد هلینگ‌ها می‌توانند درخواست افزایش سرمایه بدهند و عدد را به سرمایه پایدار تبدیل کنند. ماده ۵۸ از سنوات قبل در اساسنامه شرکت‌ها از طرف سازمان بورس و اوراق بهادار گنجانده‌شده بود و در شرایط موجود دستخوش تغییرات شد. از طرفی عملکرد سود و زیان شرکت بررسی می‌شود و بر اساس زیان انباشته آن نحوه برخورد با اندوخته متفاوت است. آستانه در پایان گفت: در قانون قبل شرکت‌ها موظف بودند تمام سود حاصل از فروش سرمایه‌گذاری را به حساب اندوخته منتقل کنند، ولی در قانون جدید باید زیان انباشته پوشش داده شود و مابقی مبلغ به صندوق اندوخته برگردد. همچنین این قانون جدید تسری دستورالعمل به سال‌های بعد را هم دارد، اگر به‌واسطه زیان انباشته مبلغی برای اندوخته شرکت کسر، در سال‌های بعد باید جبران شود، اما در جای دیگر اگر زیان انباشته جبران شد، ولی همچنان مانده انباشته و ذخیره سرمایه هم وجود داشته باشد امکان محاسبه مانده ذخیره انباشته برای جلوگیری از ماده ۱۴۱ شدن وجود دارد.

افزایش سود خودروسازان با عرضه خودرو در بورس کالا

اقتصادنیوز | خودروسازان و شرکت‌های فعال در زمینه ساخت قطعات بورس تهران در آذر ماه امسال فروشی بیشتر از متوسط فروش ماهانه سال جاری و سال قبل داشته‌اند. با وجود افزایش ۸۵ درصدی فروش قطعه‌سازان این صنعت به نسبت فروش ماه مشابه در سال قبل؛ خودروسازان این صنعت عملکرد بهتری داشتند و فروش آذر ماه امسال خودرا ۲۷۹ درصد بالاتر از آذر سال قبل به ثبت رساندند. شرکت‌های فعال در صنعت خودرو و ساخت قطعات بورس تهران روزهای خوشی را پشت سر گذاشتند. روزهای خوش خودروسازان پس از مدت‌ها زیان‌دهی و فروش در قیمت‌های نامناسب به ثمر رسید. خودروسازان رشد درآمدزایی و سودآوری خود را در چند ماه گذشته مدیون بورس کالا هستند. با عرضه خودرو در بورس کالا، قیمت فروش محصولات خودروسازان نسبت به قبل افزایش داشت اما عایدی که نصیب دلالان می‌شد؛ این بار وارد شرکت‌های خودروساز شد. با این همه، هنوز بعضی از مسولین با روند عرضه در بورس کالا مخالف‌اند. در آذر ماه امسال با توجه به تأثیر بورس کالا بر فروش خودروسازان؛ شرکت‌های خودروساز صنعت خودرو و قطعات بورس تهران از قطعه‌سازان عملکرد بهتری داشتند. رشد بیشتر فروش خودروسازان به‌نسبت قطعه‌سازان دور از ذهن نبود. این رشد بیشتر، نشان‌دهنده بهتر بودن شرایط بنیادی خودروسازان نیست و تنها نشأت گرفته از روند فروش نامناسب سال قبل آنهاست. در میان ۸ شرکت خودروساز فعال بورس تهران بیشترین افزایش فروش به نسبت ماه مشابه سال قبل مربوط به ایران خودرو دیزل (خاور) با ۴۲۰ درصد است. پس از خاور نیز دو شرکت بهمن دیزل (خدیزل) و ایران خودرو (خودرو) با ۳۶۵ درصد افزایش به نسبت فروش آذر ماه سال قبل بیشترین افزایش فروش را داشتند. خودروسازان بورس تهران در آذر ماه امسال ۱۲۳ درصد بیشتر از متوسط فروش ماهانه خود در سال قبل فروش داشتند که در این میان خاور، خدیزل و خکاوه صدرنشین بودند. این ۷ شرکت در آذر ماه امسال ۹۶ درصد بیشتر از متوسط فروش ماهانه سال جاری خود فروش داشتند که سه نماد خودرو، خدیزل و خاور در این میان صدرنشین شدند. فروش قطعه‌سازان این صنعت در آذر ماه امسال ۳ هزار و ۴۱۴ میلیارد تومان بوده که به نسبت ۴۴ هزار و ۵۱۵ میلیارد تومان فروش خودروسازان این صنعت، تنها ۷.۲ درصد از درآمد صنعت خودرو را به خود اختصاص می‌دهند. قطعه‌سازان بورس تهران در آذر ماه امسال توانستند ۸۵ درصد بیشتر از آذر سال قبل فروش داشته باشند. در میان ۲۰ نماد فعال قطعه‌ساز صنعت خودرو، نمادهای خفناور، خنصیر و خوساز بیشترین افزایش فروش به نسبت ماه مشابه در سال قبل را داشته‌اند. قطعه‌سازان بورس تهران به نسبت متوسط فروش ماهانه خود در سال جاری ۴۸ درصد افزایش فروش داشتند که در این میان نیز نمادهای خپویش، خریخت و خلنت بیشترین افزایش را به نسبت متوسط ماهانه سال جاری داشتند. فروش آذر ماه قطعه‌سازان به نسبت متوسط فروش ماهانه سال قبل خودشان ۱۱۲ درصد افزایش داشته و نمادهای خوساز، خمحور و خموتور بیشترین افزایش فروش را در این میان داشته‌اند.

در شهر

خودروهای داخلی همچنان بی‌کیفیت هستند

جانشین پلیس راهور فرجا بار دیگر بر بی‌کیفیت بودن خودروهای داخلی و اثر منفی آن در تصادفات جاده‌ای تأکید کرد. این در حالی است که تعداد تلفات جاده‌ای در ۸ ماهه نخست سال جاری نسبت به دوره مشابه سال قبل ۱۴ درصد افزایش یافته است. به گزارش تسنیم، سردار سید تیمور حسینی، جانشین رییس پلیس راهور فراجا در یک برنامه تلویزیونی با اشاره به اینکه صدای ما در مورد وضعیت تأسف‌بار صنعت خودرو و تولید خودروهای بی‌کیفیت داخلی به گوش هیچ‌کس نمی‌رسد، گفت: در کشف جدید دوستان در خصوص قیمت خودرو به روش بازار سیاه، شاهد هستیم که ارتقای ایمنی خودروها، کاملاً نادیده گرفته شده و این کاشفان بزرگ قیمت خودرو با ادامه ساخت خودروهای بی‌کیفیت، با جان انسان‌ها بازی می‌کنند. وی با بیان اینکه خطای احتمالی انسانی هنگام رانندگی، نباید با مجازات مرگ همراه باشد، افزود: هر چند عامل خطای انسانی در وقوع تصادفات در تمامی دنیا پذیرفته شده است اما نباید به نقش دو عامل موثر راه و خودرو در نجات جان انسان‌ها بی‌تفاوت باشیم. جانشین رییس پلیس راهور فراجا با اعلام اینکه ما دیگر خسته شده‌ایم از بس گفته و تکرار کرده‌ایم که خودروهای داخلی، کیفیت و ایمنی ندارند، تأکید کرد: با این وجود، هیچ‌کس صدای ما را نمی‌شنود و امیدوارم گوش شنوایی در مورد وضعیت اسفناک صنعت خودرو پیدا شده و ساماندهی وضعیت موجود، مورد توجه و رسیدگی قرار گیرد. این مقام ارشد انتظامی کشور در خاتمه با اعلام ممنوعیت تردد تریلی‌های ۱۸ چرخ در هنگام بارش شدید برف در جاده‌های کشور اظهار کرد: با توجه به اطلاعات دقیق لحظه‌ای که از طریق دستگاه‌های متولی در مورد وضعیت جوی حاکم بر جاده‌های کشور دریافت می‌کنیم، در مورد مسدود کردن جاده‌های مواصلاتی یا منع تردد در محورهای ارتباطی، تصمیم‌گیری کرده و تصمیمات نهایی را به اطلاع عموم مردم خواهیم رساند. به گزارش «تعادل»، تعداد قربانیان سوانح رانندگی در یک روند کاهشی از ۲۴ هزار نفر در اواسط دهه ۸۰ به حدود ۱۷ هزار نفر در سال ۹۶ رسیده بود، در سال ۹۷ روند نزولی کشته‌شدگان حوادث جاده‌ای متوقف شد، اما طی ۹ ماهه ابتدایی سال ۹۸، تعداد جان‌باختگان ۱.۵ درصد نسبت به دوره مشابه سال قبل از آن افزایش یافته بود. اگر چه در سال‌های اولیه دهه ۱۳۹۰ تعداد تلفات تصادفات جاده‌ای کاهش یافته بود و رشدهای کمتری را شاهد بودیم، اما بر اساس آمارهای موجود، از سال ۱۳۹۷ این بهبود نسبی در کاهش تلفات جاده‌ای متوقف و طی سال‌های پس از آن به دوباره اوج گرفت. البته طی سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ که به دلیل شیوع ویروس کرونا تا حد قابل توجهی سفرهای جاده‌ای شهروندان کاهش یافته بود، تعداد تلفات تصادفات نیز دچار افت شدند، اما از اواخر سال ۱۴۰۰ و در پی واکسیناسیون سراسری کرونا بار دیگر سفرهای داخلی کشور اوج گرفته است و حالا مسوولان نگران رکورد زدن تعداد تلفات جاده‌ای در نوروز سال ۱۴۰۲ هستند، چه آنکه در ۸ ماهه نخست سال جاری، تعداد کشته‌شدگان تصادفات جاده‌ای نسبت به دوره سال قبل، ۱۴ درصد رشد داشته است.

ادامه از صفحه اول

سکه در بورس

مشخص‌ترین این اثرات را باید اثرگذاری این مذاکرات بر قیمت ارز در کشور دانست. مساله مهم دیگر نقش بازارسازهای اصلی در بازار سرمایه است. در کشور ما بازارساز اصلی بازار دولت است چراکه بیش از ۸۰ درصد اقتصاد کشور ما مشخصاً دولتی یا وابسته به دولت است. به همین سبب اثرهایی که از اقدامات تصمیمات و سیاست‌گذاری دولت بر بازار سرمایه اعمال می‌شود مستقیماً به تصمیمات و نظرات مدیران دولت وابستگی تام دارد که البته این اثرگذاری‌ها نیز در دو قالب مطرح می‌شود؛ اثرگذاری سیاست‌های پولی و مالی که در حوزه سیاست‌های نرخ بهره و نقدینگی دیده می‌شود و در حوزه‌های اقتصادی، صنعتی و تولیدی. در بخش صنعتی و تولیدی مساله سرکوب قیمتی و قیمت‌گذاری دستوری، سرکوب تقاضا یا عرضه در صنایع مختلف و به‌علاوه پیش‌بینی‌پذیری اقتصاد است که دنیا به‌شدت به سوی آن حرکت کرده و کشورها به آن نزدیک شده‌اند اما ما در ایران هنوز از این مفهوم فاصله داریم. مفهوم مهمی است.

برجام از کما خارج می‌شود؟

نه‌تنها اختلاف نظری میان دو طرف وجود ندارد، بلکه باید گفت متاسفانه در هیچ دوره‌ای به اندازه زمان فعلی میان اروپا و امریکا اتحاد در مواضع دو طرف مشاهده نمی‌شود. امریکا و اروپا پذیرفته‌اند تا زمان پایان ناآرامی‌ها در ایران باید صبر کنند و تا آن زمان تلاشی برای احیای برجام نخواهند کرد. این ایران است که باید ابتکار عمل را به دست بگیرد و از ارتکاب اعمالی که ممکن است منجر به افزایش فاصله‌ها شود خودداری کند. در وهله نخست، گروسی را راضی کرده و به پرسش‌های سه‌گانه او پاسخ بدهد تا پرونده ایران از قطعنامه‌های تنبیهی و مکانیسم ماشه دور شود و در مرحله بعد، طرف‌های مقابل را مجاب به تداوم گفت‌وگوها کند. در این صورت است که می‌توان امید داشت بخشی از التهاب موجود در فضای اقتصادی و راهبردی کشور کاهش پیدا کند و زمینه بهبود در وضعیت معیشتی مردم فراهم شود. نهایتا هم ایران باید به دنبال احیای برجام و بازگشت به صحنه اقتصاد و تجارت جهانی باشد و جایگاه خود را استیفا کند.

زاکانی: ۵۰۷ هزار میلیارد تومان برای حمل و نقل عمومی در برنامه چهارم توسعه در نظر گرفته شد

برنامه توسعه یا بودجه ۴ ساله

گروه راه و شهرسازی |

چهارمین برنامه توسعه تهران در نشست علنی دیروز شورای شهر رونمایی شد. برنامه‌ای که انتظار می‌رفت، فراتر از بودجه نویسی‌های سالانه، خط مشی‌ها و سیاست‌های کلانشهری پایتخت را معرفی و مسیر آینده این شهر را ریل گذاری کند. علیرضا زاکانی، شهردار تهران در این نشست اعلام کرد: ۵۰۷ هزار میلیارد تومان برای توسعه حمل و نقل عمومی در برنامه چهارم توسعه در نظر گرفته شده که ۳۶۰ هزار میلیارد تومان از این میزان به مترو اختصاص دارد. به گزارش «تعادل»، اگرچه در نشست علنی دیروز اعلام نشد که ۵۰۷ هزار میلیارد تومان اعتبار از چه محل و منبعی تامین خواهد شد، اما با بررسی بودجه سال جاری شهرداری تهران که کمی بیشتر از ۵۰ هزار میلیارد تومان است، مشخص می‌شود که رقم درج شده در لایحه برنامه توسعه تهران، ۱۰ برابر (۹۱۴ درصد) بودجه امسال شهرداری است. در همین حال، دیروز اعضای شورای شهر در واکنش به این برنامه توسعه‌ای دو نگرانی مبنی بر عدم انطباق این برنامه با طرح جامع شهر تهران و تراکم فروشی ابراز کردند. معاون شهردار اما هر دو این نگرانی‌ها را رد کرد و گفت به جای تراکم فروشی، جابه‌جایی تراکم خواهیم داشت.

برنامه‌ای با محوریت حمل و نقل عمومی

در یکصد و بیست و یکمین جلسه دوره ششم شورای شهر تهران که به دلیل سرمای هوا و کمبود گاز، به جای سالن اصلی در سالن شیبانی ساختمان شورا، با حضور شهردار تهران برگزار شد، اعضای پارلمان شهری پایتخت به بررسی لایحه برنامه چهارم شهرداری تهران پرداختند. علیرضا زاکانی، شهردار تهران برای بررسی نظرات اعضای شورا درباره برنامه چهارم شهرداری نیز به پارلمان شهری پایتخت آمد. در جلسه دیروز، تاکید زیادی بر لزوم گسترش حمل و نقل عمومی در برنامه آینده شورای شهر شد و شورایان همچنین تاکید کردند که برنامه بعدی شهرداری باید با طرح جامع تهران منطبق باشد و از شهرفروشی پرهیز شود.

هشدار درباره پیامدهای برنامه توسعه

مهدی اقراریان، عضو کمیسیون نظارت و حقوقی شورای اسلامی شهر تهران در نشست علنی دیروز این شورا در واکنش به لایحه برنامه توسعه شهر تهران بیان کرد: مفهوم کلیدواژه TOD ذیل برنامه چهارم توسعه، نگرانی‌های را به دنبال داشته است، شهر تهران هر بار به یک بهانه به تعطیلی کشیده می‌شود، یک بار به دلیل کاهش بارندگی و آلودگی هوا، بار دیگر به دلیل شدت بارش و برودت هوا و کمبود گاز و بار دیگر به دلیل کمبود آب همه چیز تعطیل می‌شود. وی با بیان اینکه ما در جمعیت پذیری تهران دچار یک چالش و بحران جدی هستیم، تصریح کرد: برخی از تصمیمات مسوولان فعلی می‌تواند در دهه‌های آینده برای کشور ایجاد بحران کند، ما تجربه زیادی در زمینه بحران‌های ناشی از تصمیمات غلط از سوی مسوولان داشته‌ایم. عضو کمیسیون نظارت و حقوقی شورای شهر تهران ادامه داد: گزارش‌هایی که از کمیسیون ماده ۵ در خصوص تغییرات در حال وقوع در حوزه‌های مختلف شهرداری به دست ما می‌رسد، علی رغم ظاهر قانونی اما پیامدهایی در شهر دارد که در عملکرد شورای ششم ثبت خواهد شد، نکاتی که از سوی شهرداری در این باره ذکر می‌شود مانند تلاش برای تولید مسکن چندان تاثیر گذار نیست به این معنا که کاهش قیمت مسکن تاثیری بر متغیرهای مسکن ندارد، ارتباط مستقیمی میان عرضه و تقاضای آن وجود ندارد. اقراریان تصریح کرد: مادامی که برنامه TOD برای ما شفاف نباشد و ما ندانیم که تحت این عنوان، شهرداری قرار است از این محل چه اقداماتی داشته باشد به نظر می‌رسد رای دادن به این مساله اشتباه خواهد بود و ما باید حتما پاسخگوی فعل و قول خودنسبت به آیندگان باشیم.

چمران: محور توسعه فراتر از حمل و نقل عمومی است

مهدی چمران، رییس شورای شهر در ادامه روند بررسی این لایحه با تاکید بر این نکته که نوسازی شهر بر مدار حمل و نقل عمومی درست نیست و باید به حمل و نقل روان تغییر یابد، اظهار کرد: حمل و نقل محور اصلی ما نیست که تغییرات را بر اساس آن انجام دهیم محور توسعه شهر فراتر از این است.

امانی: نوسازی باید مبتنی بر طرح جامع شهر باشد

در ادامه برگزاری یکصد و بیست و یکمین صحن شورای اسلامی شهر تهران و بررسی لایحه برنامه چهارم شهرداری تهران ناصر امانی عضو شورای شهر در ارایه تذکری در خصوص این موضوع اظهار کرد: در بخشی از این متن مقوله نوسازی شهر بر مدار حمل و نقل عمومی عنوان شده است که با توجه به ابعاد بررسی‌های انجام شده این بحث خلاف طرح جامع ترافیک شهر تهران است چرا که مبحث نوسازی باید مبتنی بر طرح جامع شهر باشد که حمل و نقل عمومی یکی از مسائل ذیل آن است. وی تاکید کرد: ما اگر صرفا مقوله نوسازی را محدود به حمل و نقل عمومی کنیم قطعا سایر مسائل شهر دچار مغفولیت واقع خواهد شد و این صراحتا یک نقض غرض است. چمران در توضیح و پاسخ به سخنان امانی عنوان کرد: نوسازی شهر بر مدار حمل و نقل عمومی دارای ایرادهایی است چرا که قطعا مبنای نوسازی حمل و نقل عمومی نیست بلکه مبتنی بر مدارهای دیگری است. وی در تاکید بر صحبت‌های شهردار تهران مبنی بر تامین مالی از مبانی شهر برای نوسازی تهران اظهار کرد: یکی از منابعی که می‌توان در نظر داشت مناطق اطراف ایستگاه‌های مترو است تا با بارگذاری افزون بر آنچه که در طرح جامع ذکر شده انجام شود تا از آن مسیر بتوان منابع مالی برای نوسازی شهر تامین شود. وی تاکید کرد: هنوز عملیاتی کردن این طرح و ایده دارای قاعده درستی نیست و نهایی شدن آن نیاز به چکش کاری‌ها و بررسی‌های کارشناسانه دارد.

سروری: حمل و نقل عمومی اولویت اصلی تهران

در ادامه بررسی برنامه چهارم شهرداری تهران پرویز سروری نایب رییس شورای شهر تهران در تاکید مواضع این برنامه موضوع حمل و نقل عمومی را از اولویت‌های اصلی برشمرد و گفت: می‌توان با عمل کردن و الگو قراردادن طرح جامع شهری در خصوص حمل و نقل به دلیل همسویی مقوله‌های رفع آلودگی هوا و ترافیک چالش‌های مرتبط با این موضوع حل و فصل گردد.

وعده وفاداری به طرح جامع و پرهیز از شهرفروشی

با استماع نظرات و پیشنهادهای اعضای شورای شهر در خصوص لایحه برنامه چهارم شهرداری تهران، حمیدرضا صارمی معاون شهرسازی و معماری شهرداری تهران در توضیحاتی در این خصوص اظهار کرد: بحث نوشهرگرایی مبتنی بر توسعه حمل و نقل عمومی به عنوان ایده شهرسازی نوین در جهان تلقی می‌شود که این مهم الزام شورای عالی معماری و شهرسازی که شهرداری تهران را الزام کرده تا طرح تفصیلی را مبتنی بر توسعه مبتنی بر حمل و نقل همگانی (TOD) بازنگری کند. وی ادامه داد: متاسفانه در اجرای بسیاری از اقدامات از قبیل زوج و فرد کردن خودروها، احداث اتوبان‌ها و بزرگراه‌های دو طبقه، احداث تونل‌های متعدد شهری، وارد کردن اتوبوس‌های دوکابین به بدنه حمل و نقل عمومی و... مشکل حمل و نقل حل نشد از این رو ایده جهانی مضمون به این اصل است تا برای برابر کردن نظام عدالت شهروندی، شمول اجتماعی مردم بتوانند آسانتر به حمل و نقل عمومی دسترسی داشته باشند. صارمی افزود: اطمینان می‌دهیم که دو نگرانی که برخی نمایندگان مردم شهر در خصوص عدم انطباق متون با طرح جامع شهر و ماجرای تراکم فروشی به وجود آمده وجود ندارد و متون اساسا مبتنی بر طرح جامع است و ما در این مقوله جابه‌جایی تراکم خواهیم داشت نه فروش تراکم.

۵۰۷ هزار میلیارد تومان برای ناوگان

علیرضا زاکانی در حاشیه یکصد و بیست و یکمین جلسه شورای اسلامی شهر تهران در جمع خبرنگاران با بیان اینکه برنامه چهارم توسعه ۱۴۶ حکم دارد، اظهار کرد: این برنامه با شعار عدالت شهری تدوین شده و برای آن پنج سرفصل در نظر گرفته شده که در حال مرور است. شهردار تهران با بیان اینکه شروع این برنامه با حوزه حمل و نقل بوده است، تصریح کرد: قرار بود ۶۳۰ دستگاه ون وارد شود که در مسیر پلاک گذاری است. سپس دستورالعمل برای واگذاری از سوی وزارت کشور برای استفاده کنندگان صادر می‌شود که امیدواریم تا پایان سال این دستگاه‌ها وارد شود. زاکانی با بیان اینکه ما هیچ افتراقی با شورا در برنامه چهارم نداریم، تصریح کرد: اولویت ما در توسعه ناوگان، تمام بخش‌هاست و چون مترو زمان بر است، در کوتاه‌مدت روی تاکسی، ون و اتوبوس سرمایه گذاری کرده و در برنامه میان مدت مترو مدنظر است. چون مترو پروسه خاص و زمان بر خود را دارد، باز خورد فعالیت‌ها در میان مدت ایجاد خواهد شد که مصوبات برنامه چهارم مقدمه آن خواهد بود. شهرداری تهران با بیان اینکه ۵۰۷ هزار میلیارد تومان در برنامه چهارم توسعه ناظر بر ناوگان حمل و نقل عمومی است، یادآور شد: از این میزان ۳۶۰ هزار میلیارد تومان برای مترو است و ۱۴۷ هزار میلیارد تومان نیز جداگانه در نظر گرفته شده است. اعداد و ارقام در هر مدل آماده شده و به دنبال این هستیم گره ترافیکی تهران را باز کنیم. گره آلودگی هوا نیز با این اقدامات تا حدودی باز می‌شود. ما به دنبال باز شدن گره نوسازی شهر و ایجاد تسهیلات برای رفاه مردم هستیم.

امروز ۲۴ استان دچار یخبندان می‌شوند

بازگشت آلاینده‌های جوی به کلان‌شهرها از سه‌شنبه

مدیر کل پیش‌بینی و هشدار سازمان هواشناسی با بیان اینکه روز دوشنبه در برخی نقاط ۲۴ استان کمینه دما صفر و زیر صفر درجه خواهد بود، گفت: از ۲۷ دی تا پایان هفته در کلانشهرها افزایش آلاینده‌های جوی و کاهش کیفیت هوا پیش‌بینی می‌شود. صادق ضیاییان در گفت‌وگو با فارس، درباره آخرین وضعیت جوی کشور اظهار کرد: صبح دوشنبه ۲۶ دی، در استان‌های مرکزی و غربی کشور و دامنه‌های جنوبی البرز در زنجان، قزوین، البرز، سمنان و تهران یخبندان پیش‌بینی می‌شود؛ روز دوشنبه خصوصا از ساعات بعدازظهر به بعد در جزایر غرب خلیج فارس، بوشهر، برخی نقاط خوزستان و برخی نقاط فارس، بارش باران داریم و در ارتفاعات زاگرس مرکزی بارش پراکنده برف پیش‌بینی می‌شود. مدیر کل پیش‌بینی و هشدار سازمان هواشناسی اظهار کرد: روز سه‌شنبه ۲۷ دی، سامانه بارشی در جنوب کشور تقویت می‌شود و موجب بارندگی در خوزستان، بوشهر، فارس، هرمزگان، کهگیلویه و بویراحمد، اصفهان، چهارمحال و بختیاری، کرمان، یزد، شمال سیستان و بلوچستان و جنوب خراسان جنوبی می‌شود، شدت بارش‌ها در فارس و بوشهر خواهد بود. ضیاییان افزود: چهارشنبه در برخی نقاط کرمان، خراسان جنوبی، هرمزگان و سیستان و بلوچستان بارش برف و باران داریم و روز پنجشنبه جوی آرام در اغلب نقاط کشور پیش‌بینی می‌شود. وی گفت: از سه‌شنبه ۲۷ دی تا پایان هفته در کلانشهرها افزایش آلاینده‌های جوی و کاهش کیفیت هوا و در شهرهای پرجمعیت نیمه‌شمالی کشور نیز کاهش کیفیت هوا پیش‌بینی می‌شود.

هشدار نارنجی بابت بارش‌های ۲۷ دی

مدیر کل پیش‌بینی و هشدار سازمان هواشناسی بیان کرد: طبق هشدار نارنجی صادر شده از سوی سازمان هواشناسی، روز سه‌شنبه ۲۷ دیماه سال جاری بارش باران، گاهی همراه با رعد و برق، وزش باد شدید موقت در بوشهر، جنوب خوزستان، فارس و جنوب کهگیلویه و بویراحمد پیش‌بینی می‌شود؛ در این راستا آبگرفتگی معابر، اختلال در سفرهای بین شهری و داخل شهر، اختلال در فعالیت‌های عمرانی، جاری شدن روان آب، سیلابی شدن مسیل‌ها، بالا آمدن ناگهانی سطح آب رودخانه‌ها، صاعقه، اختلال در ناوگان حمل و نقل، خسارت به صنعت کشاورزی، پیش‌بینی می‌شود. ضیاییان گفت: توصیه می‌شود عدم توقف و تردد در حاشیه رودخانه‌ها و مسیل‌ها، پاکسازی آبروها و کانال‌های عبور آب درون شهری، پاکسازی دهانه پل‌ها، پرهیز از سفرهای غیر ضروری، اجتناب از فعالیت‌های کوه‌نوردی و جابه‌جایی عشایر کوچ‌رو، انجام اقدامات پیشگیرانه از خسارات احتمالی توسط شهرداری‌ها، راهداری‌ها، آب و فاضلاب شهری، دستگاه‌های امدادی و سایر دستگاه‌های اجرایی مسوول، پاکسازی، تنظیم و کنترل دریچه‌های ورودی و خروجی آب استخرهای پرورش آبزیان، در دستور کار باشد. وی اضافه کرد: روز سه‌شنبه بارش برف، رخداد مه، کولاک برف و کاهش دید در ارتفاعات و دامنه در استان‌های کهگیلویه و بویراحمد، فارس و جنوب اصفهان داریم که موجب اختلال در سفرهای بین شهری و داخل شهر، اختلال در فعالیتهای عمرانی، اختلال در ناوگان حمل و نقل، رخداد بهمن، خسارت به صنعت کشاورزی و اختلال در انتقال منابع انرژی به ویژه برق و گاز می‌شود. مدیر کل پیش‌بینی و هشدار سازمان هواشناسی افزود: توصیه می‌شود پرهیز از سفرهای غیر ضروری، اجتناب از فعالیت‌های کوه‌نوردی و جابه‌جایی عشایر کوچ‌رو، انجام اقدامات پیشگیرانه جهت جلوگیری از خسارات احتمالی توسط شهرداری‌ها، راهداری‌ها، آب و فاضلاب شهری، دستگاه‌های امدادی و سایر دستگاه‌های اجرایی مسوول، نمک پاشی معابر و مدیریت مصرف و انتقال منابع انرژی به‌ویژه گاز و برق در دستور کار باشد. ضیاییان یادآور شد: با توجه به برودت هوا در اغلب شهرها، مردم حتما در مصرف گاز صرفه‌جویی کنند تا گاز به همه استان‌های کشور برسد.

مذاکره با چینی‌ها برای ساخت ترمینال فرودگاه امام خمینی

سرپرست شرکت شهر فرودگاهی امام خمینی(ره) درباره ساخت ترمینال ۴۱۰ هزار نفری در فرودگاه امام خمینی گفت: مذاکره با یک شرکت چینی ظرف دو ماه گذشته ادامه داشته و مقرر شده که وزارت راه ۲.۵ تا ۳ میلیارد یورو بپردازد که این کار از طریق پرداخت نقدی یا تهاتر با پیمانکاران چینی خواهد بود. سعید چلندری در گفت‌وگو با ایسنا با اشاره به ساخت ترمینال ۴۱۰ هزار نفری در فرودگاه امام خمینی اظهار کرد: در خصوص فاز دو فرودگاه که یک ترمینال ۴۱۰ هزار متری است به‌علاوه ساختمان‌های جانبی، برج مراقبت تکنیکال بلاک و تکمیل باندهای جنوبی، تمام مطالعات انجام و با گروه‌ها و سرمایه گذارهای خارجی و داخلی صحبت شده است. وی ادامه داد: در میان این سرمایه گذاران، آخرین مذاکراتمان با یکی از شرکت‌های چینی بوده که ظرف دو ماه گذشته این مذاکرات ادامه داشته است. با گروه‌های چینی صحبت کردیم و اطلاعات لازم را به آنها دادیم و آنها اعلام آمادگی کردند برای اینکه ما ارقام را مشخص و اعلام کنیم. سرپرست شرکت شهر فرودگاهی امام خمینی(ره) بیان کرد: از نظر منابع مالی وزیر راه و شهرسازی موضوع موافقت کردند که این کار توسط شرکت چینی با توجه به توافقات‌مان انجام شود و در خصوص پرداخت هم وزارت راه تقبل کرده، به این صورت که ما کار را با شرکت چینی جلو ببریم و وزارت راه ۲.۵ تا ۳ میلیارد یورو بپردازد که این کار از طریق پرداخت نقدی یا تهاتر با پیمانکاران چینی خواهد بود و هر رقمی که برای سرمایه گذاری توافق شود، وزیر راه تضامین پرداختی را انجام می‌دهد. چلندری درباره نحوه هزینه کرد شرکت چینی برای پروژه توضیح داد: یک اعتبار ارزی به وزارت راه و شهرسازی اختصاص داده شده برای ساخت ریل راه‌آهن، خرید هواپیما و فرودگاه امام خمینی و چند پروژه دیگر در شرکت فرودگاه‌های کشور که تقسیم این اعتبار در اختیار وزیر راه و شهرسازی است، چینی‌ها هم از همین محل سرمایه گذاری خواهند کرد و باز پرداخت سرمایه از طریق این اعتبار دیده شده است. وی با بیان اینکه امیدواریم که بتوانیم تا پایان سال قرارداد این پروژه را نهایی کنیم، گفت: فاز دو فرودگاه بسیار وسیع است، ترمینال ۴۱۰ هزار متری بخش‌های مختلفی دارد که اگر ما بخواهیم ارقام آن را از نظر ریالی بررسی کنیم، زمان بر است. همکاران ما شبانه‌روزی کار می‌کنند و امیدواریم که تا پایان سال بتوانیم این پروژه را به قرارداد برسانیم. سرپرست شرکت شهر فرودگاهی امام خمینی(ره) ادامه داد: طبق برنامه توسعه و با تکمیل فاز دو، ۹۰ میلیون مسافر پیش‌بینی کردیم، امیدواریم تا پایان دولت بتوانیم بخشی از این ترمینال ۴۱۰ هزار متری را به بهره‌برداری و به ۲۵ میلیون مسافر برسانیم و با تکمیل فاز دو هم به ۹۰ میلیون مسافر برسیم.

اقتصاد کلان

برنامه ششم توسعه تا کی تمدید می‌شود؟

با توجه به آغاز بررسی لایحه بودجه سال آینده از سوی مجلس و درخواست تمدید برنامه ششم از سوی دولت، به نظر می‌رسد که برنامه ششم توسعه به مدت یک سال تمدید خواهد شد. چهارشنبه هفته گذشته (۲۱ دی ماه) رییس جمهور لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ را به مجلس تقدیم کرد که همزمان با این لایحه درخواست تمدید برنامه ششم توسعه نیز به مجلس داده شد. در بند «و» تبصره ۲۰ لایحه بودجه سال آینده آمده است که قانون برنامه پنج ساله ششم توسعه تا زمانی تبدیل به قانون برنامه هفتم و حداکثر شش ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون تمدید می‌شود که این به معنای همان پیشنهاد دولت به مجلس است. البته نمایندگان مجلس هم به نظر می‌رسد که با تمدید دوباره برنامه ششم توسعه مشکلی نداشته باشند. در این باره حسینعلی حاجی دلیگانی، یک عضو هیات رییسه مجلس شورای اسلامی به ایسنا گفته که دولت در قالب لایحه بودجه پیشنهاد و تقاضای خود برای تمدید برنامه ششم توسعه را به مجلس تحویل داده است. از سوی دیگر غلامرضا شریعتی، یکی دیگر از نمایندگان مجلس هم در این باره به ایسنا عنوان کرده که برنامه ششم توسعه تمدید خواهد شد. بنابراین مجلس تا تحویل لایحه برنامه هفتم توسعه وقت دارد که به بررسی لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ بپردازد و اختلاف نظر دولت و مجلس درباره اولویت‌بندی و زمانبندی تحویل لوایح بودجه و برنامه توسعه حل و فصل شده است. البته مسوولان دولت بارها اعلام کرده بودند که تا بهمن ماه برنامه هفتم توسعه را به مجلس تحویل خواهند داد و باید دید که این سند بلندمدت و بالادستی چه زمانی به مجلس خواهد رسید و تصویب آن چقدر طول می‌کشد؟

شفافیت شرکت‌های دولتی در بودجه ۱۴۰۲ رعایت نشده است

سخنگوی کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی، تاکید کرد: شفافیت شرکت‌های دولتی به ویژه تابعه وزارت نفت در لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ رعایت نشده است. مالک شریعتی نیاسر نماینده مردم تهران در مجلس شورای اسلامی، در صفحه شخصی خود در توییتر، نوشت:

«ارزیابی اولیه از لایحه بودجه ۱۴۰۲:
سهم صندوق توسعه ملی ۴۰٪ پیش بینی شده که باید ۴۲٪ باشد (بالغ بر ۱۲ همت)
مطابق قانون بودجه ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ باید رابطه مالی شرکت نفت با دولت جایگزین ۱۴.۵٪ می‌شد که نشده و دوباره تکرار شده! شفافیت شرکت‌های دولتی به ویژه تابعه وزارت نفت (مطابق بند ش تبصره ۲ بودجه ۱۴۰۱) رعایت نشده است. حتی یک ریال از درآمد شرکت گاز از محل فروش داخلی و صادرات اتان، LPG و گوگرد در لایحه بودجه ۱۴۰۲ نیامده است! این مبلغ در ۹ ماهه سال ۱۴۰۱، بالغ بر ۹۵ همت بوده است. اما عواید پادگانی که درآمد فروش ضایعات غذایی پادگان‌هاست و هر سال در لایحه بودجه می‌آید، امسال ۷.۵ میلیارد تومان است.»
لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ در روز چهارشنبه از سوی رییس جمهور به شکل رسمی تقدیم مجلس شد و پس از بررسی کلیات آن در کمیسیون تلفیق، کلیات لایحه بودجه روز یکشنبه دوم بهمن در صحن مجلس به رای گذاشته خواهد شد.

دلایل مخالفت مجلس با شیوه فعلی عرضه خودرو

نماینده مردم تهران در مجلس شورای اسلامی درباره عرضه خودرو در بورس کالا تصریح کرد: عرضه خودرو در بورس کالا ایده خود مجلس بود. در سال ۹۹ مجلس طرح آن را آماده کرد و کلیات آن نیز در کمیسیون صنایع به تصویب رسیده و اکنون در حال نهایی کردن جزییات آن هستیم، تقریبا به نتیجه نهایی رسیده و ان شاءالله به زودی از کمیسیون به صحن مجلس می‌آید. بحثی که داریم این است که عرضه خودرو در بورس باید شرایط و قواعدی داشته باشد و شیوه فعلی عرضه خودرو در بورس را ما قبول نداریم. وی در ادامه با بیان اینکه اضافه درآمدی که برای خودروساز در بورس، علاوه بر قیمت واقعی خودرو ایجاد می‌شود، اساسا نباید به‌طور مستقیم به خودروساز برسد، گفت: ماده ۶۱ قانون سیاست‌های اصل ۴۴ تاکید دارد که در کالاهای انحصاری اضافه درآمد باید مدیریت شود چون بازار انحصاری و کنترل شده است آن اضافه درآمد حق خودروساز نیست چراکه ناشی از التهاب بازار بوده است. ایزدخواه افزود: ما معتقدیم همچنان که این اضافه درآمد نباید به جیب دلال بریزد، به جیب خودروساز هم نباید برود چراکه این رانت ناشی از کمبود کالای انحصاری در یک بازار شبه انحصاری است از این جهت این رانت نه به طرف تقاضا باید برسد و نه به طرف عرضه، بلکه باید مدیریت شده و این رانت از بازار خارج شود. بدین ترتیب هیچ انگیزه سوداگرانه‌ای نمی‌تواند در بازار اعمال نفوذ کند. امروز در بورس اینگونه نیست و اضافه درآمد به جیب خودروساز می‌رود که مبنای قانونی هم ندارد به همین جهت ما با این شیوه عرضه خودرو در بورس مخالف هستیم. این عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس تصریح کرد: از سوی دیگر باید همه عرضه خودرو در بازار بورس صورت گیرد و خارج از بورس عرضه‌ای صورت نگیرد و گرنه بازار به درستی کشف نمی‌شود. با عرضه قطره چکانی بورس نمی‌تواند کشف قیمت کند باید کل عرضه خودرو وارد بورس شود. ایزدخواه در پایان گفت: به زودی طرح کمیسیون صنایع برای عرضه خودرو در بورس کالا به صحن می‌رسد و مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

اخبار

گزارش میزان پیشرفت شبکه ملی اطلاعات در دست بررسی است

سخنگوی مرکز ملی فضای مجازی اعلام کرد: گزارش وزارت ارتباطات از میزان پیشرفت شبکه ملی اطلاعات، هنوز تکمیل نشده و در دست بررسی است. به گزارش مهر، پیشرفت شبکه ملی اطلاعات تا ۶۰ درصد، خبری بود که عیسی زارع‌پور، وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات چند روز پیش عنوان کرد. بر اساس اظهارات وزیر، شبکه ملی اطلاعات، شبکه‌ای پرسرعت، با کیفیت و امن است که مطابق با شاخص‌های مورد توافق با مرکز ملی فضای مجازی ارزیابی می‌شود. وی در نشست اخیر بار دیگر بر این موضوع تاکید داشته است که با وجود تلاش‌های بسیار در سال‌های قبل در توسعه این شبکه، تا قبل از استقرار دولت سیزدهم، میزان پیشرفت تنها ۳۰ درصد بوده است. زارع پور در اظهاراتش همچنین به ۷ کلان پروژه و ۲۰۰ پروژه ریز و درشت با عنوان طرح کلان و معماری شبکه ملی اطلاعات اشاره کرده که در سال ۱۳۹۹ توسط شورای عالی فضای مجازی به تصویب رسیده که در آنها وظایف وزارت ارتباطات با هدف تحقق این شبکه تبیین شده است. زارع پور همچنین از تلاش‌های مداوم در راستای تحقق شبکه ملی اطلاعات خبر داده و اعلام کرده است تا سال ۱۴۰۳ این پروژه کلان نهایی خواهد شد. با توجه به اظهارات شخص وزیر و از آنجا که پروژه شبکه ملی اطلاعات از مصوبات شورای عالی فضای مجازی است، ارزیابی میزان پیشرفت اعلام شده از سوی وزارت ارتباطات در خصوص شبکه باید مطابق با شاخص‌های مرکز ملی فضای مجازی و مورد تأیید این مرکز باشد. در این راستا امیر خوراکیان، سخنگوی مرکز ملی فضای مجازی ضمن اشاره به ارایه گزارش مداوم از سوی وزارت ارتباطات در خصوص روند پیشرفت شبکه ملی، اعلام کرد که گزارش مربوطه همچنان در دست بررسی است و در حال حاضر نمی‌توان اظهارنظر قطعی در این باره داشت.

پیش‌بینی بودجه سال آینده دولت هوشمند ۱۴۳۲ میلیارد تومان

بودجه ارایه خدمات یکپارچه دولت هوشمند در لایحه بودجه ۱۴۰۲ بیش از هزارو ۴۳۲ میلیارد تومان پیش‌بینی شده است که این رقم بودجه به ۲۲ دستگاه دولتی در صورت تصویب مجلس تخصیص خواهد یافت. به گزارش پیوست، طبق لایحه بودجه سال آینده برای بخش ارایه خدمات یکپارچه دولت هوشمند در مجموع ۱۴۳۲ میلیارد و ۱۲۰ میلیون و ۳۰۰ هزار تومان در نظر گرفته شده است که این میزان بودجه قرار است صرف توسعه خدمات هوشمند دستگاه‌های مختلف شود. از میان ۲۲ دستگاهی که در این زیرفصل بودجه قرار گرفته‌اند و بودجه اختصاصی برای توسعه خدمات یکپارچه دولت هوشمند دریافت می‌کنند وزارت دادگستری و آموزش و پرورش بیشترین سهم را دارند. جداول لایحه بودجه سال آینده نشان می‌دهد به دادگستری برای گسترش فناوری اطلاعات ۴۹۳ میلیارد و ۵۰۰ میلیون تومان در صورت تصویب مجلس اختصاص خواهد یافت و سهم آموزش و پرورش از این بودجه ۴۹۰ میلیارد تومان است. در صورت اختصاص این میزان بودجه به آموزش و پرورش این آخرین باری است که این وزارتخانه بودجه اختصاصی توسعه فناوری اطلاعات را دریافت خواهد کرد. وزارت آموزش و پرورش از سال ۸۱ به صورت اختصاصی ردیف بودجه‌ای تحت عنوان گسترش فناوری اطلاعات را در زیرمجموعه خود دارد. برای گسترش فناوری اطلاعات در وزارت صنعت معدن و تجارت نیز برای سال آینده در لایحه بودجه ۱۰۰ میلیارد تومان پیش‌بینی شده است. این میزان بودجه نسبت به امسال بیش از دو برابر افزایش یافته است. طی سال جاری بودجه گسترش فناوری اطلاعات در وزارت صمت ۴۳ میلیارد و ۵۸۴ میلیون تومان تصویب شده است. مرکز توسعه تجارت الکترونیکی نیز بودجه‌ای مجزا به خود اختصاص داده است. بر این اساس بودجه در نظر گرفته شده برای این مرکز برای سال آینده ۲ میلیارد تومان است که قرار است صرف ایجاد بسترهای تسهیل تجارت الکترونیکی کشور شود. بودجه این مرکز نیز در مقایسه با بودجه ۱۴۰۱ تقریبا دو برابر شده است. بودجه مصوبه مرکز توسعه تجارت الکترونیکی برای امسال تقریبا یک میلیارد تومان بود. طبق لایحه بودجه سال آینده ۵۲ میلیارد تومان برای گسترش فناوری اطلاعات و ارتباطات در سازمان اداری و استخدامی کشور و ۵۱ میلیارد تومان تومان به نهاد ریاست جمهوری برای گسترش فناوری اطلاعات در زیرمجموعه خود اختصاص یافته است.

رییس نصر کشور: افزایش مالیات، منجر به بی‌رغبتی فعالان و کوچک‌ترشدن صنعت فاوا می‌شود

بار مالیاتی به دوش صنعت فاوا

رییس نصر کشور از افزایش فشار مالیاتی به بخش خصوصی در لایحه بودجه ۱۴۰۲ انتقاد کرد و با ابراز نگرانی از نوع نگاه دولت به بخش خصوصی، اعتقاد دارد چنین تصمیمی منجر به کوچک‌ترشدن صنعت فاوا و افزایش بی‌رغبتی فعالان این صنف می‌شود. به گفته او، مسوولان باید به گونه‌ای برنامه‌ریزی کنند که دارایی‌های مهم منابع انسانی و سرمایه‌ای موجود در کشور را ترغیب به مهاجرت نکنیم، از این رو فعالین بخش خصوصی، اتحادیه‌ها و نهادهای صنفی بایستی با روشن‌گری در این زمینه، نمایندگان مجلس را از خطرات افزایش مالیات در سال آینده آگاه سازند تا بودجه‌ای واقع‌بینانه برای سال آینده از سوی مجلس تصویب شود. لایحه پیشنهادی دولت برای بودجه سال ۱۴۰۲ هفته گذشته تقدیم مجلس شد که برخی از بندهای آن با انتقاد کارشناسان روبرو شده است. وزن سنگین مالیات در بودجه سال آینده و فشاری که به بخش خصوصی وارد خواهد شد یکی از همین موضوعات مورد بحث است. حسن هاشمی رییس سازمان نظام صنفی رایانه‌ای کشور با انتقاد از این تصمیم دولت گفت درآمد مالیاتی پیش‌بینی شده در بودجه سال آینده حدود ۶۰ درصد بیشتر از درآمد مالیاتی بودجه ۱۴۰۱ بوده که قطعاً بار سنگین تأمین آن روی دوش بخش خصوصی است. موضوعی که به اعتقاد وی به جز کوچک‌ترشدن این صنعت و افزایش بی‌رغبتی در فعالان این صنف، نتیجه دیگری نخواهد داشت: «وقتی ابتدایی‌ترین نیازها برای ایجاد بستر فعالیت تأمین نمی‌شود، همواره نگران تهدیدات پیش روی اکوسیستم هستیم و هیچ چشم‌انداز روشنی نسبت به ماه‌های پیش رو نداریم، چطور می‌شود به کسب درآمد بیشتر امید داشت و نگران افزایش مالیات‌ها نبود؟» هاشمی همچنین با اشاره به حمایت‌های صورت گرفته در صنعت فاوا همچون افزایش سرمایه صندوق نوآوری و شکوفایی، باور دارد این حمایت افزایش مالیات پیشنهادی را جبران نخواهد کرد. به باور رییس نصر کشور دولت هر وقت اطمینان حاصل کرد که درآمدزایی این صنعت افزایش یافته و حمایت‌های واقعی از کسب‌وکارها را داشته است، آن وقت مالیات بیشتری هم مطالبه کند. او در پاسخ به این سوال که آیا معافیت‌های مالیاتی دیده‌شده برای فعالیت در پلتفرم‌های بومی می‌تواند راهگشا باشد؟ به دیجیاتو گفت: «همه صاحب‌نظران صنعت فاوا نظرات کارشناسی‌شان درباره این طرح را اعلام و تأکید کرده‌اند که این کوچ اجباری هرگز نمی‌تواند رونق بخش کسب‌وکارها باشد.» هاشمی اظهار کرد: «هیچ فردی درباره اینکه اخذ مالیات یک الزام برای مدیریت هر کشوری است، شکی ندارد. این را هم می‌دانیم که حتماً باید کشور از اقتصاد نفتی به سمت اقتصاد غیرنفتی حرکت کند و طبیعتاً بخشی از درآمدهای آن از محل اخذ مالیات تأمین می‌شود. درباره اینکه دیگر کشورها چه میزان مالیات دریافت می‌کنند و به‌ازای آن چه خدماتی را به مردم و کسب‌وکارها ارایه می‌دهند، صحبت‌های کارشناسی متعددی مطرح شده، اما آنچه ما به عنوان صنف فعالان صنعت فناوری اطلاعات و ارتباطات درباره آن احساس نگرانی می‌کنیم، نوع نگاه دولت و حاکمیت به بخش خصوصی است.»

بخش خصوصی چوب بهره‌وری‌اش را می‌خورد

او خاطرنشان کرد: «از یک طرف صحبت از اجرای اصل ۴۴، خصوصی‌سازی، توسعه صادرات غیرنفتی، افزایش صادرات خدمات فناوری اطلاعات و تقویت اقتصاد دیجیتال زده می‌شود، اما از طرف دیگر شرایط را به‌قدری سخت می‌کنیم که تاب‌وتوانی برای فعالان بخش خصوصی باقی نمی‌ماند. دولتی‌ها و خصولتی‌ها مالیات‌های نزدیک به صفر می‌دهند، اما تا می‌توانیم فشار مالیاتی روی دوش بخش خصوصی را زیاد می‌کنیم که در لایحه بودجه ۱۴۰۲ هم همین اتفاق افتاده است. نکته عجیب اینکه، دولتی‌ها و خصولتی‌ها اکثراً بهره‌وری پایین و وضعیت زیان‌ده برای کشور دارند، اما بخش خصوصی که قرار است موتور محرک اقتصاد باشد، باید چوب بالابودن بهره‌وری‌اش را بخورد و مالیات‌های سنگین‌تری بدهد. عجیب‌تر اینکه در شرایطی که کسب‌وکارهای فاوا در ماه‌های اخیر ضرر و زیان سنگینی داده‌اند و برخی از آنها ناگزیر به تعدیل نیرو و حتی تعطیل کردن شده‌اند، حالا هم با خبر خوش افزایش سنگین مالیات‌ها در سال آینده مواجه شده‌اند.» هاشمی گفت: «یک نکته‌ای که به‌نظر می‌رسد در برنامه‌ریزی‌ها نادیده گرفته می‌شود، این است که بخش خصوصی ما به‌دلیل تورم بالایی که در کشور وجود داشته و دارد، به‌نوعی یک مالیات پنهان هم پرداخت می‌کند و در این شرایط که وضعیت کل اقتصاد و روند تورمی کشور دارای ثبات نیست، نمی‌شود انتظار داشت بخش خصوصی هم مالیات پنهان بدهد و هم مالیات مستقیم سنگین. موضوع دیگر مربوط به مشکلات تأمین زیرساخت‌های موردنیاز صنعت فاوا در کشور و هزینه‌های بسیار سنگین آن نسبت به سایر کشورهاست. به‌عنوان مثال اگر بخش خصوصی تصمیم به سرمایه‌گذاری در حوزه‌ای مانند دیتاسنترها داشته باشد، با درنظرگرفتن هزینه‌های جاری، چیزی حدود ۱۰۰ ماه طول خواهد کشید که سرمایه اولیه‌اش را به دست بیاورد و تازه به سوددهی برسد، آن هم سوددهی در زمانی که دیگر هم زیرساخت‌های تأمین‌شده مستهلک شده است و هم مشتریان می‌توانند با هزینه‌های دلاری مناسب، از دیگر کشورها خدمت موردنیازشان را بگیرند. به همین دلیل طبیعی است از نظر منطق اقتصادی، بخش خصوصی نمی‌تواند در این حوزه که بازگشت منطقی سرمایه ندارد، سرمایه‌گذاری کند. از طرف دیگر هم وقتی با الزاماتی مانند پرداخت مالیات‌های سنگین مواجه می‌شوند، طبیعتاً مجبور می‌شوند به‌جای سرمایه‌گذاری در حوزه زیرساخت و توسعه، به سوی دلالی بروند تا بتوانند درآمدزایی داشته باشند و هزینه‌های‌شان را تأمین کنند. همه اینها یعنی بخش خصوصی صنعت فاوا روزبه‌روز با شرایط سخت‌تری مواجه می‌شود و هیچ اطمینان خاطری برای ادامه فعالیت خود و توسعه آن ندارد.»

۸۳۸ هزار میلیارد تومان درآمد مالیاتی پیش‌بینی شده است

هاشمی در پاسخ به اینکه چرا دولت بیش از پیش به کسب‌وکارها فشار وارد می‌کند و راه جلوگیری از آن چیست؟ گفت: «طبیعتاً دولت به فکر تأمین بودجه است و با توجه به رویکرد غیرنفتی کردن درآمدها، ۸۳۸ هزار میلیارد تومان درآمد مالیاتی پیش‌بینی کرده؛ یعنی حدود ۶۰ درصد بیشتر از درآمد مالیاتی بودجه ۱۴۰۱ و قطعاً بار سنگین تأمین آن روی دوش بخش خصوصی است. به‌طور خاص در صنعت فاوا، شاهد حمایت‌هایی مانند افزایش سرمایه صندوق نوآوری و شکوفایی هم هستیم که هفته گذشته تصویب شد، اما این حمایت افزایش مالیات پیشنهادی را جبران نخواهد کرد و به‌جز کوچک‌ترشدن این صنعت و افزایش بی‌رغبتی در فعالان این صنف، نتیجه دیگری نخواهد داشت.» او خاطرنشان کرد: «هیچ فعال اقتصادی منکر ضرورت پرداخت مالیات نیست، اما وقتی ابتدایی‌ترین نیازها برای ایجاد بستر فعالیت تأمین نمی‌شود، همواره نگران تهدیدات پیش روی اکوسیستم هستیم و هیچ چشم‌انداز روشنی نسبت به ماه‌های پیش رو نداریم، چطور می‌شود به کسب درآمد بیشتر امید داشت و نگران افزایش مالیات‌ها نبود؟» هاشمی گفت: «با شرایط فعلی، صنعت فناوری اطلاعات کشور رو به افول است و با مالیات‌هایی که در لایحه بودجه سال آینده پیش‌بینی شده هم باید منتظر افول بیشتر آن باشیم. راهکار جلوگیری از این اتفاق هم کاملاً روشن است؛ اگر دولت می‌خواهد مالیات سنگینی از کسب‌وکارها بگیرد، طبیعتاً ابتدا باید بستر مناسب برای رونق اقتصادی آنها را فراهم کند، زمینه توسعه صادرات غیرنفتی فراهم شود، ارتباطات بین‌المللی برای شکل‌گیری همکاری‌های مشترک وجود داشته باشد و به تبع آن هر وقت اطمینان حاصل کرد که درآمدزایی این صنعت افزایش یافته و حمایت‌های واقعی از کسب‌وکارها را داشته است، آن وقت مالیات بیشتری هم مطالبه کند.» او افزود: «ما به عنوان بزرگ‌ترین تشکل بخش خصوصی صنعت فاوا، برای این موضوع یک پیشنهاد راهبردی هم داریم. از نگاه ما اگر واقعاً دولت و حاکمیت به توسعه اقتصاد دیجیتال و رشد صنعت فاوا، به عنوان به‌روزترین صنعت جهانی باور دارند و می‌خواهند کشور ما در این عرصه حرفی برای گفتن داشته باشد، باید یک طرح مشترک را اجرایی کنیم.» رییس سازمان نظام صنفی رایانه‌ای گفت: «پیشنهاد ما این است که سازمان نظام صنفی رایانه‌ای کشور متولی این موضوع شود و در تعامل دوجانبه با سازمان امور مالیاتی، یک بازه زمانی پنج‌ساله را برای ارایه مشوق‌ها و معافیت‌های مالیاتی به فعالان صنف فاوا ارایه کند تا این شرکت‌ها بتوانند جا پای خود را در اقتصاد دیجیتال محکم کنند و آن را توسعه دهند. بعد از این زمان پنج‌ساله، وقتی فعالان این صنعت به بلوغ و بازدهی مالی مناسبی رسیدند، آن وقت سهم آنها در پرداخت مالیات هم به‌طور دقیق محاسبه و اخذ شود.»

کوچ اجباری نمی‌تواند رونق بخش کسب‌وکارها باشد

هاشمی درباره معافیت‌های مالیاتی برای فعالیت در پیام‌رسان‌های داخلی اظهار کرد: «همه صاحب‌نظران صنعت فاوا نظرات کارشناسی‌شان درباره این طرح را اعلام و تأکید کرده‌اند که این کوچ اجباری هرگز نمی‌تواند رونق بخش کسب‌وکارها باشد. ضرر و زیان‌هایی که تصمیمات چندماه اخیر برای اکوسیستم فاوا داشته، کاملاً مشخص است و نامه رییس کمیته اقتصاد دیجیتال مجلس به رییس جمهور هم مُهر تأییدی بر نظرات کارشناس و فعالان صنفی بود.» او افزود: «طبیعتاً با این اوضاع و با این حجم خسارت و زیان، نمی‌توان یک طرح حمایتی که درواقع همان کوچ اجباری است را به عنوان مشوق معرفی کرد و انتظار داشت فضای کسب‌وکارهای دیجیتال را رونق ببخشد. معافیت‌های مالیاتی پیش‌بینی‌شده در لایحه بودجه هم اجرای بخشی از همین طرح است و اتفاق تازه‌ای نیست که بخواهد انگیزه و جذابیتی در صنف ایجاد کند.» هاشمی گفت: «مساله دیگر این است که تاکنون این نوع قوانین حمایتی در اجرا چقدر موفق بوده است؟ مرور سال‌های گذشته نشان می‌دهد ما تجربه خوبی از این قوانین نداشته‌ایم. به‌طور مثال علی‌رغم اینکه در قوانین مربوط به حمایت از دانش‌بنیان‌ها، شرکت‌های عضو پارک‌های علم‌وفناوری و شرکت‌های عضو پارک فناوری اطلاعات و ارتباطات، معافیت‌ها و حمایت‌های مالیاتی خوبی پیش‌بینی شده بود، اما اگر همین امروز با این شرکت‌ها صحبت کنید، متوجه می‌شوید تقریباً همه آنها همچنان درگیر مشکلات مربوط به مالیات و تأمین اجتماعی هستند.» او خاطرنشان کرد: «شاید به ظاهر و روی کاغذ این حمایت‌ها در قانون آمده است، اما وقتی عدد مشخصی به عنوان درآمد مالیاتی تعیین می‌شود، حوزه‌های مالیاتی هم به هر شکل ممکن تلاش خود را برای تحقق آن می‌کنند و به همین دلیل حتی برای شرکت‌هایی که باید معافیت مالیاتی داشته باشند هم در سرفصل‌های دیگر و با تعاریف سلیقه‌ای، مالیات‌ها را اخذ می‌کنند. حالا هم پیشنهادی که در لایحه بودجه برای معافیت مالیاتی فعالیت در پلتفرم‌های داخلی آمده، بیشتر یک نوع گفتار درمانی است نه عملیاتی. مشکل اصلی ما این است که سیاست‌گذاران و تصمیم‌گیران در اتمسفری متفاوت از فضای واقعی برنامه‌ریزی‌های‌شان را انجام می‌دهند که هیچ تطابقی با واقعیاتی که بخش خصوصی با آن مواجه است، ندارد. تا وقتی که چنین رویکردی نسبت به بخش خصوصی وجود دارد، نه‌تنها نمی‌توانیم به توسعه اقتصادی و رونق صادرات در حوزه‌هایی مانند فناوری اطلاعات امیدوار باشیم، بلکه باید منتظر نتایج معکوس آن هم بمانیم.» رییس سازمان نظام صنفی رایانه‌ای گفت: «کسب‌وکارهای آی‌تی و دانش‌بنیان‌ها هم وقتی این تفاوت نگاه را به بخش خصوصی، به‌ویژه صنعت کلیدی فاوا، در کشور خودمان با سایر کشورها مشاهده می‌کنند، طبیعی است که انگیزه مهاجرت در آنها تقویت می‌شود و قید سرمایه‌گذاری بیشتر در داخل کشور و برنامه‌ریزی برای توسعه کسب‌وکار خود را می‌زنند. حرف ما این است که جذب سرمایه‌گذاران خارجی پیشکش؛ لااقل مسوولان به گونه‌ای برنامه‌ریزی کنند که دارایی‌های مهم منابع انسانی و سرمایه‌ای موجود در کشور را ترغیب به مهاجرت نکنیم و این داشته عینی را از دست ندهیم. به‌نظر می‌رسد فعالین بخش خصوصی، اتحادیه‌ها و نهادهای صنفی بایستی با روشن‌گری در این زمینه، نمایندگان مجلس را از خطرات افزایش مالیات در سال آینده آگاه سازند تا بودجه‌ای واقع‌بینانه برای سال آینده از سوی مجلس تصویب شود.»

کارشناس شبکه افق:

رییس جمهور امریکا کیفی دارد که می‌تواند در لحظه با آن اینترنت را قطع کند

محمد لسانی باور دارد رییس جمهور امریکا هر لحظه که احساس کند اینترنت علیه اوست، می‌تواند اینترنت جهانی را قطع کند. کارشناس مهمان برنامه فرامتن از شبکه افق در بخشی از گفت‌وگوی خبری در این برنامه اعلام کرد رفع تحریم‌های اینترنتی علیه ایران از سوی امریکا یک بازی سیاسی است و ایران به یک اینترنت ملی نیاز دارد. این کارشناس همچنین اعلام کرد امریکا هر لحظه که بخواهد می‌تواند اینترنت جهانی را قطع کند؛ چرا که یک کیف در اختیار رییس جمهور امریکا است که با آن می‌توان با یک حرکت، اینترنت جهانی را قطع کرد. محمد لسانی، کارشناس فضای مجازی و مدرس سواد رسانه‌ای در برنامه فرامتن که از شبکه افق صداوسیما پخش شد، اعلام کرد رییس جمهور امریکا در هر لحظه می‌تواند اینترنت جهانی را قطع کند. او در این باره گفت: «همواره دو کیف همراه رییس جمهور امریکا است که یکی کیف دستور حمله نظامی است و دیگری کیفی است که در آن دستور به قطع اینترنت جهانی صادر می‌شود.» لسانی تأکید کرد رییس جمهور امریکا در هر لحظه که احساس کند اینترنت علیه اوست، این شبکه جهانی را در لحظه قطع می‌کند. لسانی در ادامه صحبت‌های خود تأکید کرد به‌خاطر این موضوع که قطع اینترنت جهانی در دست امریکا قرار دارد، ایران نیازمند یک شبکه اینترنت ملی است تا در صورت قطع اینترنت جهانی، کار روزمره مردم معطل نماند. این موضوع در حالی مطرح می‌شود که وزارت ارتباطات و سایر مقام‌های دولتی چندین‌بار تأکید کردند چیزی به نام اینترنت ملی وجود ندارد و آنها به‌دنبال ایجاد شبکه ملی اطلاعات هستند که به‌معنای قطع اینترنت جهانی نیست، محمد لسانی در این برنامه از رقابت با محصولات خارجی دفاع و تأکید کرد اینترنت جهانی مانند تنفس است و باید وجود داشته باشد، اما از آن سو اعلام کرد داشتن اینترنت ملی نیز ضروری است: «نباید ارایه خدمات به مردم در هنگام قطع اینترنت جهانی با اختلال مواجه شود. باید سیستم بانکی کشور و سیستم‌های پزشکی به مردم سرویس خود را ارایه دهند.» لسانی در ادامه برنامه فرامتن رفع تحریم‌های امریکا در چند ماه گذشته را یک بازی سیاسی خواند و گفت هدف امریکا از این کار تجهیز کردن معترضان ایرانی در برابر حاکمیت است: «چرا امریکا در تکنولوژی‌هایی مثل هوش مصنوعی اقدام به رفع تحریم ایران نمی‌کند تا در این فناوری‌های تک بتوانیم کارهایی بکنیم؟» تا چند سال پیش کلید اینترنت در دست نهادی به اسم آیکان بود که با امریکا قرارداد داشت، اما چند سالی می‌شود که دولت امریکا دیگر دخالتی در این سازمان ندارد و تحت نظر سازمان ملل فعالیت دارد. هرچند سخنگوی آیکان نیز پیش‌تر تأکید کرده است که این سازمان به‌طور کلی قادر به دخالت یا تعدیل محتوای اینترنت نبوده و نیست. در بدترین سناریو ممکن، دولت امریکا با افزایش بسیار شدید تحریم‌ها شاید بتواند خرید اینترنت توسط شرکت ارتباطات زیرساخت و دولت را مشکل‌تر کند، اما امکان قطع اینترنت یک کشور دیگر را ندارد. درواقع باید گفت اینترنت تحت کنترل و اختیار هیچ کشوری نیست تا بتواند یکی از کشورهای جهان را از آن بیرون کند. لسانی پیش از این دبیر شورای عالی فناوری اطلاعات سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران و مشاور رسانه رییس سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران بوده و سردبیری مجله همشهری پایداری را نیز برعهده داشته است. او هم‌اکنون به عنوان مدرس دوره‌های شناخت رسانه‌های اجتماعی در موسسات فرهنگی فعالیت دارد و مشاور رسانه‌ای و کارشناس سواد رسانه‌ای است.

سامانه پیامکی روزنامه تعادل
۳۰۰۰۵۳۲۰

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران
م الف ۳۹۶۳
شناسه آگهی ۱۴۳۷۸۲۳

آگهی ابلاغ

سرکار خانم شادی والی نیائی فرزند میرزاعلی به شماره ملی ۴۰۶۰۵۶۰۸۴۷ نظربه اینکه به موجب رأی قابل پژوهش هیأت بدوی رسیدگی به تخلفات اداری کارمندان دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی تهران و آئین نامه اجرائی آن به اخراج از دستگاه متبوع محکوم شده اید، لذا بدینوسیله به شما ابلاغ می گردد تا درصورت اعتراض مراتب را حداکثر ظرف مدت یک ماه از تاریخ انتشار این آگهی به آدرس دانشگاه واقع در بلوار کشاورز- نبش خیابان قدس - سازمان مرکزی دانشگاه طبقه پنجم اعلام نمائید. بدیهی است پس از انقضای مهلت مقرر برابر مقررات اقدام لازم صورت می پذیرد.
روابط عمومی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران

دنیای فناوری

مذاکره امریکا با ژاپن و هلند برای جلوگیری از پیشرفت چین

کاخ سفید در دیدار آتی با مقامات ژاپنی و هلندی درباره اقدامات اخیر برای مقابله با صادرات ابزارهای تراشه‌سازی به چین گفت‌وگو می‌کند. به گزارش مهر به نقل از رویترز، البته به گفته یک منبع آگاه این گفت‌وگو منجر به تعهدات فوری دو کشور برای وضع ممنوعیت‌های صادراتی مشابه امریکا نخواهد شد. دولت جوبایدن رییس جمهور امریکا در ماه اکتبر مجموعه‌ای از محدودیت‌های صادراتی وسیع از جمله اقداماتی که به‌شدت دسترسی چین به فناوری‌های نوین را محدود می‌کند را وضع کرده که در حقیقت هدف آن کاهش سرعت پیشرفت‌های فناوری و نظامی این کشور است. اما امریکا هنوز نتوانسته متحدان کلیدی خود را قانع کند تا محدودیت‌های مشابهی را بر تجهیزات وضع کنند تا اقدامات امریکا تاثیرگذارتر شود زیرا شرکت‌های ژاپنی و هلندی توکیو الکترون و ASML از جمله تولیدکنندگان برتر تراشه‌سازی هستند. به گفته یک منبع مطلع از دیدگاه مقامات امریکایی، دیدار آتی جوبایدین با فومیو کیشیدا نخست وزیر ژاپن و مارک روت نخست وزیر هلند در کاخ سفید به ترتیب در جمعه این هفته و سه شنبه هفته آینده برگزار می‌شود و محمل‌هایی برای مذاکره درباره این موضوع فراهم می‌کند. البته باید توجه داشت این ملاقات‌ها به تعهدات فوری منجر نمی‌شود و بخشی از مذاکرات ادامه‌دار درباره این موضوعات هستند. یکی از مقامات ارشد وزارت بازرگانی امریکا در اکتبر ۲۰۲۲ میلادی اعلام کرده بود در آینده نزدیک توافقنامه‌هایی در این زمینه امضا خواهد شد.

اخراجی‌های توییتر نمی‌توانند دسته جمعی شکایت کنند

طبق رای دادگاهی در امریکا، عده‌ای از کارمندان توییتر که به دلیل اخراج شان از شرکت شکایت کرده بودند، به جای یک شکایت دسته جمعی باید به‌طور فردی پرونده حقوقی خود را دنبال کنند. به گزارش مهر به نقل از رویترز، جیمز دوناتو قاضی امریکایی اعلام کرد ۵ کارمند توییتر که شرکت را متهم کرده بودند قبل از اخراج به آنها هشدار داده نشده و خواهان ثبت شکایت در این باره شده بودند باید ادعاهای خود را به‌طور جداگانه ثبت کنند. در حقیقت دوناتو درخواست توییتر برای اجبار ۵ کارمند سابق به دنبال کردن شکایت‌های‌شان به‌طور جداگانه را اجابت و اعلام کرد این عده توافقنامه‌هایی با شرکت امضا کرده بودند. این درحالی است که وکیل شاکیان روز دوشنبه هفته قبل اعلام کرده بود ۳۰۰ درخواست برای داوری از سوی کارمندان سابق توییتر دریافت کرده و احتمالاً صدها پرونده شکایت در این باره ثبت شود. این کارمندان مدعی هستند بسته کامل پاداشی که قبل از خرید توییتر توسط ایلان ماسک به آنها وعده داده شده بود را دریافت نکرده‌اند. برخی نیز مدعی تبعیض جنسیتی یا معلولیتی از سوی شرکت شده‌اند. توییتر حدود ۳۷۰۰ کارمند در اوایل نوامبر ۲۰۲۲ میلادی را اخراج کرده و صدها نفر نیز به دنبال آن استعفا کرده‌اند. در دسامبر سال گذشته نیز چندتن از کارمندان توییتر این شرکت را به نقض موارد مختلف قانون متهم کرده‌اند از جمله هدف گرفتن زنان برای اخراج و عدم پرداخت پاداش وعده داده شده به کارمندان. توییتر هم‌اکنون با ۳ شکایت روبرو است.

دسترسی مهاجمان به اطلاعات حساس کاربران منیجر نورتون

پسورد منیجر نورتون در نوتیفیکیشنی به کاربران خود اعلام کرد که هکرها به شمار زیادی از اکانت‌های این سرویس نفوذ کرده‌اند. مشتریان NortonLifeLock باخبر شده‌اند که هکرها به حساب‌های پسورد منیجر نورتون نفوذ کرده‌اند. ظاهراً نفوذ به این حساب‌ها از طریق پلتفرم‌های شخص ثالث انجام گرفته است. حالا حدس زده می‌شود که هکرها به اطلاعات خصوصی ذخیره‌شده در حساب کاربران مانند نام، شماره تلفن و آدرس پستی آنها دسترسی پیدا کرده باشند. شرکت NortonLifeLock در اعلانی به کاربران خود هشدار داده است که هکرها با موفقیت به حساب پسورد منیجر نورتون دسترسی پیدا کرده‌اند. بااین‌حال، این شرکت مدعی شده که آسیب‌پذیری امنیتی نه در خود سیستم‌های نورتون، بلکه در یک پلتفرم شخص ثالث وجود داشته است. در این اعلان آمده: «سیستم‌های ما تحت نفوذ قرار نگرفته‌اند، اما قویاً باور داریم که یک نرم‌افزار شخص ثالث غیرمجاز نام کاربری و گذرواژه حساب شما را می‌داند و از آن استفاده کرده است.» نورتون ظاهراً اولین‌بار در تاریخ ۱۲ دسامبر (۲۱ آذرماه) متوجه حجم عظیمی از تلاش‌های نافرجام برای ورود به حساب‌های کاربری شد. بعداً مشخص شد که این حملات از ابتدای دسامبر شروع شده بودند و برخی از اکانت‌ها با موفقیت هک شده‌اند. با وجود اینکه NortonLifeLock نگفته است چه تعداد حساب کاربری در این حمله تحت تأثیر قرار گرفته‌اند، Gen Digital که شرکت والد نورتون محسوب می‌شود، تخمین زده است که ۹۲۵ هزار اکانت فعال و غیرفعال احتمالاً هدف این حمله قرار گرفته‌اند. اعلان ارسالی به کاربران می‌گوید مهاجمان ممکن است به اطلاعات خصوصی افراد دسترسی پیدا کرده باشند. از این‌رو، خود نورتون گذرواژه همه این حساب‌ها را بازنشانی کرده و از طریق تدابیر امنیتی جدید به‌دنبال مقابله با این حملات بوده است. این شرکت به کاربران توصیه می‌کند که از احراز هویت دومولفه‌ای استفاده کنند.

اخبار

هجوم متقاضیان برای قرعه‌کشی خودرو

در قرعه‌کشی اخیر یکی از خودروسازان حدود ۹.۲ میلیون نفر (تا به این لحظه) ثبت نام کرده‌اند؛ مساله‌ای که نشان می‌دهد این حوزه همچنان از کمبود عرضه و تقاضای کاذب رنج می‌برد. به گزارش خبرنگار مهر، یک شنبه هفته گذشته یک شرکت بزرگ خودروسازی اقدام به برگزاری قرعه‌کشی برای عرضه بیش از ۲۰ هزار دستگاه خودرو کرد و با توجه به اختلالات پیش آمده در سایت شرکت مذکور، ثبت نام از متقاضیان تا امروز تمدید شد. در این بین نکته قابل توجه مربوط به وضعیت استقبال از قرعه‌کشی این شرکت است که نشان می‌دهد برای ۲۰ هزار دستگاه خودروی عرضه شده بیش از ۹ میلیون ۲۵۰ هزار نفر شرکت کرده‌اند و نکته قابل تأمل آنکه بیشترین تقاضا برای خودروی پژو پارس سال به ثبت رسیده است. این وضعیت در حالی رقم خورده که وزارت صمت با راه‌اندازی سامانه یکپارچه تخصیص خودرو (در بهار سال جاری) به دنبال ساماندهی ثبت نام‌کنندگان برای شرکت در قرعه‌کشی‌ها بود اما می‌بینیم که باز هم ۹.۲ میلیون نفر برای دریافت تنها ۲۰ هزار دستگاه خودرو در قرعه‌کشی ثبت نام کرده‌اند. بر این اساس، وضعیت قیمت‌ها در بازار آزاد و کاهش قدرت خرید مردم از جمله دلایل اصلی استقبال متقاضیان خرید خودرو از قرعه‌کشی‌هاست؛ چرا که به عنوان نمونه همین خودروی پژو پارس سال که بیشترین تقاضای خرید را داشته در کارخانه حدود ۱۸۵ میلیون تومان است اما در بازار بین ۴۶۰ تا ۴۸۰ میلیون تومان قیمت خورده است. یعنی یک گپ قیمتی حدوداً ۲۹۰ میلیون تومانی در مورد این خودرو وجود دارد که هم انگیزه خریدارانی که قدرت خرید پایینی دارند را بالا می‌برد و هم برای دلالان طعمه خوبی به شمار می‌رود. در اینجا باید اشاره شود که با توجه به کاهش ارزش پول ملی و وابستگی قیمت خودرو به قیمت دلار، این کالا تبدیل به یک محصول سرمایه‌ای شده و اغلب ثبت نام‌کنندگان به دنبال حفظ ارزش دارایی خود از طریق تبدیل پول به کالا هستند. همچنین افرادی که طی دو سه سال گذشته به دنبال خرید خودرو بودند اما بنا به شرایط قیمتی این محصول توان ورود به بازار آزاد را نداشتند با ثبت نام در قرعه‌کشی‌ها به دنبال دست یافتن به خودرو با سرمایه‌ای که دارند، هستند. از سویی دیگر کارشناسان معتقدند که عمده دلیل اثرپذیری قیمت خودرو از قیمت دلار مربوط به تورم بالای اقتصاد ایران و کم بودن عرضه این محصول می‌شود؛ در واقع به دلیل بالا بودن تورم و پایین بودن میزان عرضه خودرو، بازار تشنه مانده و همین تشنگی گپ‌های قیمتی عجیب و غریبی را بین قیمت‌های کارخانه و بازار ایجاد و خودرو را بیش از پیش تبدیل به یک محصول سرمایه‌ای کرده است؛ از این رو چون خودرو یک کالای سرمایه‌ای شده است، نسبت به اتفاقات پیرامون به ویژه قیمت دلار واکنش سریع نشان می‌دهد. نکته دیگر آنکه اگر چه وزارت صمت تاکید می‌کند که مردم برای خرید خودرو به بورس کالا مراجعه کنند اما عرضه‌ها در بورس کالا کافی نیست و خودروهای به نسبت ارزان قیمت همچون پژو ۲۰۶ و پژو پارس هنوز به این حوزه ورود نکرده‌اند.

عرضه مرغ به قیمت ۴۹ هزار و ۵۰۰ تومان

در میادین میوه و تره بار بر اساس نرخنامه جدید، مرغ گرم ۱۳ هزار و ۵۰۰ تومان کمتر از نرخ مصوب عرضه می‌شود. به گزارش خبرگزاری تسنیم، قیمت مرغ گرم در میادین میوه و تره بار روز یکشنبه با کاهش ۲ هزار تومانی نسبت به روز قبل به ۴۹ هزار و ۵۰۰ تومان رسید که این قیمت با نرخ مصوب ۶۳ هزار تومانی ۱۳ هزار و ۵۰۰ تومان فاصله دارد. علت این کاهش قیمت عرضه فراتر از نیاز بازار مرغ گرم است. دیروز نرخ عرضه عمده مرغ گرم در میدان میوه و تره بار بهمن تهران نیز حدود ۴۵ هزار تومان به ازای هر کیلو است که نسبت به روز گذشته کاهش حدود هزار تومانی داشته است. روز گذشته حدود ۸۵۰ تن بار مرغ گرم وارد میدان بهمن شد که حدود ۲۵۰ تن بیش از میزان ورودی روزمره مرغ به این میدان است. دیروز و تا این ساعت نیز حدود ۴۰۰ تن بار مرغ گرم وارد میدان بهمن شده است.

تولید ۲۶ تن چای خشک در کشور

رییس سازمان چای کشور با بیان اینکه در سال جاری ۲۶ تن چای خشک تولید شده است گفت: حدود ۸۸۰ میلیارد تومان از مطالبات چایکاران در حدود ۹۸ درصد، پرداخت والباقی که سهم خرید دولتی است با تامین بودجه، به زودی تسویه می‌شود. به گزارش خبرگزاری تسنیم جهانساز رییس سازمان چای کشور اظهار داشت: امسال بالغ بر ۱۱۶ هزار تن برگ سبز چای از چایکاران خریداری و بالغ بر ۲۶ هزار تن چای خشک تولید شد. وی با بیان اینکه بهای خرید برگ سبز چای امسال بالغ بر ۹۴۹ میلیارد تومان شده است، گفت: حدود ۸۸۰ میلیارد تومان از مطالبات پرداخت والباقی که سهم خرید دولتی است با تامین بودجه، به زودی تسویه می‌شود. رییس سازمان چای کشور با اشاره به اینکه هم‌اکنون کار اصلاح، احیاء و به زراعی باغات چای کشور در حال انجام شدن است، گفت: به منظور افزایش تولید و حمایت از چایکاران و کارخانجات چای برنامه‌های مختلفی از جمله پرداخت تسهیلات ارزان قیمت ۴ درصد به چایکاران، تقویت مکانیزاسیون با پرداخت تسهیلات ۴ درصد با بازپرداخت ۳ ساله و تسهیلات ۷ درصد با بازپرداخت ۳ ساله به کارخانه داران در نظر گرفته شده است. وی افزود: همچنین امضا تفاهمنامه بیمه عشایری و روستایی، بیمه تکمیلی چایکاران بیش از ۵۰ سال و بیمه بهسازی احیاء باغات چای رها شده از دیگر اقدامات حمایتی در نظر گرفته شده است.

قطعی گاز و برق به صنایع هم رسید!

قربانیان «زمستان سخت»

تعادل | فرشته فریادرس |

زمستان سختی که قرار بود گریبان اروپایی‌ها را بگیرد، چند هفته‌ای است ایران را درگیر کرده و کار به سهمیه‌بندی تا قطعی گاز و برق رسیده است. ناتوانی دولت در تأمین گرمایش هم باعث شده تا همان نسخه‌های همیشگی تعطیلی چند روزه برای حل بحران از کشوی میز مدیران بیرون بیاید. این در حالی است که آمار رسمی نشان می‌دهد، به دنبال قطعی گذشته فقط در سال گذشته صنایع متوجه زیان حداقل ۲۰ میلیارد دلاری شوند. حالا کمبود و قطعی گاز که زودتر از خانه‌ها به صنایع رسیده بود را باید تیر خلاصی بر پیکر تولید و اقتصاد دانست. صنایعی که به خودی خود با مشکلاتی نظیر تحریم، سوءمدیریت و اقتصاد دستوری مواجه هستند، حالا با کمبود انرژی در فصول مختلف سال توان تولیدی خود را از دست می‌دهند و قربانی می‌شوند. اتفاقی که پیامدهای آن همین حالا هم در نرخ تورم، رشد اقتصادی، بازارهای مالی و کالا و در نهایت سفره مردم مشهود است.

قربانیان قطعی گاز

با شروع فصل سرما، شاهد کمبود گاز در صنایع، ادارات، مراکز آموزشی و حتی شبکه خانگی در استان‌های مختلف همراه هستیم. دولتمردانی که اروپا را با کلیدواژه «زمستان سخت» تهدید می‌کردند، حالا در تأمین گاز شبکه خانگی با مشکلات عدیده‌ای دست و پنجه نرم می‌کنند. از آنسو، صنایع هم برای اینکه سرپا بمانند دیگر چاره‌ای جز مازوت‌سوزی و آلوده کردن هوای شهرها ندارند. این مازوت‌سوزی تا جایی ادامه پیدا کرده که دیگر در شهرهایی نظیر تهران هوا غنیمت است و نفس کشیدن در آن تفاوتی با استنشاق دی‌اکسید گوگرد ندارد. پتروشیمی‌ها هم وضعیت بهتری ندارند و یکی پس از دیگری تعطیل می‌شوند و قربانی بیشتری می‌گیرد.

روند قطعی گاز صنایع بزرگ (شرکت‌های فولادی و پتروشیمی) از یکماه پیش آغاز شده بود حالا قطعی گاز به برخی از شهرک‌های صنعتی رسیده، اما این موضوع کمتر از صنایع بزرگ است و هر چه هوا سردتر شود این احتمال وجود دارد که در استان‌های سردسیر روند قطعی گاز صنایع تشدید شود تا بتوان گاز بخش خانگی را تامین کرد. زمانی که یک واحد تولیدی در یکبازه زمانی حتی محدود نتواند تولید کند متضرر می‌شود و این زیان ممکن است به زیان‌دهی واحد تولیدی یا به کاهش سود ختم شود. عباس جبال‌بارزی عضو کمیسیون صنایع اتاق بازرگانی ایران درباره تاثیرات قطعی گاز بر روند تولید بنگاه‌های تولیدی می‌گوید: صنایع بزرگ، پتروشیمی‌ها و فولادی توان مقاومتی بیشتری در این وضعیت دارند و برخی صنایع مانند نیروگاه‌ها و کارخانجات سیمان از مازوت استفاده می‌کنند و از آنجایی که قیمت تمام شده مازوت ۲ برابر گاز برای تولیدکنندگان تمام می‌شود بدون تردید در قیمت محصول نهایی تاثیر می‌گذارد و قیمت آن گران‌تر می‌شود. جبال‌بارزی با بیان اینکه اگر قطعی گاز به شهرک‌های صنعتی برسد، تاثیرات زیان‌باری بر روند تولید خواهد گذاشت، به «ایلنا» توضیح داده است: قطعی گاز شهرک‌های صنعتی آغاز شده، اما موضوع چندان حاد نیست و باید منتظر ماند که در آینده چه اتفاقی رخ می‌دهد. علی اکبر الوندیان دبیر انجمن سیمان هم روزهای ابتدایی دی‌ماه سال جاری از کاهش ۲۰ تا ۲۳ درصدی سوخت کارخانه‌های سیمان خبر داده و گفته بود: گاز بیش از ۵۰ کارخانه سیمان به صورت تقریبی قطع شده است. از سوی دیگر برق واحدهای تولیدی نیز به تدریج دچار محدودیت شده‌اند. او بزرگ‌ترین مشکل کارخانه‌های سیمان را دشواری در تامین سوخت دوم یعنی مازوت دانسته و عنوان کرد که تامین سوخت مازوت به راحتی انجام نمی‌شود و برای تامین آن باید فرآیندهای پیچیده‌ای طی شود. به گفته برخی از کارشناسان، اگر این قطعی موقتی باشد تاثیر آن نیز موقت خواهد بود اما اگر این محدودیت‌ها هر سال و در بلندمدت اجرایی می‌شود می‌تواند روی وضعیت سرمایه‌گذاری روی صنایع تاثیرگذار باشد. اگرچه هر ساله شرکت‌های بزرگ و صنایع مادر در کشور با قطعی گاز و برق روبرو هستند اما به نظر می‌رسد حل این مشکل در اولویت هیچکدام از دولت‌ها نبوده است؛ دولت سیزدهم هم مانند دولت‌های پیش از خود اهمیت این مساله را درک نکرده است. از این رو، صنایع در تابستان امسال با قطعی برق و اورهال اجباری روبرو شدند، حالا با زمستانی سخت به دلیل قطعی گاز مواجه هستند.

قطعی ۵۰ درصدی برق صنایع!

اما مشکل تنها قطع گاز نیست؛ چرا که در بحبوحه ندانمکاری متولیان امر، قطع برق نیز گریبان برخی از شهرک‌های صنعتی تهران را گرفته است. سهیل رستگارپور، معاون فنی سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی استان تهران، طی روزهای دراظهاراتی گفته بود در پی کاهش دمای هوا در روزهای سه‌شنبه و چهارشنبه، ۲۰ و ۲۱ دی، برق کل شهرک‌های صنعتی تهران از ساعت ۱۱ تا ۲۳ به‌طور مستمر قطع شده است و شهرک‌های عباس‌آباد، قرچک، خوارزمی، پایتخت، فیروزکوه و شمس‌آباد در این روزها برق نداشتند. شهرک‌های صنعتی سایر استان‌ها نیز طی روزهای گذشته همین وضعیت مشابه را تجربه کردند. این قطعی برق، به معنای کاهش ساعات کاری آنها برای مصرف برق کمتر نیست، بلکه تعطیلی کامل فعالیت واحدهای صنعتی را در پی دارد. چون شماری از واحدهای صنعتی نمی‌توانند کوره‌های خود را روزانه خاموش و روشن کنند؛ در نتیجه تا رفع سرما و برودت هوا و مشکل تامین برق تعطیل هستند. حال نگرانی که وجود دارد این است که تداوم این شرایط به معنای توقف تولید انواع کالا و عرضه آن و در ادامه اختلال در تولید صنایع دیگر است. در همین حال، رضا شهرستانی عضو انجمن تولیدکنندگان فولاد از قطعی شدید گاز شرکت‌های فولادی خبر داده و گفته: در حال حاضر به جز بخش احیا سایر شرکت‌های فولادی گاز ندارند؛ صنعت فولاد روزانه ۴۰ میلیون متر مکعب گاز مصرف می‌کند که امروز عدد مصرف آنها به ۱۵ میلیون متر مکعب رسیده. باید توجه داشت که این حجم گاز جوابگوی نیاز ۵۰ درصد شرکت‌های احیا آهن اسفنجی است.

او با اعلام قطعی ۵۰ درصدی برق صنایع، به «ایلنا» گفته است: کمبود گاز باعث قطعی برق صنایع نیز شده؛ چرا که گاز فعلی جوابگوی نیاز نیروگاه‌ها برای تولید برق را نمی‌دهد. بنابر اعلام او، قطعی گاز و برق در صنعت فولاد، کاهش ۲ میلیون تنی تولید فولاد را به همراه بیاورد؛ البته کاهش تولید تاثیری در روند صادرات فولاد نخواهد گذاشت چرا که ما مازاد نیاز داخل فولاد صادر می‌کنیم. او مشکل کمبود گاز در ایران را ادامه‌دار دانست و گفته است: سال آینده این چالش شدیدتر خواهد شد و اگر همین رویه ادامه داشته باشد در میزان تولید همه صنایع تاثیر ملموس خواهد گذاشت. به نظر من افرادی که سکان‌دار وزارت نفت شده‌اند در قد و قواره این جایگاه نیستند از این رو ما شاهد نابه‌سامانی در همه زمینه‌ها باشیم. به گفته شهرستانی؛ در بازار داخلی تولید فولاد در بخش طویل به مشکل نخواهیم خورد اما به نظر می‌رسد قیمت‌های فولاد تختان به‌شدت افزایش پیدا کنند.

راهکار چیست؟

این فعال اقتصادی معتقد است که دولت نسبت به راهکارهای کوتاه‌مدت، میان مدت و درازمدت بخش خصوصی برای کنترل بحران گاز بی‌توجه است. این در حالی است که برای برد-برد کردن مصرف گاز در بخش خانگی و صنعت، بخش خصوصی به دولت پیشنهاد داده که یک الگوی مصرف به ازای هر فرد تدوین کند و اگر بر اساس این الگو مصرف‌کننده‌ای مصرف گاز را کاهش بدهد و میزان مصرف را به الگو برساند اختلاف قیمت را به ازای همان ۲ هزار تومان که از صنعت گرفته می‌شود صنعت به صورت مستقیم به مصرف‌کننده‌ای که مصرف را کاهش داده پرداخت کند. شهرستانی معدل بهره‌وری سیستم‌های گرمایشی در ایران را ۳۵ درصد دانسته و بیان کرده: بهره‌وری سیستم‌های گرمایشی در اروپا به ۱۰۵ درصد هم رسیده؛ رسیدن به این ایده‌آل مدنظر ما نیست اما در ایران بخاری‌هایی وجود دارد که بالای ۸۵ درصد بهره‌وری دارند و شرکت‌های بزرگ می‌توانند سیستم‌های گرمایشی در یک استان را تغییر بدهند و اینگونه مصرف را به یک سوم برسانند. همچنین در ایران بالای ۶۰ میلیون متر مکعب گاز فلر می‌شود این در حالی است که شرکت‌های داخلی و خارجی تمایل دارند که روی آن کار کنند که این گاز به جای فلر شدن به صنعت داده شود شرایط تولید فولاد دگرگون و دیگر شاهد خواب تولید نخواهیم بود.

برخی کارشناسان هم راهکار مشخص برای جبران کمبود برق را در این می‌دانند که شرایط به سمتی هدایت شود که بخش خصوصی به سمت ایجاد نیروگاه‌های خورشیدی برود همچنین باید با قیمت منطقی برق تولیدشده را خریداری کرد که تولید توجیه داشته باشد. دوم، باید نیروگاه‌های پراکنده در مدار ایجاد شود و سوم شرایط خرید خاموش مطرح و عملیاتی شود؛ خرید خاموشی به این معناست که باید از مصرف‌کنندگان خانگی که کمتر مصرف می‌کنند بتوانند برق صرفه‌جویی کرده خود را به صنایع بفروشند. اما به نظر می‌رسد آنگونه که باید دولت برای حل بحران اقدامی انجام نداده، البته به صنایع بزرگ این مجوز را داده‌اند که برای تامین برق نیروگاه احداث کنند برخی صنایع اقداماتی در این زمینه را آغاز کردند؛ به عنوان مثال گل گهر در سیرجان یک نیروگاه ۳۰ مگاواتی احداث کرده است. باید قیمت انرژی عددی شود تا کسانی که می‌خواهند در بخش نیروگاهی سرمایه‌گذاری کنند برای آنها ورود سرمایه به این بخش توجیه اقتصادی داشته باشد. البته صعودی شدن نرخ ارز باعث افزایش قیمت تجهیزات نیروگاهی شده و هزینه سرمایه‌گذاری را بالا برده است. از این رو، گمانه زنی‌ها حاکی از این مهم است که در سال آینده نیز بحران کمبود برق همچنان وجود داشته باشد و شاید بتوان بعد از ۱۴۰۳ این بحران را مدیریت کنیم.

دو ابهام جدی در فرآیند مزایده ۶۷۱ خودروی خارجی

با توجه به برگزاری مزایده حضوری ۶۷۱ خودروی خارجی توسط سازمان امور مالیاتی و دریافت قیمت‌ها در پاکت این سوال پیش آمده است که چرا از سامانه ستاد که احتمال تبانی را به حداقل می‌رساند و شاهد رقابت بسیار بالاتری در آن بودیم استفاده نشده است. به گزارش خبرگزاری تسنیم، چندی پیش بود که سازمان امور مالیاتی اعلام کرد که ۶۷۱ خودروی خارجی مربوط به یک شرکت واردکننده خودرو به‌دلیل بدهی مالیاتی توقیف شده است. بدهی مالیاتی این شرکت ۱۲۰۰ میلیارد تومان بوده است و از سال ۱۳۹۸ مدارک کاغذی مربوط به این خودروها به‌دلیل بدهی توقیف شد اما خودروها به‌صورت فیزیکی کشف نشده بود. این شرکت خصوصی حدود ۱۳ هزار خودروی خارجی را در سال ۱۳۹۸ وارد کشور کرده بود و حدود ۱۱ هزار خودرو را نیز به فروش رساند. شرکت مذکور در شرایطی که حدود ۲ هزار خودرو را نفروخته است، اعلام انحلال می‌کند. بر اساس اظهارنامه خود شرکت و محاسباتی که سازمان مالیات انجام می‌دهد، شرکت واردکننده موظف به پرداخت حدود ۱۲۰۰ میلیارد تومان مالیات (مجموع مالیات فروش خودروها و خودروهای باقی‌مانده) می‌شود. با کشف محل نگهداری این خودروها در سال جاری، سازمان امور مالیاتی به‌منظور استیفای حقوق دولت اقدام به برگزاری مزایده برای فروش این خودروها کرد. این مزایده بزرگ‌ترین مزایده سازمان مالیاتی از نظر حجم و تعداد بود، بر این اساس ۶۷۱ دستگاه خودروی وارداتی مدل ۲۰۱۶ بدون شماره انتظامی با قابلیت شماره‌گذاری (شامل ۱۳۲ دستگاه هیوندای سانتافه، ۱۹ دستگاه هیوندای سوناتا، ۵۵ دستگاه کیا پیکانتو) متعلق به شرکت خصوصی «توسعه تجارت م» در مزایده قرار گرفت. این مزایده برگزار شد و اعلام شده که نتیجه آن حداکثر تا ساعت ۱۶ روز چهارشنبه، ۱۴۰۱/۱۰/۲۸ از طریق سامانه پیامکی به شماره تلفن‌های ارایه‌شده توسط متقاضیان یا از طریق شماره‌گیری کد دستوری و ارسال کد پیگیری ثبت‌نام متقاضیان اعلام می‌گردد. براساس قواعد خودروها توسط کارشناسان رسمی دادگستری قیمت‌گذاری شدند و قیمت پایه آنها تعیین شده است اما نکته اینجاست که سازمان امور مالیاتی برای برگزاری این مزایده خود رأساً از یک نرم‌افزار به‌منظور نمایش اطلاعات و طبقه‌بندی آنها اقدام کرد، کنار این موضوع افراد باید قیمت‌های پیشنهادی خود در مزایده را در پاکت مهر و موم شده به این سازمان ارایه می‌کردند. ابهامی که در این بین وجود دارد این است که چرا با وجود سامانه ستاد که اخیراً توانسته بود به‌خوبی فرایند اجرای مزایده ۱۰۰۰ خودروی خارجی سازمان اموال تملیکی را برگزار کند، سازمان امور مالیاتی مسیر دیگری را در پیش گرفته است. البته در مزایده اموال تملیکی ابهاماتی نیز وجود داشت که مربوط به سامانه ستاد نبود و به بحث قیمت‌گذاری اعلام‌شده به سامانه مربوط می‌شد. از جمله ایراداتی که فرآیند طی‌شده فروش ۶۷۱ خودروی خارجی سازمان امور مالیاتی دارد، دستی بودن ارایه قیمت و همچنین دایره محدود افرادی است که می‌توانند در آن شرکت کنند. در مسیر مزایده سامانه ستاد، کلیه افراد در هر جای کشور در صورت ثبت‌نام در سامانه و دریافت امضای الکترونیک امکان شرکت در مزایده را داشتند اما در مزایده سازمان امور مالیاتی تنها افراد بسیار محدودتری امکان شرکت داشتند. همچنین احتمال تبانی در مزایده‌های حضوری و دستکاری قیمت‌ها وجود دارد، اما در مزایده الکترونیکی احتمال چنین مواردی به حداقل خواهد رسید. طبیعتاً با افزایش رقابت در مزایده امکان فروش خودروها به مبالغ بالاتری نیز وجود خواهد داشت، همانطور که در مزایده خودروهای اموال تملیکی شاهد بودیم، قیمت‌ها تا حد زیادی نسبت به قیمت پایه افزایش داشت، حتی در مزایده دومی که برگزار شد، خودروها با قیمت‌های بالاتری نیز به فروش رسیدند. بنابراین لازم است مسوولان مربوطه در خصوص عدم برگزاری مزایده در سامانه تدارکات الکترونیک دولت توضیح دهند تا ابهامات پیش‌آمده برطرف شود، در غیر این صورت و به‌دلیل مشکلاتی که در این مدل از برگزاری مزایده وجود دارد، نیاز به ورود دستگاه‌های نظارتی و همچنین ابطال مزایده احساس می‌شود.

مرکز پژوهش‌ها گزارش داد

جزییات رشد صنعتی در آذرماه

گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس در خصوص پایش بخش صنعت و معدن در آذرماه ۱۴۰۱ نشان می‌دهد شاخص تولید و فروش شرکت‌های صنعتی بورسی به ترتیب افزایش ۱۲.۹ و ۱۵.۷ درصدی داشته‌اند. دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، در گزارشی با عنوان «پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران در آذر ماه ۱۴۰۱؛ بخش صنعت و معدن» اعلام کرد که در آذر ماه ۱۴۰۱، شاخص تولید و فروش شرکت‌های صنعتی بورسی به بالاترین سطح در سال ۱۴۰۱ رسیده است. بر اساس این گزارش شاخص تولید و فروش آذر ماه ۱۴۰۱ نسبت به ماه مشابه سال قبل به ترتیب با افزایش ۱۲.۹ و ۱۵.۷ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۲.۷ و ۳.۶ درصدی مواجه شده است. رشته فعالیت خودرو و قطعات در این ماه رکورد جدیدی ثبت کرده است و شاخص تولید و فروش آن به ترتیب رشد ۴۸.۴ و ۸۶.۷ درصدی را نسبت به ماه مشابه سال قبل را نشان می‌دهد. شاخص تولید رشته فعالیت دارو به بالاترین سطح در دو سال اخیر رسیده و نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۲۵.۶ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش هفت درصدی داشته است. شاخص تولید و فروش رشته فعالیت ماشین‌آلات و تجهیزات در آذر ماه روند صعودی خود در سال ۱۴۰۱ را ادامه داده و نسبت به ماه مشابه سال قبل به ترتیب رشد ۳۵.۵ و ۹۵ درصدی را ثبت کرده است. گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس می‌افزاید: در آذر ماه ۱۴۰۱ نرخ رشد ماهانه قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی رشد مثبت ۲ دهم درصدی را ثبت کرده و رشد نقطه به نقطه به ۳۵.۴ درصد رسیده است. بنابر این گزارش، میانگین سالانه شاخص قیمت هم در آذر ماه ۱۴۰۱ روند نزولی یک سال اخیر خود را ادامه داد و با ۲.۱ واحد درصد کاهش نسبت به ماه قبل، میزان ۴۹.۱ درصد افزایش را نشان می‌دهد. در این ماه رشته فعالیت دارو همانند آبان ماه مجدد با افزایش قیمت مواجه بوده و نرخ رشد ماهیانه ۹.۳ درصدی داشته است.

خبر

فعلا با وجود ذخایر کمبود سیمان نداریم

در پی کاهش تخصیص گاز واحدها و از جمله صنایع سیمانی و فولادی‌ها برای جلوگیری از قطعی گاز گسترده، رییس هیات‌مدیره انجمن صنفی صنعت سیمان با اشاره به توقف تولید چند شرکت سیمانی عنوان کرد که میزان مصرف و تقاضا در حال حاضر با توجه به فصل سرما پایین آمده و در حال حاضر دلیلی برای افزایش قیمت سیمان در بازار متصور نیستیم. همزمان با ورود سامانه‌های بارشی به نقاط مختلف کشور و موج شدید کاهش دما، میزان مصرف گاز در کشور به‌شدت افزایشی شده است؛ به گونه‌ای که برای جبران این کمبود گاز و عدم قطعی گسترده گاز به‌ویژه برای منازل، بسیاری از ادارات، دانشگاه‌ها، مدارس، مراکز تفریحی و خدماتی و... تعطیل شده‌اند؛ واحدهای سیمانی و فولادی که حتی در شرایط بهتر طی سال‌های گذشته، در این فصل از سال با محدودیت‌های مصرف گاز و بعضا قطعی و جایگزینی سوخت دوم (مازوت) مواجه بوده‌اند؛ در شرایط فعلی نیز از این قاعده مستثنی نبوده و با کاهش شدید دریافت گاز روبرو شده‌اند. حمید فرمانی-رییس هیات‌مدیره انجمن صنفی صنعت سیمان-در این رابطه در گفت‌وگو با ایسنا، اظهار کرد: در حال حاضر از ۲۷ میلیون متر مکعب گاز مصرف روزانه صنعت سیمان، حداکثر چهار میلیون متر مکعب (در حقیقت حدود ۱۴ درصد از گاز موردنیاز این صنعت) تامین می‌شود. این محدودیت از حدود یک هفته گذشته اعمال شده و از شش میلیون متر مکعب در روز به چهار میلیون متر مکعب کاهش پیدا کرده است. وی افزود: از سوی دیگر از ۱۷۰۰ مگاوات دیماند صنعت سیمان نیز، حداکثر میزانی که به صنعت سیمان تخصیص داده می‌شود حدود ۹۰۰ مگاوات است. گاز بسیاری از شرکت‌های سیمانی قطع شده اما با برقی که داشتند موجودی کلینکر خود را سایش و تبدیل به سیمان می‌کردند. اما برخی دیگر که در مسیر این جبهه هوای سرد حضور دارند، در تامین برق نیز دچار مشکل و برق‌شان نیز قطع شده و تنها در حد روشنایی کارخانه (نه در حد تولید) برق تامین می‌شود که با آن امکان تولید که کوره منتفع شود، وجود ندارد. این مقام صنفی تصریح کرد: تولید شش-هفت واحد، کاملا متوقف شده است که از جمله آنها کارخانه سیمان تهران، شرکت سیمان آبیک، شرکت سیمان فیروزکوه، شرکت سیمان فراز فیروزکوه و شرکت سیمان پیوند گلستان می‌توان اشاره کرد که توقف کامل فعالیت پیدا کرده‌اند. رییس هیات‌مدیره انجمن سیمان ادامه داد: با توجه به سرمایی که بر کشور حاکم است، میزان مصرف و تقاضا هم پایین آمده است، تناسب میان عرضه و تقاضا وجود دارد. بنابراین فعلا دلیلی برای افزایش قیمت سیمان در بازار متصور نیستیم. اما شرایط فعلی و قطعی‌های گاز و برق تاثیر خود را بر روند تولید و میزان ذخایر خواهد گذاشت. در حال حاضر از ذخایر کلینکر استفاده می‌کنیم.

وی در رابطه با تخصیص سوخت جایگزین نیز تصریح کرد: در حال حاضر سوخت جایگزین که مازوت است، هم با سختی تامین می‌شود و اولویت با نیروگاه‌هاست. ضمن اینکه دردسرهایی هم دارد و هزینه تولید سیمان با آن، دو برابر هزینه تولید (سیمان) با گاز است. فرمانی در پاسخ به اینکه در شرایط فعلی، چه راهکارهایی برای گذر از این وضعیت وجود دارد؟ گفت: جلسه‌ای با وزارت صمت در این رابطه داشتیم تا هماهنگی‌هایی میان وزارت صمت، وزارت نیرو، وزارت نفت و صنایع انرژی بر ایجاد شود تا برق و گاز واحدهایی که اکنون به صورت کامل قطع شده، حتی‌الامکان تدابیری اتخاذ شود و برای عدم توقف کامل تولید همکاری‌هایی صورت گیرد؛ هنوز به نتیجه‌ای نرسیده اما قول داده‌اند پس از گذر از هوای سرد و کاهش شدید دما در هفته جاری، به سرعت با وزارت صمت هماهنگ شوند و اقدامات اولیه صورت گیرد.

ویژه

ایجاد هماهنگی صنعت آب و برق در مواقع بحران ضروری است

رییس گروه مدیریت بحران و پدافند غیرعامل وزارت نیرو گفت: ایجاد هماهنگی صنعت آب و برق در مواقع بحران ضروری است. علی رجبی نیز در آیین افتتاحیه مانور تمرینی و آموزشی وزارت نیرو در منطقه مرکزی شمال کشور که در شرکت برق منطقه‌ای باختر برگزار شد، ایجاد هماهنگی بین شرکت‌های آب و برق را برای رسیدگی به حوادث در مواقع حاد و بحرانی مهم ارزیابی کرد و گفت: اصل هماهنگی نظارت و برنامه‌ریزی سرلوحه اصلی در طراحی مانورها بوده است تا صنعت آب و برق به صورت منسجم و در قالب یک تیم بتوانند در شرایط بحرانی در کنار هم قرار گیرند تا در خدمت‌رسانی تسریع و هم‌افزایی صورت گیرد. وی افزود: بر این اساس باید هر گونه ابزار، تجهیزات و منابع انسانی متناسب با شرایطی که در محل حادثه رخ به کار گرفته شود و از ورود تجهیزات و امکانات ناکارآمد و ناهماهنگی در محل حادثه جلوگیری به عمل آید. رجبی خدمت‌رسانی به موقع، آمادگی نیروها و آموزش را از اهداف برگزاری این مانورها دانست و افزود: سیاست وزارت نیرو خدمت‌رسانی سریع و به موقع در تمام مناطق کشور در زمان بروز حوادث است. تداوم جریان آب و برق پایدار در مواقع بحران اساسی‌ترین نیاز مردم آسیب دیده است. استاندار استان مرکزی گفت: تداوم جریان آب و برق پایدار در مواقع بحران اساسی‌ترین نیاز مردم آسیب دیده است. فرزاد مخلص الائمه در آیین افتتاحیه مانور تمرینی آموزشی وزارت نیرو در منطقه مرکزی شمال کشور که با رمز یافاطمه الزهرا آغاز شد، با بیان این مطلب افزود: همکاران سخت کوش صنعت آب و برق در تمام مواقع و سخت‌ترین شرایط پای کار بوده‌اند تا امید را در دل مردم زنده نگه دارند. وی برگزاری مانورهای تمرینی آموزشی را بسیار مهم قلمداد کرد و افزود: در شرایط پیچیده و بحرانی باید تدابیر و برنامه‌ریزی‌های اساسی صورت پذیرد.

تعادل

WWW.TAADOLNEWSPAPER.IR | دوشنبه ۲۶ دی ۱۴۰۱ | ۲۳ جمادی‌الثانی ۱۴۴۴ | سال نهم | شماره ۲۴۱۰ | Mon.Jan 16. 2023

صاحب امتیاز: موسسه رسانه نگاران خوب اندیش
مدیر مسوول: حجت طهماسبی
سردبیر: حجت طهماسبی
نشانی: خیابان ستارخان - خیابان کوثر دوم - بن بست مینو
تلفن: ۶۶۴۲۰۷۶۹ - نمابر: ۶۶۴۲۰۴۱۷
چاپ: همشهری ۲ - توزیع: نشر گستر امروز - تلفن: ۶۱۹۳۳۰۰۰
سازمان شهرستان‌ها: ۶۶۱۲۶۰۸۸
اذان ظهر: ۱۲:۱۴ | اذان مغرب: ۱۷:۳۴ | اذان صبح فردا: ۰۵:۴۵

info@taadolnewspaper.ir
مرامنامه اخلاقی روزنامه تعادل در وبسایت رسمی روزنامه در دسترس است

خبر روز

گوش شنوایی برای ایمن‌سازی خودروها وجود ندارد

جانشین پلیس راهور گفت: کماکان شاهد این هستیم که به کیفیت و ایمنی خودروها اهمیتی داده نمی‌شود و متأسفانه گوش شنوایی در این رابطه وجود ندارد. سردار تیمور حسینی جانشین پلیس راهور با بیان اینکه کماکان شاهد این هستیم که به کیفیت و ایمنی خودرو اهمیتی داده نمی‌شود، گفت: متأسفانه گوش شنوایی در این رابطه وجود ندارد. او با بیان اینکه گالیله و ادیسون و پاستور موضوعات متعددی را کشف کردند ما هم قیمت خودرو را کشف کردیم اظهار کرد: فقط خوشحال هستیم که کشف دیگری به کشفیات عالم دنیا اضافه شده است و ما هم توانستیم قیمت خودرو را کشف کنیم. جانشین پلیس راهور تصریح کرد: ای کاش اینکه چگونه می‌توان خودروی ایمن ساخت را کشف می‌کردیم اما متأسفانه خسته شدیم از بس که این موضوع را مطرح کرده‌ایم و گوش شنوایی وجود ندارد.

ساختار بودجه ۱۴۰۲ نقدینگی را افزایش می‌دهد

تورم ۵۰ درصدی، افزایش مزد ۲۰ درصدی!

بی‌توجهی دولت به وضعیت معیشت کارگران

گزارش

گلی ماندگار | نگاهی به بودجه ارایه شده از سوی دولت به مجلس که بیندازیم، می‌بینیم که تمامی بخش‌ها با افزایش بودجه‌ای بالای ۳۰ درصد مواجه بوده‌اند اما وقتی به بحث افزایش دستمزد می‌رسیم، دولت به این بهانه که افزایش بیش از حد دستمزد می‌تواند باعث افزایش تورم شود از برابر کردن نرخ دستمزد با تورم موجود در بازار سر باز می‌زند و این مساله می‌تواند تا حد زیادی به ضرر قشر کارگر تمام شود. این در حالی است که به گفته بسیاری از کارشناسان حوزه اقتصادی افزایش دستمزدها نه تنها منجر به افزایش تورم نمی‌شود که این بهانه‌ای برای شانه خالی کردن دولت از زیر بار تامین معیشت کارگران است. در واقع تا زمانی که دستمزدها ترمیم نشوند و مشکل معیشتی افراد حل نشود نمی‌توان گفت که اقتصاد کشور به سوی رشد و پویایی گام بر می‌دارد. این در حالی است که اگر قرار باشد نرخ تورم با این روش کنترل شود باید بودجه‌ای که برای تمامی بخش‌ها در نظر گرفته می‌شود، با توجه به راهکار کاهش نرخ تورم اختصاص پیدا کند در حالی که چنین اتفاقی در بودجه ۱۴۰۲ رخ نداده است. مساله اینجاست که بی‌توجهی دولت به وضعیت معیشتی مردم حالا در بودجه هم به صورت آشکار دیده می‌شود و برای رفع این مشکل باید چاره‌ای اندیشیده شود.

سال آینده سفره خانوارها کوچک‌تر می‌شود

مرتضی افقه، استاد دانشگاه شهید چمران در این رابطه به «تعادل» می‌گوید: وقتی هزینه‌های دولت در بودجه افزایش پیدا می‌کند خود دلیلی بر افزایش نرخ تورم است و نمی‌توان به این مساله بی‌توجه بود و تنها دستمزد کارمندان و بازنشستگان دولت را به بهانه جلوگیری از افزایش تورم در سطح بسیار کم بالا برد. در واقع نرخ دستمزد ارتباط مستقیم با معیشت افراد دارد و در این رابطه باید به گونه‌ای عمل شود که شرایط معیشتی و سبد خانوار متناسب با نرخ تورم تنظیم شده و کاری نکنیم که فقر در کشور افزایش بیابد. او می‌افزاید: با این بودجه و این میزان افزایشی که برای دستمزدها در نظر گرفته شده سال آینده باز هم سبد خانوار خالی‌تر و سفره آنها کوچک‌تر می‌شود. در این شرایط ما نمی‌توانیم با تورم و فقر مقابله کنیم. راهکاری که دولت در پیش گرفته است از هم‌اکنون نشان می‌دهد که هیچ اراده‌ای برای کاهش فقر در کشور وجود ندارد. اگر قرار بود نرخ تورم کنترل شود که باید این مساله در اختصاص بودجه تمام بخش‌ها مد نظر گرفته می‌شد و از افزایش هزینه‌های دولت جلوگیری به عمل می‌آمد. افقه در خصوص ادعای کنترل نرخ تورم می‌گوید: می‌گویند ما می‌دانیم تورم زیاد است اما وضعیتِ فعلی نشان می‌دهد مسوولان مدعی کم کردنِ نرخ تورم از طریق کاهش نقدینگی هستند، اما ساختارهای اداری و اقتصادی بودجه به گونه‌ای است که نقدینگی را افزایش می‌دهد. مساله اینجاست که وقتی ساختارها همین است نمی‌توانند نقدینگی را کم کنند پس توانِ کاهش نرخ تورم را هم ندارند.

حقوق کمتر؛ مالیات بیشتر

او در بخش دیگری از سخنانش می‌افزاید: مسوولان مدعی هستند که اگر پول نفت نباشد باز هم می‌توان کشور را اداره کرد برای همین تلاش کردند مالیات‌ها را حدود ۵۰ درصد افزایش دهند. بحث اینجاست که این مالیات بیشتر از حقوق بگیران گرفته می‌شود. به عبارتی دیگر؛ از یک طرف با افزایش حقوق کمتر از نرخ تورم به سفره مردم لطمه می‌زنند و از طرفی دیگر مالیات‌ها را افزایش می‌دهند و می‌خواهند از جیبِ مردم کمبود درآمدهای نفتی را جبران کنند. مساله این است که دولت، معادل افزایش مالیات به مردم خدمات ارایه نمی‌دهد. ضمن اینکه اگر قرار است درآمد مالیاتی اضافه شود این درآمد باید از دلال‌ها و ابرثروتمندان گرفته شود اما این گروه‌ها هم راه فرار مالیاتی را بلد هستند و هم به دلیل قدرت و نفوذی که دارند به راحتی می‌توانند از زیر بار پرداخت مالیات شانه خالی کنند. حقوق‌بگیران اما نمی‌توانند از زیر بار درآمد مالیاتی شانه خالی کنند، درآمد آنها در اختیار دولت است و به راحتی مالیات از حقوق آنها کسر می‌شود. این استاد دانشگاه تاکید می‌کند: مجموعه اینها در بودجه ۱۴۰۲ امیدوار به کاهش نرخ تورم نیستیم. این بودجه نهایتا به کسری می‌رسد و برای جبران کسری باید از بانک مرکزی قرض کنیم و افزایش نقدینگی تورم را افزایش خواهد داد.

چشم انتظاری برای تشکیل کمیته دستمزد شورای عالی کار

جلسات شورای عالی کار چند سالی است که همیشه با تاخیر برگزار می‌شود و این تاخیرها البته شاید در گذشته خیلی بر مسائل دستمزدی کارگران تاثیرگذار نبود اما حالا که وضعیت تورمی کشور به گونه‌ای است که افزایش نرخ سبد معیشت گاه روزانه اتفاق می‌افتد، هر گونه تعلل در برگزاری این جلسات و تصمیم‌گیری برای ترمیم دستمزد کارگران باعث می‌شود تا آنها از شتاب تورم عقب مانده و این ترمیم‌ها دیگر چاره کار نباشد. در حال حاضر محاسبه سبد معیشت خانوار باید در دستور کار قرار بگیرد و وضعیت به گونه‌ای رقم بخورد که حداقل‌ها برای کارگران در نظر گرفته شود. محمدرضا تاجیک، نماینده مجمع عالی نمایندگان کارگری کشور در شورای عالی کار در این باره می‌گوید: بدون عدد و رقم سبدِ معیشت، مذاکرات مزدی در ریل قانونی نخواهد افتاد. در حال حاضر تورم بالای ۵۰ درصد است و این اظهارنظرهای جسته و گریخته در مورد تورم زا بودن افزایش دستمزد کارگران شاغل و بازنشسته اصلا پایه و اساس محاسباتی ندارد.

محاسبه سبد معیشت یک ضرورت است

این نماینده کارگری در بخش دیگری از سخنانش می‌افزاید: محاسبه سبد معیشت، صد درصد یک ضرورت است و نمی‌توانند از زیر بار آن شانه خالی کنند. شرکای اجتماعی ما بر تعیین دستمزد مطابق قانون اصرار دارند اما برداشت آنها از قانون، فقط مزد منطقه‌ای و مزد صنایع است، در حالی که قانونگذار در تبصره ۲ ماده ۴۱ تاکید کرده مزد تعیین شده باید بتواند معاش یک خانوار کارگری را تامین کند. در تبصره یک ماده ۴۱ آمده «با توجه به تورم» اما تاکید اصلی قانونگذار در ماده ۴۱ در تبصره دو آمده که همان هزینه‌های زندگی و بحث سبد معیشت است؛ بنابراین تعیین مزد مطابق قانون یعنی تعیین مزد براساس نرخ سبد معیشت خانوار. او می‌گوید: امسال با توجه به آزادسازی ارز و بالا رفتن نرخ ارز در بازار آزاد غیررسمی و همچنین گران شدن ارز نیمایی، تورم افسار گسیخته‌ای به هزینه زندگی کارگران تحمیل شده؛ توقع این بود که دولت به کمک آحاد جمعیت کشور که همان کارگران هستند، بیاید و با ارایه حداقل دو بسته پیشنهادی به حل نسبی بحران معیشت کمک کند. حداقل خواسته ما این است که دولت با توجه به افزایش قیمت‌ها بیاید مساله معیشت کارگران را در نظر بگیرد و هر چه سریع‌تر جلسات کارشناسی هزینه‌های زندگی را برگزار کند. ما توقع داریم نگاه دولت به مزد تعیینی، مطابق الزام قانون باشد، با این دیدگاه به جلسات بیاید.

دولتمردان به ترمیم دستمزد بی‌توجه اند

خسرو رهنورد، کارشناس اقتصادی نیز درباره بی‌توجهی دولت به ترمیم دستمزد کارگران و بازنشستگان به «تعادل» می‌گوید: متاسفانه الان ماه‌هاست که دولت در این باره بی‌توجه بود و هر بار سعی کرده از زیر بار این مسوولیت شانه خالی کند، در حالی که هر روز بر میزان تورم موجود در کشور افزوده می‌شود و تعداد بیشتری از مردم برای تامین معیشت خود با مشکل مواجه می‌شوند، همچنان جلسات شورای عالی کار با تاخیر برگزار می‌شود و در نهایت هم نتیجه خوبی از آن بیرون نمی‌آید.

تورم ۵۰ درصدی افزایش مزد ۲۰ درصدی!

او درباره افزایش ۲۰ درصدی دستمزد کارکنان در بودجه ۱۴۰۲ می‌افزاید: این اعداد اصلاً منطقی نیست؛ ما دو آیتم برای افزایش مزد کارگران داریم؛ آیتم اول «نگاه به تورم» است، تورم بالای ۵۰ درصدی، افزایش مزد ۲۰ درصدی را اصلاً توجیه نمی‌کند؛ آیتم دوم سبد معیشت است که اگر نرخ آن حساب شود، از دو برابر پارسال هم بیشتر شده؛ ما سال قبل نیز همین چالش را داشتیم؛ توقع این است که مطابق قانون، مذاکره و تصمیم‌گیری شود؛ علاوه بر اینها، قطعاً تورم لمس شده توسط جامعه کارگری و خانوارهای کارگری بالاتر از تورم اعلامی مرکز آمار ایران است. در یک نگاه تاکتیکی، باید اقلام تاثیرگذار بر سبد معیشت خانوارهای کارگری و تورم این اقلام را محاسبه و بررسی کنیم؛ نه اینکه به تورم رسمی مرکز آمار تکیه کنیم؛ چرا که خیلی از اقلام در سبد تورمی مرکز آمار وجود دارد که اتفاقاً وزن بالایی هم دارد اما در سبد معیشت خانوارهای کارگری تاثیر و وزن چندانی ندارد؛ به همین دلیل است که محاسبات سبد معیشت خانوارها و تعیین تورم حادث بر سبد، اهمیت بسیار دارد. در همین یکی دو ماه اخیر، همه شاهد بودیم که چه اتفاقاتی به خاطر بالا رفتن نرخ ارز افتاد و چقدر هزینه‌های اصلی زندگی خانوارهای کارگری افزایش یافت؛ در این مدت، کالاهای مورد نیاز زندگی کارگران -چه اقلام خوراکی و چه اقلام غیرخوراکی- افزایشی داشته است؛ بنابراین این امر که «چقدر سبد معیشت خانوارهای کارگری گران شده است» و «تورم ملموس کارگران در این مدت چقدر بوده است» حایز اهمیت بسیار است و باید در جلسات کارشناسی مورد بررسی قرار گیرد.

ادامه از صفحه اول

معمای کمبود گاز در فصل زمستان

شرکت‌های تراز اول حوزه انرژی در حوزه بین‌الملل باید وارد کشورمان شوند و زیرساخت‌های ایران را نوسازی کنند.

۴) امروز قطر قراردادهای چند ده میلیارد دلاری با چین، اروپا، امریکا، کانادا، استرالیا و... منعقد کرده است. امارات هم یک چنین راهبردی را در پیش گرفته است. جمهوری آذربایجان هم از بزرگ‌ترین شرکت‌های غربی مشاوره می‌گیرد و از سرمایه‌های آنان استفاده می‌کند. ایران اما در این میان گرفتار تحریم‌های کمرشکنی است که امکان هر نوع ارتباط و سرمایه‌گذاری را سد می‌کند. بنابراین مساله اساسی در کمبود گاز ایران تحریم‌ها و فقدان سرمایه‌گذاری‌های مولد است. ضمن اینکه میزان مصرف انرژی در ایران بسیار بالاست؛ در ایران بهره‌وری درستی صورت نمی‌گیرد و انرژی‌های پاک جایگزین سایر انواع انرژی‌ها نشده‌اند. در این شرایط طبیعی است که دمل چرکین بحران انرژی هر از گاهی سر باز کند و خطرآفرین شود. مشکلاتی که اگر برطرف نشده و فکری به حال آنها نشود، خطر کمبود و قطع شدن گاز (و گرانی بنزین و...) جدی‌تر از هر زمان دیگری ایران را تهدید می‌کند. قطع گاز هم بدون تردید باعث افزایش نارضایتی‌ها و اعتراض می‌شود. خطری که نزدیک‌تر از آنچه که فکر می‌کنیم در حال بحران‌سازی است...

سکوت در برابر لایحه بودجه

بودجه محیط زیست قطره چکانی، پس پایداری محیط زیست به ما مربوط نیست و طرح هوای پاک و غیره پر! از توجه به حاشیه‌نشینی شهرها که از توزیع نشدن خوب اعتبارات دولتی و نبود عدالت اجتماعی حاصل می‌شود و همچنین از بردن فضای معطر توسعه به نقاط محروم کشور، خبری نیست! ناهماهنگی در دولت و تیم اقتصادی دولت با این بودجه تدوینی کاملا مشهود و از آنجا که بخش فرهنگ در مجموعه نظام برنامه و بودجه کشور از زیرساخت‌های لازم برخوردار نبوده و در عقب‌ماندگی مفرط به سر می‌برد و موضوع «جوانان» نیز تابعی از این وضعیت گردیده است، به جوان توجه نشده لکن تعدادی پیر پرنفوذ با مجموعه‌اش در کانون توجهات دولت قرار گرفته است و به بیماران و درمان آن هم بی‌توجهی و سهم صنعت و اقتصاد مولد محدود و به چاره‌سازی سهام عدالت که مجدانه بنگاه‌های اقتصادی بزرگ ما را، زمین‌گیر و خفه کرده است بها داده نشد و ظاهرا محاسبات سرانگشتی ملاک عمل خواهد بود. در کل لایحه بودجه، مهم‌ترین سند سیاست‌گذاری دولت: بهم‌ریخته، کسری بودجه‌دار، غیرشفاف، افزایش مخارج دولت و حامیان دولت و کم‌توجه به رشد اقتصادی و بهبود فضای کسب و کار...

روی خط خبر

تداوم بارش برف و باران در ۱۰ استان

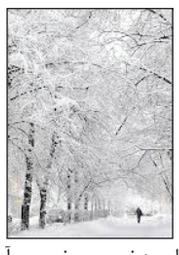

سازمان هواشناسی کشور نسبت به تداوم بارش‌ها در ۱۰ استان و احتمال وقوع سیل در ۴ استان هشدار داد. سازمان هواشناسی کشور با صدور هشدار نارنجی‌رنگ از تقویت فعالیت سامانه بارشی، بارش باران، گاهی همراه با رعدوبرق، وزش باد شدید موقت در روز سه‌شنبه (۲۷ دی‌ماه) در بوشهر، جنوب خوزستان، فارس و جنوب کهگیلویه و بویراحمد خبر داد. براثر این مخاطرات، آبگرفتگی معابر، اختلال در سفرهای بین شهری و داخل شهر، اختلال در فعالیت‌های عمرانی، جاری شدن روان‌آب، سیلابی شدن مسیل‌ها، بالا آمدن ناگهانی سطح آب رودخانه‌ها، صاعقه، اختلال در ناوگان حمل و نقل و خسارت به صنعت کشاورزی دور از انتظار نخواهد بود. این سازمان برای کاهش اثرات مخرب ناشی از این شرایط جوی، خودداری از توقف و تردد در حاشیه رودخانه‌ها و مسیل‌ها، پاکسازی آبروها و کانال‌های عبور آب درون شهری، پاکسازی دهانه پل‌ها، پرهیز از سفرهای غیر ضروری، اجتناب از فعالیت‌های کوهنوردی و جابه‌جایی عشایر کوچ‌رو، انجام اقدامات پیشگیرانه از خسارات احتمالی توسط شهرداری‌ها، راهداری‌ها، آب و فاضلاب شهری، دستگاه‌های امدادی و سایر دستگاه‌های اجرایی مسوول، پاکسازی، تنظیم و کنترل دریچه‌های ورودی و خروجی آب استخرهای پرورش آبزیان را توصیه می‌کند. سازمان هواشناسی کشور در ادامه با صدور هشدار زرد رنگ از نفوذ سامانه بارشی، بارش باران، گاهی رعدوبرق و وزش باد و رخداد مه خبر داد. این وضعیت جوی در روز دوشنبه (۱۶ دی‌ماه) در بوشهر، روز سه‌شنبه (۲۷ دی‌ماه) در خوزستان، نیمه جنوبی کهگیلویه و بویراحمد، یزد، کرمان، خراسان جنوبی، شمال سیستان و بلوچستان، نیمه غربی هرمزگان و روز چهارشنبه (۲۷ دی‌ماه) در هرمزگان، سیستان و بلوچستان، خراسان جنوبی، یزد و کرمان دور از انتظار نخواهد بود.

اختلال در سامانه «شاد»

تیم فنی و پشتیبانی شبکه شاد با اشاره به بروز اختلال مختصری در زیرساخت‌های فنی مربوط به شاد و تاخیر در ارسال و دریافت پیام‌ها در این شبکه، از تلاش برای رفع این اختلال خبر داد و توصیه‌هایی برای تشکیل کلاس‌های نوبت عصر مدارس داشت. به گزارش ایسنا، تیم فنی و پشتیبانی شاد در کانال رسمی اطلاع‌رسانی شبکه شاد در اطلاعیه‌ای اعلام کرد که با فراگیر شدن موج سرما و برودت هوا و غیرحضوری شدن کلاس‌ها و مدارس بسیاری از استان‌ها، به استحضار می‌رساند؛ اختلال مختصری در زیرساخت‌های فنی مربوط به شاد به وجود آمده است که ارسال و دریافت پیام‌ها را با تأخیر مواجه می‌کند. در ادامه این اطلاعیه آمده است: تیم فنی و اجرایی در تلاش هستند که اختلال به وجود آمده را برطرف کنند. این اطلاعیه ضمن پوزش از کاربران خواسته به منظور سرویس‌دهی بهتر و افزایش سرعت تبادل داده‌ها، مدارس نوبت عصر و دوره متوسطه دوم، کلاس‌های خود را منحصرا از ساعت ۱۴ هر روز تشکیل دهند.

وقوع ۷۰۰۰ تصادف رانندگی در تهران طی دی ماه

رییس اداره تصادفات پلیس راهنمایی و رانندگی تهران بزرگ از وقوع ۷۰۰۰ تصادف خسارتی از ابتدای دی ماه تاکنون در پایتخت خبر داد. سرهنگ احسان مومنی با بیان اینکه در شرایط بارش برف و باران احتمال وقوع تصادفات رانندگی به دلیل لغزندگی معابر و کاهش دید راننده افزایش پیدا می‌کند، گفت: در دی ماه امسال کارشناسان اداره تصادفات پلیس راهنمایی و رانندگی برای بیش از ۷۰۰۰ تصادف منجر به خسارت ترسیم کروکی کرده‌اند. او با بیان اینکه در این مدت حدود ۷۰۰ نفر نیز در تصادفات مصدوم شده‌اند، گفت: همچنین از بین این ۷۰۰۰ تصادف در حدود ۶۸۰ تصادف نیز از نوع چند وسیله‌ای بوده است، یعنی بیش از دو خودرو با یکدیگر برخورد کرده‌اند. رییس اداره تصادفات پلیس راهنمایی و رانندگی تهران بزرگ یکی از دلایل وقوع تصادفات چند وسیله‌ای یا همان زنجیره‌ای را ترمزهای ناگهانی اعلام کرد و گفت: لغزنده بودن مسیر نیز عامل دیگری است که در صورت انجام ترمز ناگهانی، موجب وقوع تصادفات چند وسیله‌ای خواهد شد، لذا به رانندگان توصیه می‌کنم که در حین رانندگی در شرایط برفی و بارانی با سرعت مطمئنه حرکت کنند تا نیازی به ترمزهای ناگهانی برای کنترل وسیله نقلیه نداشته باشند.

رویداد

نبود سیستم گرمایشی استاندارد در ۳۵ هزار کلاس درس

رییس سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور گفت: ۱۳ درصد مدارس ما نیازمند مقاوم‌سازی و شش درصد (۳۳ هزار کلاس درس) نیز نیازمند تخریب و بازسازی است. حمیدرضا خان‌محمدی درباره آمادگی مدارس برای مقابله با سرما در روزهای سرد زمستانی اظهار کرد: امسال بعد از ۲ سال تعطیلی به واسطه کرونا، شاهد بازگشایی مدارس بودیم و پیگیری فراوانی برای بازبینی تأسیسات گرمایشی مدارس مخصوصاً در مناطق سردسیر انجام شد. او افزود: باید منابعی را تأمین می‌کردیم؛ خوشبختانه دولت مبلغی را برای سیستم‌های گرمایشی تخصیص داد که به موقع هم تزریق شد و ۷۲۵ میلیارد تومان در اواسط آبان برای به روز رسانی سیستم‌های گرمایشی مدارس در استان‌ها توزیع شد. تزریق بودجه به موقع انجام شد و مشکل سیستم‌های گرمایشی ۱۴ هزار کلاس درس را حل کردیم، اما خب مساله فراتر از این‌هاست. رییس سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور با بیان اینکه ۹۱ درصد کلاس‌های درس به لحاظ سامانه‌های گرمایشی استاندارد سازی شده‌اند؛ گفت: در مابقی که به عنوان چالش برای ما مطرح‌اند بخاری نفتی قطره چکانی و غیراستاندارد نداریم. ما ۴۹ هزار کلاس داریم که برخی ممکن است شعله مستقیم داشته باشند و با استانداردهای ما تطابق ندارد، در این کلاس‌های درس باید از سیستم گرمایشی متمرکز، اسپیلت یا بخاری گازی کم مصرف استاندارد که حرارت مستقیم ندارند استفاده شود. خان‌محمدی ادامه داد: همانطور که گفته شد از ۴۹ هزار کلاس درس، مشکل تقریباً ۱۴ هزار کلاس درس با اعتبار جدید برطرف شده و برای مابقی در بودجه سال ۱۴۰۲ عددی را پیش بینی کرده‌اند و آنچه تصور ماست تا پایان دولت سیزدهم این موضوع را حل خواهیم کرد.

ساخت «مدارس آینده»

او در ادامه درباره ساخت مدارس آینده توضیح داد و گفت: وقتی مدرسه‌ای می‌سازیم باید دست کم ۵۰ سال مورد استفاده قرار بگیرد. بنابراین لازم است به نیازهای آموزشی نسل‌های بعدی نیز در ساخت مدرسه توجه شود که این نکته تاکنون در مدرسه‌سازی کمتر مورد توجه قرار گرفته است. آموزش و پرورش نگاه ویژه‌ای به این موضوع دارد و معتقدیم برای تحقق این هدف باید از فعالیت‌های محدود به چارچوب اداری فاصله بگیریم و به اصول دانش مراجعه کنیم. رییس سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور ادامه داد: به همین خاطر رویدادی با عنوان «مدارس آینده» را با مشارکت بنیاد برکت برگزار کردیم تا ایده‌های واحدهای دانش‌بنیان برای به کارگیری فناوری‌های نوین در بخش‌های مختلف مدارس اعم از محتوایی و زیرساختی را گردآوری و بررسی کنیم. خان‌محمدی با بیان اینکه پس از انتشار فراخوانِ این رویداد، ۱۱۰ ایده به دبیرخانه ارسال شد که نهایتاً ۱۰ طرح منتخب و از صاحبان ایده‌های برتر تجلیل شد گفت: قرار است با این هدف که فناوری‌ها وارد مدارس ما شوند، از طرح‌های برتر این رویداد حمایت کنیم تا در مدارس مورد استفاده قرار بگیرند. معتقدیم می‌توان با استفاده از فناوری‌های نوین در بخش‌های مختلف مدارس از جمله ساختمان و همچنین در حوزه آموزش تحولات خوبی ایجاد کرد. او اضافه کرد: قرار است این رویداد به صورت سالانه برگزار و طرح‌های برتر در ساخت مدارس به کار گرفته شوند تا به الگویی مناسب و مدرن از مدارس ایرانی-اسلامی برسیم. رییس سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور درباره ساخت مدارس با پیش سازها و به عبارتی صنعتی‌سازی ساخت مدارس نیز اظهار کرد: خروج از فرآیند ساخت‌وساز سنتی مدارس به سمت مدرن‌سازی و صنعتی‌سازی بناها در درجه نخست به فرهنگ‌سازی و سپس به اعتبار نیاز دارد. در این مسیر اگر همکاری بین دستگاه‌های مرتبط و مراکز علمی و دانشگاهی بیشتر شود طبیعتاً سرعت اجرای این قبیل مدرسه‌ها نیز افزایش می‌یابد. در حال حاضر برای ساخت ۶۴ مدرسه با مدیریت سبز در کشور برنامه‌ریزی شده و ۲۸۰ مدرسه نیز صنعتی‌سازی شده‌اند.

۳۱ شهرستان سرانه فضای آموزشی کمتر از ۳ متر مربع دارند

خان‌محمدی افزود: ۳۱ شهرستان با سرانه فضای آموزشی کمتر از ۳ متر مربع داریم و استفاده از سازه‌های صنعتی طبق نقشه‌ها و استانداردهای مد نظر مدرسه‌سازی می‌توان به سرعت این خلاءهای آموزشی را برطرف کند. او آمار مدارس فرسوده نیازمند مقاوم‌سازی و بازسازی در کشور را نیز اعلام کرد و گفت: حدود ۱۳ درصد مدارس ما نیازمند مقاوم‌سازی و شش درصد مدارس معادل ۳۳ هزار کلاس درس نیز نیازمند تخریب و بازسازی هستند. اعتبار مورد نیاز برای بازسازی این کلاس‌ها حدود ۳۰ هزار میلیارد تومان است. رییس سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور ادامه داد: مقاوم‌سازی برای ما به ویژه در کلان شهرها یک اولویت جدی است؛ زیرا همزمان برای ایجاد یک کلاس مناسب مدیریت می‌شود و هم اینکه بافت موجود در منطقه از بین نمی‌رود و مدارس پس از بهسازی و تجهیز با همان سیمای قبلی در محیط پابرجا می‌مانند. خان‌محمدی بر لزوم به روز شدن شیوه‌های مقاوم‌سازی مدارس در کشور تاکید کرد و گفت: نسخه‌هایی که مهندسان ایرانی برای مقاوم‌سازی تعریف کردند و به کار گرفتند منحصر به فرد است. اما مدتی است که فناوری مقاوم‌سازی ما به روز رسانی نشد. اگر فناوری‌های نوین را وارد مقاوم‌سازی کنیم سرعت و کیفیت کار بیشتر می‌شود. خان‌محمدی افزود: از شهریور امسال که بیست و چهارمین دوره جشنواره خیرین مدرسه‌ساز برگزار شد تاکنون خیرین ۴،۶۰۰ میلیارد تومان تعهد دادند و تنها در جشنواره خیرین اصفهان که پنجشنبه گذشته برگزار شد، ۷۰۰ نفر از خیرین حدود ۱،۱۰۰ میلیارد تومان تعهد دادند. پیش‌بینی‌ها این است که در صورت برگزاری جشنواره‌های خیرین مدرسه‌ساز تا پایان سال حدود ۸،۰۰۰ میلیارد تومان تعهد توسط خیرین داده شود.